

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 13 maart 2017**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 13 maart 2017

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 januari 2017, dienst/sector BDO, nummer PS2017BEM02, inzake gedragscode integriteit PS/GS.

Daartoe besloten
PS2017BEM02

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 januari 2017, dienst/sector BDO, nummer PS2017BEM03, inzake verordening systematische toezichtsinformatie provincie Utrecht.

Daartoe besloten
PS2017BEM03

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 januari 2017, dienst/sector BDO, nummer PS2017BEM04, inzake zienswijze Kadernota RUD 2018.

Daartoe besloten
PS2017BEM04

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 maart 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017BEM05, inzake financieel toezicht; vorm en bevindingen 2017.

Daartoe besloten
PS2017BEM05

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 januari 2017, dienst/sector SER, nummer PS2017BEM06, inzake wijziging van de precariobelasting- en legesverordening provincie Utrecht.

Daartoe besloten
PS2017BEM06

MILIEU, MOBILITEIT EN ECONOMIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 februari 2017, dienst/sector MEC, nummer PS2017MME02, inzake ongelijkvloerse spoor kruising Maarsbergen.

Daartoe besloten
PS2017MME02

Amendement A4, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake optimaliseren West-variant gesloten door verplaatsen rotonde.

Het amendement is aanvaard
Daartoe besloten

Amendement A5, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake betrek bewoners bij het kwaliteitsteam.

Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A6, ingediend door de fracties van de SGP, ChristenUnie en PvdA, inzake voorkeur Bos Beek.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A7, ingediend door de fractie van D66, inzake optimaliseren West-variant.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M3, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake Hart voor Maarsbergen.

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M4, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake oostelijke ontsluiting A12 Maarn

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Stemverklaring en stemming statenvoorstel ongelijkvloerse spoor kruising Maarsbergen.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 1 februari 2017, dienst/sector n.v.t., nummer PS2017MME01, inzake initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus, route bushalte Abcoude.

Daartoe besloten
PS2017MME01

STATEN (provinciale)

Vaststellen agenda.

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 6 februari 2017.

Afscheid van het Statenlid mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoever (CDA) te Zeist.

Onderzoek geloofsbrieven van de heren C. Westerlaken (CDA) te Willige Langerak en H. Toutouh (SP) te Nieuwegein.

Beëdiging van de heren C. Westerlaken (CDA) te Willige Langerak en H. Toutouh (SP) te Nieuwegein.

Afscheid van gedeputeerde de heer Krol.

Motie M5 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van GroenLinks, D66, PvdA en ChristenUnie, inzake aandacht voor schaa sprong OV en fiets Utrecht Science Park.

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M6 (gewijzigd) vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake aandacht voor een ideale NRU.

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Presentielijst vergadering 13 maart 2017

Voorzitter: W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD
mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht
mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort
drs. J. Germs, Renswoude
W.J. Joustra, Langbroek
drs. A.H.L. Kocken, Utrecht
R. van Reenen, IJsselstein
mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht
mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
Z. el Yassini, Utrecht

D66
drs. J.G. Boerkamp, Utrecht
mevr. H. Chidi, Amersfoort
mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk
mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn
M.J. de Droog Msc RA, Utrecht
mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist
ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik
P.D. Overkleeft, Utrecht (vanaf 13.40 uur)
mevr. A.M. Schneiders, Utrecht

CDA
ing. D.G. Boswijk, Wilnis
J.M.W. Jansen, Baarn
mevr. T. Koelewijn-Koelewijn, Bunschoten
drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht
ing. T. van Oosterom, Woerden
C. Westerlaken, Lopik

PvdA
A. Essousi LLB, Utrecht
mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht
drs. C. de Kruijf, Leusden
ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort
H.O. Suna, Soest (vanaf 12.20 uur)

PVV
mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest
R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin
ir. H. IJssennagger, Bilthoven
drs. W.J. Ubaghs, Maarssen

SP
A.M. Meijer, Amersfoort
mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen
mevr. A.M. Poppe, IJsselstein
H. Toutouh, Nieuwegein

GroenLinks
drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven (vanaf 11.40 uur)
mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede
ir. H.P. van Essen, Utrecht
mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein

ChristenUnie
mevr. N. de Haan, Amersfoort
drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg
A.J. Schaddelee, Houten

PvdD
mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht
mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg

SGP
G. van Leeuwen, Houten
P.A. van Leeuwen, Rhenen

50Plus
mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland (vanaf 11.53 uur)

Afwezig: -

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort

drs. R.W. Krol, Soest (tot 16.55)

mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoever, Zeist (vanaf 16.55)

mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort

mevr. mr. J. Verbeek-Nijhof, Huis ter Heide

Opening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik open deze vergadering van de Staten van Utrecht. Ik heet u allen van harte welkom.

Ik maak u erop attent dat mevrouw Hoek en de heer Overkleeft geringe tijd later zullen arriveren. Naast alle leden van de Staten heet ik ook alle belangstellenden van harte welkom. Daarnaast is er een aantal nieuwe Statenleden die wij dadelijk zullen installeren. Van harte welkom aan de families van deze Statenleden.

Ik ben voornemens om na afronding van de discussie over Maarsbergen een tussentijdse stemming te laten plaatsvinden. Het agendapunt is dan integraal afgewerkt voor alle belangstellenden die dat volgen.

Het enige wat een belemmering kan zijn, is dat één punt op deze dag strikt is, namelijk: om 16.00 uur zal er een schorsing zijn, omdat wij dan het afscheid hebben van de gedeputeerde Krol. Mochten wij eerder klaar zijn, dan is dat fantastisch. Als wij nog niet klaar zijn, dan gaan wij vanavond om 19.30 uur verder. Kortom, er staat ons een goede werkdag voor de boeg.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: U heeft een conceptagenda ontvangen. Daarnaast heb ik twee moties vreemd aan de orde van de dag ontvangen. Ik stel voor om die als agendapunt 16a en 16b aan de agenda toe te voegen. Bent u akkoord dat wij op deze wijze de agenda vaststellen?

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Ik heb geen opmerkingen gekregen over ingekomen stukken.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! De D66 heeft één opmerking over de ingekomen stukken. Wij hebben daarover een mail gehad en hij staat nu in afhandeling aan GS. Misschien is het goed dat PS van deze afhandeling een afschrift krijgt.

De VOORZITTER: U heeft uw eerste toezegging ontvangen vandaag.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen ingediend voor het vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 6 februari 2017.

De VOORZITTER: Ik heb geen voorstellen tot tekstwijziging gekregen. Bent u akkoord?

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 6 februari 2017 ongewijzigd vast.

Afscheid van het Statenlid mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoever (CDA) te Zeist.

De VOORZITTER: Dames en heren, leden van de Staten, wij nemen vandaag afscheid van een tweetal Statenleden. Ten eerste is dat de heer Bosman van de SP. De heer Bosman is verhuisd naar Weert, waardoor automatisch een einde komt aan zijn Statenlidmaatschap. Hij gaf aan dat hij geen afscheid wil in de plenaire zaal. Daarom heb ik hem uitgenodigd om onder het genot van een kopje koffie op mijn kamer na te praten over de periode van zijn statenlidmaatschap. Ik heb hem bedankt en afscheid van hem genomen en de roemer overhandigd.

Wij nemen vandaag ook afscheid van mevrouw Mirjam Maasdam als Statenlid. Zij treedt terug, omdat zij voornemens is een functie te aanvaarden die niet te combineren is met het Statenlidmaatschap. Mirjam, in maart 2011 werd jij gekozen tot lid van de Provinciale Staten. Ruim twee jaar later, in november 2013 verliet jij de Staten weer. De combinatie werk, privé en de Staten was in die fase van jouw leven een brug te ver. Jij wilde jou voor honderd procent geven, maar in de praktijk was dat soms lastig. Je onderscheidde je op het dossier van de decentralisatie van de jeugdzorg en voerde menig debat in de commissie en de Staten over dit onderwerp. Eveneens liet jij je in die periode van je horen in een interview in de Volkskrant over emancipatie en het glazen plafond. Daarbij nam jij afstand van de quota van Jet Bussemaker. Jij toonde je een voorstander van het model waarin mannen en vrouwen in hun carrière af en toe een stap opzij kunnen doen om voor hun kinderen of ouders te zorgen. Kortom, een gedeelde verantwoordelijkheid waarbij de keuzes door beide ouders in vrijheid gemaakt kunnen worden. In maart 2015 keerde jij terug in de Staten en nam jij na ruim een jaar het stokje van fractievoorzitter Petra Doornenbal over. Door jou ervaring leek het alsof je nooit was weggeweest. Ik wil jou namens de Staten bedanken voor alles wat jij in deze functies voor de provincie Utrecht hebt gedaan. De roemer heb jij al bij een eerder afscheid gekregen, die kan ik jou niet nogmaals geven. Ik wil je wel graag een bos bloemen overhandigen. Mag ik jou daarvoor uitnodigen om even naar voren te komen.

Overhandiging boeket bloemen. (Applaus)

Onderzoek geloofsbrieven van de heren C. Westerlaken (CDA) te Willige Langerak en H. Toutouh (SP) te Nieuwegein.

De VOORZITTER: Dan zijn er twee vacatures die worden ingevuld door respectievelijk de heer Toutouh voor de SP en de heer Westerlaken voor het CDA. Het toeval is dat beide heren aanwezig zijn.

Ik moet eerst mevrouw Vlam vragen of het onderzoek naar de geloofsbrieven tot een positief resultaat heeft geleid.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! De commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven is bijeen geweest en heeft kennis genomen van de bescheiden van de heer Toutouh en de heer Westerlaken. De commissie is van mening dat de bevindingen overeenkomstig zijn met de wettelijke vereisten. Er zijn dus geen beletselen in de toelating van de heer Toutouh en de heer Westerlaken tot de Staten van Utrecht.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat was een belangrijk moment. Dan vraag ik de beide heren naar voren te komen.

Beëdiging van de heren C. Westerlaken (CDA) te Willige Langerak en H. Toutouh (SP) te Nieuwegein.

De VOORZITTER: Ik vraag iedereen die daartoe in staat is te gaan staan. Ik lees de tekst van de eed voor.

"Ik zweer dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig."

De heer TOUTOUH (SP): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Ik mag u als eerste van harte feliciteren.
Ik schors de vergadering, zodat u de nieuwe collega's kunt feliciteren.

Schorsing van 9.45 uur tot 9.50 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer JANSEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie heeft uit haar midden een nieuwe fractievoorzitter gekozen. Het doet mij deugd om als de vicevoorzitter van de fractie u te melden dat de heer Westerlaken onze nieuwe fractievoorzitter is.

De VOORZITTER: Deze aanwijzing past binnen de traditie van de familie Westerlaken. Ik wens de heer Westerlaken veel succes. Wij horen van hem.

Statenvoorstel ongelijkvloerse spookruising Maarsbergen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik neem u vandaag mee op een reis door de tijd. Die reis begint hier: u ziet een foto gemaakt in Maarsbergen. Deze foto is ongeveer 133 jaar oud. Dat weet ik, omdat de kerk af is; deze is afgebouwd in 1884. De weg die u hiervoor ziet lopen is de N226, die ziet er tegenwoordig heel anders uit. Op het moment van de foto wonen er 260 mensen in Maarsbergen. Aan het gebrek van de gebladerte en de kleding van de mevrouw kunnen wij zien dat het maart is. Aan de schaduwen kunnen wij zien dat de zon nog niet pal zuid staat, dus het is voor 12 uur 's ochtends. Er zijn ook dingen die wij niet zien op de foto, maar die wij wel kunnen vaststellen, namelijk dat de fotograaf met zijn rug naar het spoor staat, maar de mevrouw op de foto kan het spoor wel zien. Het spoor ligt er al sinds 1844. Wij weten niet wie de vrouw is, maar een aantal dingen weten wij wel over haar, namelijk: haar gemiddelde levensverwachting is op het moment van de foto 38 jaar. Als zij op de foto 20 is, dan gaat zij de eeuwwisseling net meemaken. Wat wij ook weten is dat zij niet op weg is naar het stembureau, want er is nog geen algemeen kiesrecht. Op het moment van de foto staat er een enorme revolutie te wachten. Die revolutie gaat haar iets brengen waar zij misschien al van gehoord heeft. Dat is de uitvinding van de automobiel, want die is in 1871 gedaan. Ongeveer een jaar na deze foto begint de heer Daimler de industriële vervaardiging van auto's. Het gevolg van die revolutie is enorm.

Ik wil haar meenemen naar het heden en dan kijken wij hoe de situatie nu is. Als wij haar meenemen naar het 'nu' zal zij vooral verwonderd zijn over wat allemaal gerealiseerd is. Haar gemiddelde leeftijd zal 80 jaar zijn. Wij verdubbelen haar levensduur, zij wordt dus duurzamer. In haar tijd gingen mensen dood aan cholera, tuberculose, de pest, de pokken, de mazelen en malaria. De bestrijding van deze dodelijke ziekten werd mogelijk door olieproducten die haar levensverwachting sterk deden toenemen. De kwaliteit van de lucht, het water en haar eten zijn nu geweldig vergelijken met wat zij meemaakte. Zij is gewend aan stoken met hout en stoomtreinen. Zij zal verbluft zijn door telefoon, centrale verwarming, airconditioning, koelkasten enzovoorts. Allemaal zaken die haar leven positief beïnvloeden, dankzij de technologische revolutie. Door die luxe groeit de bevolking. Daardoor groeit het verkeer. Daardoor is de N226 nu veel te druk om op te gaan staan in de ochtend, in de middag en zelfs 's nachts is het spannend.

De duizenden mensen die dagelijks Maarsbergen aandoen zorgen voor een uitdaging. Zij verliezen 's ochtends een kwartier aan reistijd; tijd die zij nooit meer terug krijgen. De spoorwegovergang is soms zo kort open dat er maar vier auto's oversteken tussen twee sluitingen. Bij een verkeersaanbod van tienduizend auto's kunt u zich voorstellen dat de reistijd erg oploopt. Het gaat zelden mis, maar als het misgaat is het spoorverkeer een dag ontregeld. Dat leidt voor enkele honderdduizenden mensen tot schade. Daarom moet er iets gebeuren. Dat is waar wij hier voor zijn: een spoortunnel bij Maarsbergen.

Lang geleden is er iets verzonnen om de ondertunneling van het spoor aan te pakken. Laten wij eerlijk zijn: de VVD had voor het oude dorpsplan gestemd. Achteraf gezien is het een draconische oplossing

die de Nederlanders onderscheid van de Duitsers en Fransen. In die landen zijn wij gewend dat voordat je een dorp inrijdt je het bord 'centre ville' (dorpskern) en het bord 'autre direction' (andere richtingen) hebt. Het bord 'autre direction' leidt ons om het dorp heen, langs het industrieterrein en de Carrefour. Het bord 'centre ville' leidt naar de oude dorpskern. Daardoor kunt u op vakantie op een warme zomeravond onder een parasol voor de 'église' (de kerk) of de 'mairie' (het gemeentehuis) een Pernodje drinken terwijl le chat et le chien (de kat en de hond) stoeien in de stoffige straat. Wij kiezen er vandaag voor om de Fransen een beetje na te doen. Die kans ontstond toen iemand het idee kreeg om een tijdelijke weg voor het dorpsplan niet tijdelijk te maken, maar definitief. Dit bood de mogelijkheid om het dorp autoluw te maken.

Laat ik het over de huidige inwoners van Maarsbergen hebben. Het is meer dan twee jaar geleden dat ik in het Amrath hotel in Maarsbergen tussen de bewoners van de Engweg terecht kwam. Van die mensen heb ik kunnen waarnemen dat zij de afgelopen periode veel zorgen hebben gehad. Ik heb ze leren kennen in Maarn, Doorn en Maasbergen zelf. Dit is mij bijgebleven: de mensen waren zo betrokken dat zij veel tijd staken in het plan. Dat ging zo ver dat de inwoners van Maasbergen zelf aan het ontwerpen sloegen. Er kwam een prachtig plan met een lange tunnel. De gemeentelijke VVD-fractie ijverde om die optie gerealiseerd te krijgen. Dat deed zij tot op de dag van vandaag. Ik herinner mij een informele bijeenkomst in Bob's bar. De heer Schaddelee en de heer Thonon waren daar destijds ook bij. Daar bleek dat het verschil tussen wat wij gingen voorstellen en het ideale beeld niet heel groot was. Toen heb ik het college gevraagd om het besluit uit te stellen. Dat deed ik, omdat ik het gevoel had dat wij zo dichtbij waren dat wij het bijna konden grijpen als wij op de tenen zouden gaan staan. Helaas, wij zijn meer dan een half jaar verder en berekeningen geven aan dat het net buiten ons bereik ligt. Het verschil is onoverbrugbaar. De gemeenteraadsfractie van de VVD heeft dat verschil nog deels willen overbruggen, maar vond helaas geen meerderheid in de gemeenteraad. Het samenwerken met de gemeente is daardoor lastiger. Dat is ons heden.

Ik neem u mee naar de toekomst. De VVD wil dat de bewoners betrokken blijven bij hoe het dorp eruit komt te zien. Dat betekent dat het ontwerp in de eerste plaats de overlast moet beperken. Hier ligt vooral een uitdaging bij het beperken van de overlast voor de mensen aan de Engweg. De VVD wil dat u hen een inbreng laat hebben naast de andere bewoners. U heeft aangegeven dat er een kwaliteitsteam in het leven zal worden geroepen waarin iemand zit die verstand heeft van bomenlanen en andere landschappelijke elementen. De VVD is verheugd dat er daadwerkelijk een substantieel bedrag beschikbaar wordt gemaakt in het plan om die kwaliteitsimpuls tastbaar te maken. Dit besluit maakt een toekomst waarbij het spoor veiliger wordt en de doorstroming verbetert. Deels gaan wij 130 jaar terug in de tijd, want in de toekomst zal die mevrouw met de kinderwagen van de foto daar rustig kunnen lopen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik dacht dat de heer Joustra ons deelgenoot zou maken van zijn overwegingen en keuzes. Als kenner van uw soort proza meen ik te beluisteren dat u neigt naar het volgen van het collegevoorstel, namelijk: de West-variant. U heeft het erover dat wij op onze tenen moeten staan en het allemaal net te duur wordt. Kunt u dat toelichten? Wat is exact uw overweging om te zeggen: "Wij hebben ons best gedaan om de Bos Beek variant aan te raken, maar wij bereiken hem niet."

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! In Bob's bar hadden wij het over een verschil van € 7.000.000; u weet zich dat wellicht te herinneren. Dat was reden om nader te onderzoeken hoe wij uitkomen als het exact uitgerekend wordt. De berekening leverde op dat het veel meer is dan dat bedrag.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat lokt bij mij een vervolgvraag uit, namelijk: is dit uw enige overweging? U heeft een prachtig verhaal gehouden over Maarsbergen en dat wij terug gaan in de tijd. Dan bedoelt u de ruimtelijke kwaliteit van de fietsende mevrouw voor de dorpskerk. In uw conclusie zegt u echter alleen dat uw enige afweging is dat het zo snel mogelijk en zo goedkoop mogelijk moet.

De heer JOUSTRA (VVD): Zo goedkoop mogelijk was volgens mij in de buurt van de variant van het dorp. Het is uw stelling dat het de goedkoopste optie zou zijn. Kunnen wij het erover eens zijn dat de Bos Beek variant veel duurder is dan het verschil van € 7.000.000?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Het verschil zoals het er op dit moment voor staat is groter. Ik denk echter dat de financiële som ingewikkelder is dan dat het € 7.000.000 meer of minder is. Daar liggen cijfers onder waarvan wij nu niet kunnen zeggen dat het exact € 7.000.000 is. U noemde al de bewoners van de Engweg die veel zorgen hebben. Zij worden in een soort Fort Knox op gesloten. Het wordt een droomplaatje van Trump zoals hij Mexico wil afsluiten; totaal ommuurd. Wij moeten proberen om dat te voorkomen, door te zorgen dat wij de Engweg meer lucht kunnen geven. Er zijn varianten waarbij dat mogelijk is.

De heer JOUSTRA (CDA): Ik heb geen vraag gehoord. Ik hoor wel een aardige opmerking over Fort Knox. Daar kan je niet zomaar in en uit en daar ligt veel goud. Als u die vergelijking wil maken dan krijgt het eigendomsrecht van de bewoners van de Engweg een enorme opwaardering. Ik denk niet dat u daar naartoe wilt. Als ik een vraag uit u verhaal kan filteren, dan is dat: weet u zeker dat er een groot verschil is? Dan is het verschil inderdaad financieel.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb van de heer Joustra een mooi verhaal gehoord over de situatie in Maarsbergen. Het is mij echter niet duidelijk hoe de variant eruit komt te zien die hij voor ogen heeft. Wij hebben een voorstel van het college, maar daarin is een aantal opties mogelijk. Eén van die opties is het verplaatsen van de noordelijke rotonde. Ik zou graag van de heer Joustra willen weten of hij dat een goede optie vindt.

De heer JOUSTRA (VVD): Alle verbeteringen die worden aangebracht in het besluit juichen wij toe. Als dat onder andere inhoudt dat creatief kan worden omgegaan met de locatie van een rotonde vinden wij dat prima.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Maarsbergen is voor de D66, net als voor velen hier in de Staten, een lastig dossier dat bol staat van de dilemma's. Wij willen in onze bijdrage staan bij een viertal thema's, namelijk de nul-optie, het proces, het voorstel van GS en over mitigeren en optimaliseren.

Laten wij vooropstellen waar het om te doen is: wij vinden het belangrijk dat wij het spoor intensiever kunnen gebruiken. Dat heeft tot gevolg dat de spoorwegovergang bij Maarsbergen vaker dicht zal zijn. De bestaande drukte op de provinciale weg zal daardoor toenemen, met name tijdens de spits. Daarom vinden wij het belangrijk dat er een goede en breed gedragen oplossing komt voor de onderdoorgang van de spoorlijn Utrecht-Arnhem in Maarsbergen. D66 vindt dat de provincie daar samen met ProRail verantwoordelijk voor is.

Een ongelijkvloerse kruising zou makkelijk moeten zijn, ware het niet dat in het proces meerdere varianten zijn aangedragen. Varianten die mede dankzij de inzet van de bewoners van Maarsbergen van kleur zijn voorzien. Wij hebben los van de opgave van de bereikbaarheid en de doorstroming inzicht gekregen in verschillende vragen over leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. In het proces zijn de bewoners aanvankelijk goed betrokken. Toen vorig jaar in juni de besluiten genomen zouden worden en de D66 een voorkeur had voor de dorpsvariant, heeft PS het terecht belangrijk gevonden om deze variant extra door te laten rekenen. In januari van dit jaar zijn de resultaten daarvan bekend gemaakt. Dit moment was voor ons ronduit teleurstellend. Het enthousiasme voor de Bos Beek variant maakte plaats voor de teleurstelling over de kosten. Het gat van € 15.000.000 tot € 20.000.000 in vergelijking tot andere varianten is erg groot. De vraag waarom de Bos Beek variant zo duur uitpakt is in een vertrouwelijke bijeenkomst nader toegelicht. Dit in verband met de onderhandelingsinformatie. Voor raadsleden en Statenleden die daarbij aanwezig waren was dat een verhelderende bijeenkomst. Voor mensen die daar niet bij aanwezig waren, blijft de vraag staan wat daar besproken is. De initiatiefnemers van de Bos Beek variant hebben zich in de fase van doorrekening gepasseerd gevoeld. Zij hebben de indruk dat zij hun variant niet konden optimaliseren. Dat heeft gezorgd voor onrust en draagt niet bij aan het vertrouwen in de overheid. De D66 vraagt zich openlijk af hoe wij zulke onrust in de toe-

komst kunnen voorkomen en spreekt de hoop uit dat bij de nadere uitwerking van het besluit de rust wederkeert.

In de aanloop naar deze besluitvorming heeft de gemeente Utrechtse Heuvelrug een in Den Haag aangenomen advies aan de provincie gestuurd. D66-fractie hecht zich aan de wens van de gemeente. Het besluit is echter met een krappe meerderheid genomen, hetgeen aangeeft hoe verdeeld niet alleen het dorp, maar ook de gemeenteraad over dit thema is. U weet dat onze D66-fractie zich in de gemeenteraad sterk heeft gemaakt voor de Bos Beek variant, maar dat mocht niet baten. Het voorliggende voorstel van GS volgt het advies van de gemeenteraad voor de uitvoering van de West variant. In de commissievergadering bleek dat deze variant nog niet op breed draagvlak kan rekenen. Met name de effecten voor de bewoners aan de Engweg en het advies van de adviseur ruimtelijke kwaliteit en de kritische inbreng van meerdere vertegenwoordigers van de landgoederen en maatschappelijke organisaties zijn D66 bijgebleven. Hierom kan D66 niet zonder meer instemmen met een voorstel dat uitvoering wil geven aan de West variant. Het voorstel voorziet echter in meer dan alleen de uitvoering van de variant. Volgens de berekening is niet het hele beschikbare budget nodig voor de uitvoering. GS stelt voor het resterende budget van € 2.800.000 beschikbaar te houden voor het project. Dat biedt ruimte aan aanvullende mitigerende maatregelen. Bovendien stelt GS voor om een kwaliteitsteam op te richten waar onze adviseur ruimtelijke kwaliteit deel van uitmaakt. D66 ziet graag dat dit kwaliteitsteam samen met de inwoners een Westelijke variant zo goed mogelijk uitwerkt, waarbij naar meer wordt gekeken dan alleen de inpassing van de weg en naar meer dan alleen mitigeren. Wij zouden de inpassing in een integraal ruimtelijk beeld willen plaatsen. Daarmee bedoelen wij: in ruime zin de ruimtelijke kwaliteit van de Heuvelrug en in enge zin het hele gebied van De Kruif tot de nieuwe rotonde en van de kerk tot de dorpsrand. Wij zien graag dat de inpassing passend is bij een dorp op de Heuvelrug. Wat dat precies in de uitwerking betekent laten wij graag over aan het kwaliteitsteam. Wij spreken wel de verwachting uit dat de inwoners van Maarsbergen bijvoorbeeld niet tegen glazen geluidsschermen aan hoeven te kijken en dat de beschikbaar komende ruimte van het tracé van de provinciale weg op een mooie manier teruggegeven wordt aan Maarsbergen. Daarnaast dat er ruimte blijft voor de afweging van de verbinding met Maarn en de optimalisatie van de plaatsing van de noordelijke rotonde.

De D66 is voornemens in het tweede termijn een amendement in te dienen die het kwaliteitsteam de ruimte geeft om niet alleen in mitigerende zin, maar ook in optimaliserende zin te werken aan een provinciaal inpassingsplan. De D66 zal, indien het amendement wordt aangenomen, instemmen met het geamendeerde voorstel. Het besluit zal dan voorzien in een Westelijke variant, waarin voldoende ruimte is om de inpassing verder uit te werken passend bij de omgeving. Dat proces verdient nog niet de schoonheidsprijs. Laten wij ervoor zorgen dat de inpassing daar meer voor in aanmerking komt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! U kwam zojuist met een voorproefje voor de tweede termijn waarin u met een amendement komt over mitigerende en optimaliserende mogelijkheden. Wat is voor u het verschil tussen mitigerend en optimaliserend?

De heer DE DROOG (D66): Voor mij gaat mitigeren uit van het voorkomen van kwaad en optimaliseren gaat uit van het verbeteren van een voorstel. Dat is een accentverschil, maar het legt een andere nadruk. Wij kijken niet alleen waar de schade zit, maar ook hoe wij ervoor kunnen zorgen dat het een betere variant wordt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Waar zal dat optimaliseren dan naartoe moeten? Welke kant denkt u daarbij op? Optimaliseren is heel ruim. Wij kunnen bijvoorbeeld ook zeggen dat er een brug overheen komt. Heeft u daarin bepaalde begrenzingen?

De heer DE DROOG (D66): Wij vinden het hierin belangrijk om te zorgen dat er een voorstel komt. Wij kregen een afweging tussen twee varianten waarbij de ene variant allerlei opties biedt, maar heel duur wordt en de andere variant meer ruimte biedt om te optimaliseren. Wij vinden het zonde als dit leidt tot een uitspraak van de Staten waarbij er wellicht meer in had gezeten. Bij een verder voorstel willen wij het optimaliseren laten verkennen door GS.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! U had het over een amendement. Betekent de uitvoering van het amendement dat de bewoners van de Tuindorppweg nog steeds niet precies weten waar zij aan toe zijn?

De heer DE DROOG (D66): Als u daarmee doelt op het tracébesluit, dan wil D66 wel kijken naar de westelijke varianten. Dat is de route zoals deze op dit moment aangedragen is. Hierbij focussen wij ons op de plaatsing van de rotonde en de eventuele oost-west verbinding met Maarn.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Dat betekent dus dat de bewoners van de Tuindorppweg nog steeds niet weten of hun straat doorgetrokken of doodlopend wordt?

De heer DE DROOG (D66): Dat klopt.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Als uw amendement wordt aangenomen volgt u het voorstel van het college met uw aanvullingen. Wat gebeurt er als het amendement niet wordt aangenomen?

De heer DE DROOG (D66): Als het amendement niet wordt aangenomen, dan wachten wij de rest van het debat af om de ontwikkelingen te volgen om te zien of wij kunnen instemmen met het dan liggende voorstel.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Gaat u dan niet nadenken over de Bos Beek variant? Met uw voorstel en het amendement zal de West variant waarschijnlijk ook duur worden. Het verschil wordt dan kleiner. Ik zou de optie Bos Beek variant dan overwegen.

De heer DE DROOG (D66): Het moment dat de kosten van de verschillende varianten bekend werden, werd de Bos Beek variant een onoverbrugbaar gat. Vandaar dat wij kijken vanuit de andere mogelijkheid van optimalisatie.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! D66 noemt een aantal mogelijke maatregelen om de West variant mooier te maken, zoals het verplaatsen van de rotonde, mitigerende maatregelen voor de Engweg en allerlei andere verbindingen naar Maarn. Ik zit met u mee te rekenen. Wij hebben € 2.800.000 over; dan kom ik niet uit. Heeft u nog ergens een potje om de optimalisering te betalen? Moeten wij dat niet van te voren zeker stellen?

De heer DE DROOG (D66): Vooropgesteld gaat het niet alleen om provinciaal geld. Het is van belang dat wij met meerdere partijen samenwerken om te kijken hoe wij tot optimalisatie kunnen komen. Als wij zaken willen verbeteren, dan doen wij dat in samenspraak met Utrechtse Heuvelrug en ProRail. Als er een optimalisatie uitkomt, kom dan met een dekkingsvoorstel dat ook voorziet in een gesprek met Rijkswaterstaat. Er is ook een belang voor Rijkswaterstaat om te zorgen dat de druk op de A12 op die plek vermindert. Het is voor ons geen uitgemaakte zaak dat al het geld van de provincie moet komen.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Bent u dan voor een amendement waarin wij aan andere partijen vragen om onze maatregelen te financieren? Kunnen wij dat zo besluiten?

De heer DE DROOG (D66): Dat kunnen wij niet. Echter, als er een geoptimaliseerde variant uitkomt waarin onvoldoende dekking is, kunnen wij GS de opdracht geven om dat te verkennen met de partijen die daarin kunnen bijdragen.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Zeg eens: 'Sjibbolet'. Daar moet ik geregeld aan denken als wij het hebben over Maarsbergen en de ondertunneling. Wat een traject, emotie en verdeeldheid. Ben je voor de Bos Beek variant of ben je voor de andere variant? Deze wordt door veel mensen die ons via de mail hebben benaderd als inferieur beschouwd. Over en weer zijn er veel etiketten geplakt. Tegen die achtergrond zeg ik alvast: "Wat een zegen dat wij vandaag een einde kunnen

maken aan deze onzekerheid en deze strubbeling." Laten wij dat voortvarend en eendrachtig doen, voor zover dat kan.

De route naar besluitvorming van vandaag is een lange en één met vele dwarswegen en opstoppingen. Vanaf 2005 wordt hier al zeer concreet over gesproken en aan gewerkt. Zoals bij veel mobiliteitsprojecten in onze provincie gaan wij niet over één nacht ijs. Het is nogal wat om het landschap tijdelijk overhoop te halen en bewoners te confronteren met lawaai, stank en overlast. In Maarsbergen lijkt er meer aan de hand te zijn. Ik weet niet of dat ligt aan het dorp, het proces of de lange doorlooptijd. Mijn vermoeden is dat de wijze waarop de burgers konden participeren in dit traject een rol speelt. Uiteraard zijn wij niet tegen burgerparticipatie. Wij roepen GS juist op om na vandaag met alle bewoners van Maarsbergen in gesprek te blijven en hen waar mogelijk een rol te geven. Echter, rond de inzet van de bewoners die zelf gewerkt hebben aan varianten van de ondertunneling zijn zaken niet helemaal goed gegaan. Dat kan liggen aan het verwachtingsmanagement, de onduidelijkheid van de randvoorwaarden of het ontbreken van goede begeleiding. Ik wil niks afdoen aan de inzet van de provincie, stuurgroepen, klankbordgroepen of ondersteuning met onderzoek, maar de participatie heeft niet gezorgd voor eenduidigheid in de voorstellen en eensgezindheid in het dorp. Ik ben benieuwd hoe GS dit taxeert en welke lessen hieruit getrokken kunnen worden voor de volgende fase die na vandaag hopelijk volgt, eveneens gezien de ingrijpende mobiliteitsprojecten die elders in onze provincie nog op stapel staan.

Het CDA heeft een bestendige lijn in de voorkeur voor de West variant waarin de Tuindorppweg gesloten is. Gegeven de veiligheid, de doorstroom, inpassing in het landschap en de financiële kaders lijkt het ons de beste variant met de minste financiële risico's. Aan asfalt en beton moet niet disproportioneel veel geld uitgegeven worden. Door de randweg komt er veel ruimte voor het dorp Maarsbergen om de eenheid aan allure van het dorpshart te versterken. Daarbij komt er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw. De prachtige beukenlaan voor de kerk blijft gespaard en er komt ruimte voor verder herstel van de laanstructuur. De natuur wordt elders ruimschoots gecompenseerd.

Wij zijn ons er zeer van bewust dat dit voorstel mensen onaangenaam raakt. In het bijzonder de mensen van de Engweg, maar ook de bewoners van de Tuindorppweg worden geconfronteerd met een tunnelbak. Tijdens de laatste commissievergadering is duidelijk geworden hoe hoog de emoties oplopen. Zowel met het oog op de West variant als rondom de onzekerheid en verdeeldheid onder de dorpsbewoners. Volgens het CDA is er in het voorliggende voorstel veel ruimte om binnen de kaders, in gesprek met de bewoners van de Engweg en onder leiding van het kwaliteitsteam van Paul Roncken tot een inpassing te komen die recht doet aan de zorgen van mensen en de schoonheid van het landschap. Laten wij ons niet blindstaren op de uitwerking van de tunnel en tot op de vierkante meter gaan invullen hoe het beter kan. Die fase komt nog.

Ik zou GS willen vragen of het klopt dat er financieel voldoende ruimte is om binnen de kaders tot verfraaiing en een goede inpassing te komen? Krijgt de adviseur ruimtelijke kwaliteit en zijn team daar voldoende ruimte en armslag voor? Hoe gaan wij het geleerde over de participatie van de inwoners daar direct bij betrekken, zodat wij geen herziene variant van de Bos Beek variant krijgen?

Ten slotte heb ik twee specifieke vragen over de plaatsing van de tankstations. Inmiddels liggen er diverse moties om de tankstations te verplaatsen. Tot voor kort leek het verplaatsen van de tankstations onomstreden in de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug. Toch zijn er met name van de bewoners van de Engweg andere geluiden te horen. Is er voldoende draagvlak voor het verplaatsen van de tankstations? De tweede vraag in dit verband: in de commissievergadering gaf GS aan dat een motie niet voldoende is om over te gaan tot bedrijfsbeëindiging van de tankstations. Is dat met dit voorliggende besluit wel voldoende onderbouwd?

Laten wij deze bladzijde op een waardige manier omslaan en een einde maken aan dit 'Sjibboleth' en een nieuw hoofdstuk beginnen. Herstel van vertrouwen en hoop voor de toekomst zijn nodig. Ik geloof dat wij vandaag een stap kunnen zetten naar een mooier Maarsbergen, een eensgezind dorp, zowel ruimtelijk als in hoofden en harten.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Eén van mijn beste vriendinnen woont met haar gezin in Groningen. Op een dag fietsten zij met twee kinderen bij pappa in de bakfiets en zelf met één kind voor- en één kind achterop de fiets door de stad toen een haastige fietser te snel inhaalde. De stu-

ren van haar fiets en die van haar man haakten in elkaar waardoor iedereen op de grond viel. Dit alles gebeurde op een spoorwegovergang waar op dat moment de bellen begonnen te rinkelen en de spoorbomen langzaam dicht gingen. Gelukkig liep dit allemaal goed af en is iedereen op het nippertje in veiligheid gebracht, maar het toont aan wat aan de basis ligt van het besluit waar wij het vandaag over hebben. Gelijkvloerse spoorweggangen zijn levensgevaarlijk en moeten zoveel mogelijk worden vervangen door ongelijkvloerse kruisingen.

Naast files en fijnstof, ruimtelijke kwaliteit en burgerparticipatie is verkeersveiligheid één van de belangrijkste taken van de provincie. In het dossier dat voor ons ligt komen al deze elementen samen. Het statenlidmaatschap doet er hierin echt toe. Onze beslissing is van grote invloed op het leven van de inwoners van Maarsbergen. Een afweging waarbij de feiten van de meningen, de wensen van de randvoorwaarden en de hoofdlijnen van de details onderscheiden moeten worden. Ik vrees dat bij ieder besluit een aantal mensen teleurgesteld en boos is. Dat mag ook. Wij zijn er niet om iedereen te vriend te houden, maar om een besluit te nemen dat de meeste meerwaarde oplevert, waarbij de nadelige bijeffecten zoveel mogelijk worden beperkt.

De vier varianten waar wij vandaag uit gaan kiezen zijn bekend. Twee daarvan zijn afgevallen. De dorpsvariant wegens onvoldoende ruimtelijke kwaliteit en de West variant met open Tuindorppweg vanwege de slechte verkeerskundige afwikkeling. De twee varianten die overblijven zijn de Bos Beek variant en de West variant met gesloten Tuindorppweg. De Bos Beek variant heeft onze sympathie. Niet alleen vanwege de briljant gekozen naam die een beeld oproept van een rustig bosweggetje langs een kabbelend beekje, maar gebaseerd bleek te zijn op de namen van de bakker en de garagehouder op de plek van het tracé. Daarnaast lijkt deze variant op brede steun te kunnen rekenen van de inwoners van Maarsbergen. Wij vonden het daarom een wijs, maar veel te laat besluit van het college om de kosten van deze variant opnieuw door te rekenen. Tot ieders schrik bleek deze € 15.000.000 hoger te liggen dan de West variant, het verplaatsen van de tankstations niet meegerekend. De twijfels die de voorstanders van de Bos Beek variant hebben bij deze berekening delen wij niet. De hogere kosten zitten met name in de hogere bouwkosten, het vastgoed en de risico opslag. In hoofdlijnen kan ik deze redenering goed volgen. Het bouwen van een tunnel zal duurder zijn dan een platte weg. Het vastgoed dat hiervoor moet wijken zal meer kosten dan als de weg om het dorp heenloopt. Daarnaast lijkt het hele project veel risico's met zich mee te brengen. Dit zou te overzien zijn als dit onbetwist de beste oplossing was, maar er kleven belangrijke nadelen aan de Bos Beek variant. De huidige weg moet voor een bepaalde periode afgesloten worden. Dit levert bewezen extra risico's op voor de verkeersveiligheid. In deze variant moet het grootste deel van de ecologische hoofdstructuur wijken. Daarnaast is het onzeker of een tunneldek dwars door het dorp dat niet bebouwd kan worden wel de fraaiste oplossing en meeste ontwikkelpotentie biedt. Alles afwegende gaan wij voor de West variant, mede gezien het advies van de gemeenteraad. Voordat de tribune 'boeh' gaat roepen wil ik daar twee nuances in aanbrengen. In het advies van de adviseur ruimtelijke kwaliteit wordt nadrukkelijk geadviseerd om de noordelijke rotonde te verplaatsen naar de plek waar twee tankstations liggen. Dit levert een fraai aaneengesloten en beplantbaar kerngebied op. De keuze voor het al dan niet verplaatsen van deze rotonde is veel fundamentele voor de ruimtelijke kwaliteit dan de keuze tussen de varianten. Daarom hebben zowel Provinciale Staten als de gemeenteraad al in een eerder stadium moties aangenomen om deze tankstations te verplaatsen of te verwijderen. Tot nu toe is daar niks mee gedaan.

Gezien het huidige verschil tussen het beschikbare budget en de kosten van de West variant is dit niet voldoende om de tankstations weg te krijgen. Bovendien hebben wij dat geld ook nodig voor maatregelen voor de Engweg en voor de dorpskern zelf. Met andere woorden: als wij het besluit zo laten zoals het college dat heeft geformuleerd, blijven de pompen staan en krijgen wij een suboptimale variant. Daarom dien ik een amendement in waarin het besluit zo wordt gewijzigd dat bij de uitwerking van de West-variant primair ingezet wordt op de verplaatsing van de noordelijke rotonde naar de locatie van de huidige tankstations. Dit is geen harde juridische verplichting, maar als het niet lukt heeft de gedeputeerde wat uit te leggen aan ons. Eventueel extra budget dat hiervoor nodig zal zijn, maximaal € 5.200.000, kan gedekt worden uit het programma Bereikbaarheid.

Amendement A4 (PvdA): optimaliseren West-variant gesloten door verplaatsen rotonde

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017;

Besluiten:

het Statenvoorstel 'ongelijkvloerse spoorkruising Maarsbergen' als volgt te wijzigen:

aan het tweede punt van het ontwerpbesluit toe te voegen:

"met dien verstande dat primair wordt ingezet op verplaatsing van de noordelijke rotonde naar de locatie van de huidige benzinestations."

Toelichting.

De provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit adviseert om de positie van de rotonde in de westelijke variant te verschuiven naar de locatie van de benzinestations, zodat een groter aaneengesloten en beplantbaar kerngebied ontstaat dat betere ontwikkelkansen voor het dorp mogelijk maakt en de aanwezige laanbomen spaart. De adviseur is van mening dat de plaats van de rotonde voor de beleefbare kwaliteit veel invloedrijker is dan de ondertunneling. Daarnaast hebben zowel de gemeenteraad van Utrechtse Heuvelrug als Provinciale Staten een motie aangenomen die beide inzetten op verplaatsing of amovering van de benzinestations op korte termijn.

De verplaatsing van de rotonde biedt naast een kwaliteitsimpuls tevens een juridische grondslag om verplaatsing of amovering van de benzinestations mogelijk te maken. Dit biedt de mogelijkheid om het overleg met de betreffende exploitanten hierover snel te starten. Daarbij levert de verplaatsing ook verkeerskundige voordelen op, omdat de (moeizame) inpassing van de benzinestation niet langer nodig is. De verplaatsing kan worden gerealiseerd tegen overzienbare meerkosten, die voor een deel uit het nog beschikbare budget kunnen worden afgedekt. De provincie en gemeente hebben een gemeenschappelijk belang om de niet gedekte meerkosten (€2,5-3 mln.) gezamenlijk voor hun rekening te nemen. Aangenomen wordt dat de gemeente hiertoe bereid is. Dekking voor het provinciale deel kan gevonden worden in het programma Bereikbaarheid van de provinciale begroting 2017.

Het college wordt verzocht om de uitkomsten van bovenstaande optimalisatie-exercitie in de procedure van het inpassingsplan ter bespreking aan Provinciale Staten voor te leggen.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! U geeft aan dat uw voorstel maximaal € 5.200.000 meer kost. Hebt u nagedacht wat er aan meerkosten is voor de ecologische hoofdstructuur?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): De ecologische hoofdstructuur? In de berekening gaat in de Bos Beek variant meer aan ecologische hoofdstructuur weg dan in de West-variant.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Uw voorstel zal ongetwijfeld meer ecologische hoofdstructuur kosten. Dat moet vergoed worden.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Dat wordt aldus gecompenseerd. De kosten die voor het verplaatsen van de tankstations nodig zijn, komen uit op € 5.200.000. Als dat anders is, dan hoor ik dat graag van de gedeputeerde.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Dat verplaatsen klopt wel, maar er gaat meer natuur verloren. Dat zal ook gecompenseerd moeten worden. Die € 5.200.000 wordt dus wel hoger. Het probleem van Engweg blijft hierbij aanwezig. U bent het met mij eens dat door alle kosten die geplust worden de West-variant steeds korter bij de Bos Beek variant komt?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Zeker, maar ondanks de kosten vinden wij een geoptimaliseerde West variant beter dan de Bos Beek variant. Elementen van beide varianten kunnen hierin gecombineerd worden.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Wilt u de aanvullende kosten volledig bekostigen vanuit de provincie of kan dit volgens u ook vanuit een andere partij gefinancierd worden?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Ik denk niet dat de provincie kan besluiten over de uitgaven van andere partijen. Als wij iets besluiten, dan moeten wij in ieder geval garant staan voor de kosten. Als de gedeputeerde een goede onderhandelaar is en een goed verhaal heeft, dan kan zij kijken naar andere partijen die eventueel kunnen bijdragen aan de financiën. Wij kunnen niet beslissen dat andere mensen onze kosten moeten betalen.

Dan wil ik het graag hebben over de inwoners van Maarsbergen, met name de bewoners van de Engweg. Daarvoor wil ik de motie Hart voor Maarsbergen indienen. Hart met een 't', want ik heb het idee dat het hele proces hard met een d is geweest voor het dorp. De motie roept op om samen met de inwoners van Maarsbergen een proces te starten waarin gezocht wordt naar optimalisering van de inpassing. Er moet met name speciale aandacht zijn voor de optimale bescherming tegen fijnstof en geluidsoverlast. Eventuele extra middelen kunnen gevonden worden in het budget voor integrale gebiedsontwikkeling.

Tot slot een opmerking over de wijze waarop dit proces is verlopen. Waar twee jaar geleden iedereen enthousiast was over een langgewenste oplossing, is het dorp nu verdeeld geraakt. Wat mij vooral opvalt is dat aanvankelijk goed samengewerkt en geluisterd werd naar de inwoners en hun ideeën, onder andere de bedenkers van het dorpsplan. Echter, toen men de Bos Beek variant aandroeg was het gedaan met de welwillendheid. Waarom deze enigszins vijandige houding ten opzichte van betrokken burgers? Kan het college reflecteren op zijn eigen rol hierin? Wat had beter gekund en hoe kan het anders in de toekomst? Graag ontvang ik een reactie van de gedeputeerde. Ik ben Statenlid geworden om de provincie mooier te maken; volgens mij wij allemaal. Laten wij ons best doen om de meerderheid te krijgen voor een betaalbare, maar mooie oplossing voor Maarsbergen.

Motie M3 (PvdA): Hart voor Maarsbergen

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017,

constaterende dat:

- *Provinciale Staten de West variant met gesloten Tuindorppweg heeft vastgesteld als voorkeursvariant voor de ondertunneling van het spoor bij Maarsbergen;*
- *de bewoners van de Engweg – ingeklemd tussen het spoor en de A12, in het verleden al zijn geconfronteerd met de verbreding van de A12 en de verhoging van de maximumsnelheid naar 130 kilometer per uur op dit traject;*
- *de ondertunneling van het spoor wederom een verslechtering van de leefbaarheid voor de bewoners van de Engweg betekent;*

overwegende dat:

- *de provincie een verantwoordelijkheid heeft om een oplossing die voor velen een groot voordeel oplevert niet af te wentelen op een kleine groep bewoners;*
- *het dorp Maarsbergen lang heeft geleden onder de huidige verkeerssituatie en door het moeizame besluitvormingsproces ernstig verdeeld is geraakt;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *om bij de nadere uitwerking van de gekozen variant in het provinciaal inpassingsplan de bewoners van Maarsbergen nadrukkelijk te betrekken;*
- *daarbij speciale aandacht te hebben voor de bereikbaarheid en optimale bescherming tegen geluids- en fijnstofoverlast van de bewoners van de Engweg;*
- *indien hiervoor extra middelen nodig blijken te zijn buiten het reeds beschikbaar gestelde budget, een additionele begroting toe te voegen aan het voorstel, waarvoor dekking gevonden kan worden in het budget voor 'Integrale Gebiedsontwikkeling (IGP)' en dit te zijner tijd ter besluitvorming voor te leggen aan Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag terugkomen op de motie waarbij u geld gaat halen uit het fonds Integrale gebiedsontwikkeling. Heeft er u zicht op hoe dat budget in elkaar zit en of daar extra ruimte zit? Of gaat het betekenen dat u andere zaken die uit dat budget gefinancierd worden niet gaat doen?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Ik heb daar geen zicht op, omdat nog niet met de inwoners is gesproken over de nodige maatregelen en wat dan gaat kosten. Mijn motie roept op om dat eerst uit te zoeken. De middelen uit het fonds Integrale gebiedsontwikkeling zijn bedoeld voor dit soort inpassingen.

De VOORZITTER: Het amendement A4 en de motie M3 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! Kan de gedeputeerde zeggen of daar ruimte zit in het budget of dat het gaat betekenen dat wij andere zaken moeten verschuiven.

Voor ons ligt een voorstel met vier opties. Hoewel wij een voorkeur hebben is het voor ons van wezenlijk belang dat wij vandaag een beslissing nemen, dat er helderheid is voor alle inwoners wat er gaat gebeuren en dat wij geen open eindjes laten zitten waardoor bewoners nog lange tijd in onzekerheid zitten. Als je ergens tussen wal en schip verkeert is dat één van de ergste zaken die inwoners kunnen hebben. Het besluit dat wij vorig jaar zomer genomen hebben is daarom onaanvaardbaar. Er is geen verder uitstel mogelijk, wij willen een definitieve keuze hebben. Ik roep onze Statenleden op om onze verantwoordelijkheid te nemen en de knopen door te hakken.

Ik neem de vier varianten door. Voor de dorpsvariant geldt dat het ondenkbaar is dat deze variant de voorkeur heeft gehad van de gemeenteraad. Het is ondenkbaar dat er een bak door een redelijk idyllisch dorp komt. Zoals men onlangs besloten heeft om de bak reeds weg te halen op de Catharijnesingel in Utrecht.

De tweede variant is de Bos Beek variant. Voor ons is de Bos Beek variant een onuitvoerbare variant, vooral gezien de kosten. Wij blijven van mening dat het plaatsen van benzinepompen een integraal onderdeel is van deze variant. Bij de andere varianten hoeven de benzinepompen niet noodzakelijk verplaatst te worden. Daar wordt over het algemeen te makkelijk over gesproken door andere Statenleden. Wij hebben ervaring gehad met het al dan niet verplaatsen van de benzinepompen aan de Utrechtseweg. Dat bleek achteraf heel erg tegen te vallen. Bovendien kost dat heel veel tijd, omdat je met verschillende eigenaren te maken hebt en het niet makkelijk is om een andere plek te vinden. Als dat wordt meegenomen in de plannen gaat het jaren van onzekerheid duren.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PVV-fractie hield zojuist een betoog dat de dorpsvariant zo'n slechte oplossing is, omdat deze recht door het dorp gaat. U stelt voor om de tankstations te laten staan, maar dan komt er een rondweg die midden in het dorp uitkomt. Wat schieten wij daarmee op?

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Voor ons is het de randweg, die vlakbij de benzinepompen uitkomt. Wat dat betreft is het geen probleem.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Ik adviseer u om te gaan kijken in Maarsbergen, want het is bezijden de waarheid.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Volgens mij is de rand van het dorp tussen de benzinepompen en de bebouwde omgeving. Op die plek komt de rotonde te liggen. Daarom is het goed inpasbaar. Dan blijven de twee westvarianten over, die allebei uitvoerbaar zijn. De West variant met gesloten Tuindorpweg is een betere oplossing, vooral voor de bewoners van de Tuindorpweg. Hiermee wordt het verkeer ook meer uit de dorpskern weggehouden. De Tuindorpweg is een verbindingsweg tussen twee kernen die in grote mate gebruikt wordt. Als je deze weg openhoudt komt al dit verkeer door het dorp. Wat de PVV betreft is de West variant met gesloten Tuindorpweg verreweg de beste variant.

Amendementen en moties met een open einde waarbij bewoners langer in onzekerheid blijven verkeren zullen door de PVV niet omarmd worden.

Het extra budget van € 2.800.000 uit het collegevoorstel zouden wij voornamelijk willen gebruiken voor compenserende maatregelen voor de bewoners van de Engweg. Zij betalen uiteindelijk de rekening voor deze optie. Het is niet realistisch om een groot gedeelte van het budget te besteden aan het verplaatsen van de benzinepompen. Wij vinden het verplaatsen van deze benzinepompen niet zo belangrijk. Hiermee verplaatst je het probleem. Eén van de varianten bij het verplaatsen van de benzinepompen is dat deze vlak bij de Engweg komen. Dat vinden de bewoners van de Engweg ook geen goede optie.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! In verband met de verkeersveiligheid is door de centrale overheid in Den Haag besloten dat de spoorkruisingen ongelijkvloers moeten worden. Daar wordt Maarsbergen mee geconfronteerd. Maarsbergen op de Utrechtse Heuvelrug is een gebied dat door onze bestuurders bestempeld wordt als een buitengewoon waardevol gebied. Wij willen daar zelfs een nationaal park van maken. Wij hebben vele mogelijkheden, varianten, groepen uit de samenleving van Maarsbergen die belangen kwamen verdedigen in commissievergaderingen en op locatie voorbij zien komen. Het was verhelderend. Deze mensen bedank ik van harte. Wij moeten een keuze maken die recht doet aan de inwoners, de natuur, de leefomgeving en de verkeersdoorstroming. Dat is niet makkelijk. Met elke keuze zullen wij mensen teleurstellen.

De Bos Beek variant lijkt in eerste instantie de best mogelijke optie. Echter, deze variant is erg duur. Er zijn te veel onzekerheden in de opbouw van de verschillende begrotingen om echt te zeggen wat het ons gaat kosten. Wij zijn ons ervan bewust dat ook in de West variant onzekere factoren aanwezig zijn. De SP vindt het gat van de begroting tussen de west- en de Bos Beek variant dusdanig groot dat het niet te overbruggen is. Wij willen de gedeputeerde nadrukkelijk verzoeken de adviseur ruimtelijke kwaliteit te betrekken bij de ontwerpen van de door de Staten vastgestelde variant: de ruimtelijk adviseur denkt minder in hokjes. Als wij ervoor zorgen dat de bewoners van de Engweg en de Tuindorppweg in de commissie komen moet daar een goede variant uit ontstaan.

De SP heeft in antwoord op de schriftelijke vragen van de gedeputeerde te horen gekregen dat het budget voor de mitigerende maatregelen nog niet kan worden vastgesteld. Wij kunnen niet meten en berekenen wat daar nodig is. Dat vind ik een vervelend open einde. Deze mensen moeten inkorten in ruimte en comfort in hun leefomgeving. Zij krijgen een benzinepomp voor de deur of nog een geluidswal erbij. Wij willen graag de toezegging hebben dat er een extra budget beschikbaar wordt gesteld op het moment dat er meer budget nodig is om de mitigerende maatregelen samen met de adviseur ruimtelijke kwaliteit te bekijken.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! U geeft aan dat u meer geld in de West variant met gesloten Tuindorppweg wil stoppen. Heeft u een idee hoeveel geld u hier extra aan kwijt wilt?

Mevrouw POPPE (SP): Ik heb gevraagd om een extra budget als dat nodig is, want er is een extra budget van € 2.800.000. Als er meer geld nodig is om het leven van de bewoners van de Engweg en de Tuindorppweg redelijk comfortabel te maken moeten de Staten daar een ruimhartig budget voor samenstellen.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Dus u bent ervan overtuigd dat de gesloten West variant meer gaat kosten dan voorgesteld wordt.

Mevrouw POPPE (SP): Nee, daar ben ik niet van overtuigd. Ik zeg: als. Wanneer blijkt dat het budget op is en er maatregelen genomen moeten worden, dan vraag ik om een ruimhartig budget.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Het spoor beter gaan gebruiken tussen Utrecht en Arnhem is hetgeen waar het mee begonnen is. Meer treinen betekent dat de gelijkvloerse kruisingen op dit tracé vervangen gaan worden door ongelijkvloerse kruisingen; zo ook in Maarsbergen. Dat heeft tot een domino-effect geleid. Op het moment dat gekeken wordt naar de spoorkruising

geeft dat andere problemen, maar ook kansen. Er is al veel gezegd door de vorige sprekers, dus ik ga niet alles herhalen.

Als wij kijken naar de verschillende varianten zitten daar grote verschillen in, namelijk grote voordelen en nadelen voor de leefbaarheid voor verschillende groepen bewoners aan de Engweg, Tuindorpweg, Woudenbergseweg, een grotere of kleinere impact op de ecologische hoofdstructuur, verkeerskundige verschillen en verschillende risico's en verschillende kosten. Veel van deze verschillen betreffen met name de lokale situatie. Dat is de reden dat wij vanaf het begin hebben gezegd dat wij veel waarde hechten aan het advies van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft een half jaar geleden een advies gegeven en een maand geleden een hernieuwd advies. Uiteindelijk heeft hij gekozen voor de West variant met de gesloten Tuindorpweg, zij het wel met een hele kleine meerderheid. De grote minderheid voelt grote sympathie voor de Bos Beek variant. Daar in meegaand zijn dat de twee varianten waar wij toe kunnen besluiten.

Het grote verschil tussen deze twee varianten betreft de kosten. Afgelopen halfjaar is daar diepgaand naar gekeken en uiteindelijk is GS tot de conclusie gekomen dat het verstandig is de kosten nader in beeld te brengen. Daar is afgelopen halfjaar veel tijd en energie in gestoken door zowel de projectgroep als door de inwoners, met name de initiatiefnemers van de Bos Beek variant.

Door dit proces hebben wij beter inzicht gekregen in de kosten. Dat laat zien dat er een substantieel kostenverschil zit tussen de West variant en de Bos Beek variant. Volgens de projectgroep gaat het om € 22.000.000, waarbij de tankstations zijn meegeteld. Als je deze eraf haalt kom je uit op € 17.000.000. Daar zitten eveneens allerlei onzekerheden in, maar wij zijn ervan overtuigd dat het om een substantieel kostenverschil gaat. Dat kostenverschil is dusdanig dat wij mee kunnen gaan met het collegevoorstel, waarbij onze afwegingen in lijn zijn met de afwegingen van de PvdA.

In het vervolgtraject moet veel ruimte zijn voor mitigatie en optimalisatie van de gekozen variant. Wij denken daarbij aan een belangrijke rol voor omwonenden en gemeente, waarbij gekeken wordt naar optimalisaties met betrekking tot geluidwerende; en luchtvervuiling werende maatregelen en eventueel een gedeeltelijk afdekking van de bak. Ook het optimaliseren van de fietsvriendelijkheid, zowel in noord-zuidelijke als oost-westelijke richting. Dit gaat om de Engweg, de Tuindorpsstraat en het kruispunt voor de kerk.

Er moet ook gekeken blijven worden naar de exacte ligging van het tracé. Wij kunnen ons voorstellen dat bij de verdere uitwerking blijkt dat de maatregelen die nodig zijn om de effecten voor de bewoners van de Engweg te mitigeren ingrijpend en kostbaar zijn dat de verlegging iets meer in oostelijke richting te overwegen is. Dat is een mogelijkheid die in het proces niet bij voorbaat uitgesloten wordt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik krijg een verwarrend gevoel bij de bijdrage van de heer Van Essen. U maakt geen keuze. U steunt de West variant, maar deze moet op veel punten worden aangepast, zodat het bijna een Bos Beek variant wordt.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Er zit een groot kostengat. De provincie moet niet willen om dat gat te overbruggen. Wel denk ik dat binnen de West variant veel optimalisaties nodig zijn. Ik wil voorkomen dat wij vandaag een variant kiezen waarin onvoldoende ruimte zit voor optimalisatie. De West variant heeft onze voorkeur vanwege de kosten. Wij verwachten dat de tracékeuze van de Bos Beek variant tot een duurdere oplossing zal leiden. Wij kiezen voor de West variant, maar vragen om voldoende ruimte in te bouwen voor optimalisatie. Dat zou voor een deel bekostigd kunnen worden uit die € 2.800.000 en voor een deel uit andere financiers, zoals de gemeente, en voor een deel met IPG geld. Daarover zien wij het voorstel van het college met belangstelling tegemoet.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): De heer IJssennagger zei eerder vandaag terecht: "Laten wij vandaag een keuze maken." Wij hebben een keuze tussen vier varianten. Kies een variant die is doorerekend in plaats van het kiezen van een West variant waarbij allerlei versieringen en slingers moeten komen. Daarvan hebben wij geen idee wat het kost en wat het uiteindelijk oplevert.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Welke variant wij ook kiezen, deze heeft een grote impact op grote groepen omwonenden. Het is onze verplichting om geen variant te kiezen en vervolgens te zeggen: "Dit is het, zoekt u het verder zelf maar uit.", maar om te kijken hoe wij de variant die wij kiezen

kunnen optimaliseren en kunnen aanvullen met mitigerende maatregelen. Dat zijn geen versieringen en slingers, maar dat hoort bij een verantwoord bestuur en een compleet pakket dat recht doet aan alle verschillende belangen.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! U pleit voor de West variant met gesloten Tuindorpweg, plus € 2.800.000 en nog veel meer. U geeft zelf al aan dat er veel meer kosten bijkomen dan wij op dit moment kunnen berekenen. Als deze variant gekozen wordt, gaan wij hier in de komende tijd een aantal keren over spreken. Dan zult u ervoor gaan om het voor Maarsbergen zo optimaal mogelijk te maken. Bent u het met mij eens dat het verschil tussen een geoptimaliseerde West variant en de Bos Beek variant steeds kleiner wordt? Bent u eventueel bereid om een bedrag te vrij te stellen voor de Bos Beek variant die tussen de twee varianten in zit?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Ik zeg niet dat het meer gaat kosten. Ik heb gezegd: "Er is een budget beschikbaar van € 2.800.000." Wij zien graag dat na het besluit van vandaag een proces wordt gestart met een belangrijke rol voor inwoners en gemeente. Hierin moet gekeken worden naar verschillende optimaliserende en mitigerende opties. Het verplaatsen van de tankstations hoort nadrukkelijk bij een van de mogelijkheden. Echter, de verplaatsing van de tankstations moeten onderdeel zijn van het bredere proces.

Wij zijn nog niet op het moment beland dat de schop in de grond gaat, maar in het proces waarin nog getekend en ontworpen moet worden. Mijn pleidooi is dat wij dat blijven benutten om verdere optimalisaties te doen. Wij zijn niet bang dat dat uitkomt bij de kosten van de Bos Beek variant. Er is € 2.800.000 beschikbaar dat eventueel kan worden aangevuld met IPG-geld als daar een goed voorstel voor ligt en vanuit de gemeente. Ons voorstel is om niet vandaag over de hoogte van dat bedrag te besluiten, maar dit later te doen als daar een plan voor ligt. Dan kunnen wij besluiten over het complete pakket waar eveneens gemeente en omwonenden in inbreng gehad hebben. De verwachting is dat het gat met de Bos Beek variant dan nog steeds behoorlijk fors zal zijn.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Ik heb nog twee opmerkingen voor u. Ten eerste heb ik niet gezegd dat de geoptimaliseerde West variant evenveel gaat kosten als de Bos Beek variant. Echter, ik heb u gevraagd: "Bent u bereid om een bedrag vrij te stellen tussen de twee varianten in?" Dat is dus niet helemaal de Bos Beek variant. De tweede opmerking is een vraag. U heeft vorig jaar mede een motie ondertekend over het verplaatsen van de benzinepompen. Echter, u geeft zojuist aan dat u dat niet belangrijk vindt. Kunt u dat toelichten?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Die motie riep de gedeputeerde op om samen met de gemeente te zoeken naar mogelijkheden om de tankstations te verplaatsen. Dat staat wat ons betreft nog steeds overeind. Dat is wat anders dan dat de provincie zegt dat zij de tankstations gaat verplaatsen. Dat stond niet in de motie en is niet de lijn die gekozen moet worden. Wij willen nadrukkelijk wel om daar samen met de gemeente naar te zoeken en deze kosten af te wegen tegen andere optimalisaties.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Ik begrijp dus dat u de motie van vorig jaar niet meer zo relevant vindt als toen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Die conclusie deel ik niet. Ik denk dat die motie nog steeds relevant is en geldt dat het gezamenlijk met de gemeente tot verdere uitwerking dient te komen. Als de gemeente en de omwonenden aangeven dat het geoptimaliseerd moet worden, maar daar een andere keuze in maken dan het verplaatsen van de tankstations, dan moet die prioritering gedaan worden. De provincie moet niet op voorhand zeggen dat de tankstations verplaatst worden, terwijl omwonenden misschien liever hebben dat de tunnel voor een deel afgedekt wordt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De adviseur ruimtelijke kwaliteit beveelt sterk aan om de noordelijke rotonde te verplaatsen. Het risico dat u loopt door het op deze manier op te lossen is dat er allerlei maatregelen worden genomen om iedereen tevreden te houden, maar de rotonde niet wordt verplaatst. Bent u zich bewust van dat risico en bent u bereid om dat te accepteren?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Wij zijn ons bewust van het risico. Wij zien zeker voordelen in het verplaatsen van de tankstations en mogelijkheden om de rotonde te verplaatsen. Aan de andere kant moeten wij ook kijken naar de impact op de ecologische hoofdstructuur. Het is voor een groot deel een lokale afweging waarin lokale belanghebbenden een stem moeten hebben. Uiteindelijk zijn wij voor de West variant, maar hier moet voldoende ruimte in zitten voor optimalisatie. De gedeputeerde moet terugkomen met een plan dat goed is afgestemd met de gemeente en inwoners. Dit kan te zijner tijd voorzien worden in ondersteuning vanuit IPG middelen. Tot slot hopen wij van harte dat wij na vandaag als Provinciale Staten, gemeenteraad en omwonenden vanuit heel Maarsbergen de volgende stap kunnen zetten en dit voor iedereen tot een bevredigend resultaat kunnen brengen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Omstreeks het jaar 2000 kreeg ik een meisje lief. Dat is niet relevant, tenzij blijkt dat zij uit Scherpenzeel kwam. Een mooi dorp dat een stukje verder ligt dan Maarsbergen. Sindsdien kom ik wekelijks door Maarsbergen, meestal met mijn auto. Ik verbaas mij al 17 jaar lang over de verkeerssituatie daar. Daarnaast verbaas ik mij al 17 jaar over de volharding en de liefde van de dorpsbewoners om daar te blijven wonen. Ik heb mij verwonderd over hun inzet de afgelopen jaren. Dat wij eindelijk iets gaan doen aan die situatie is niet alleen noodzakelijk, maar wordt ook hoog tijd. De verleiding is groot om allerlei bespiegelingen los te laten op het proces, maar laten wij volstaan met de pijnlijke constatering dat de overheid in Maarsbergen meer kapot heeft gemaakt dan ons allen lief is. Sinds 2005 worden er officieel plannen gemaakt. In 2015 bracht u de planvorming en het bestuursakkoord voort met een concrete oplossingsrichting. Een jaar later degradeerde de oplossing weer tot een variant, de dorpsvariant. Het is nu 2017 en waar staan wij? Er ligt een voorstel waarover dorpsbewoners tot op het bot zijn verdeeld. De focus ligt vooral op de oplossing voor het autoverkeer, terwijl de kwaliteit meer is dan doorstroming alleen. Wij bleken na al die jaren niet in staat om iets uit te zoomen en te komen tot een meer integraal plan voor het hele gebied.

Ik schaam mij een klein beetje. Ondanks dat ben ik hoopvol. Waarom? Maarsbergen is nog niet verloren en dat is allereerst te danken aan de inwoners. Ik ben onder de indruk van de energie en de creativiteit waarmee een heleboel inwoners de afgelopen maanden en jaren zich op onze plannen hebben gestort, op zoek naar verbeteringen. Daarnaast ben ik hoopvol, omdat er meer ruimte lijkt te komen voor een integrale afweging. Wij kijken niet alleen meer naar mobiliteit, maar ook naar ruimtelijke kwaliteit. Daar gaat het debat vandaag voor een deel over en dat is winst. Ten slotte ben ik hoopvol, omdat wij vandaag wellicht tot een mooi plan komen. Alle woordvoerders en de gedeputeerden zijn van goede wil om er het beste van te maken. Laten wij dat ook doen.

Als wij kijken naar de plannen van Maarsbergen zijn er wat betreft de ChristenUnie twee doelen die in deze volgorde staan. Allereerst de leefbaarheid van Maarsbergen vergroten. Ten tweede de doorstroming van het verkeer verbeteren. Voor beide punten ligt er een mooi voorstel, maar de ChristenUnie heeft daar nog een aanvullend voorstel op.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Begrijp ik het goed dat de heer Schaddelee één van de veroorzakers is van bevolkingsgroei in de regio en zich daar verplaatst, maar de overheid de schuld geeft van de drukte op het kruispunt?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het is een geniale draai en het zijn twee dingen die met elkaar te maken hebben. Waar ik de overheid de schuld van geef, is dat wij niet in staat zijn om te komen tot een integraal plan. Een plan dat niet alleen gaat over een stuk asfalt en een tunnel, maar over de hele ontsluiting van het gebied, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie. Daar zijn wij zelfs in 15 jaar tijd niet toe gekomen. Dat is toch onvoorstelbaar.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Is het u bekend dat er een partij is die zich daar al decennia voor inzet? Dat is de VVD.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik denk dat de heer Joustra een beetje overdrijft, want de ChristenUnie bestaat nog geen decennia. Wij bestaan pas een jaar of 15.

De keuze voor een variant heeft invloed op de leefbaarheid. Voor de ChristenUnie is het volgende doorslaggevend: de impact van de West variant op de Engweg. Hier wonen mensen die wij volledig opsluiten tussen wegen, spoorlijnen, geluidswallen en tunnels. Dat moeten wij niet doen. Waar de overheid zo'n situatie kan voorkomen, is zij dat verplicht. Wij kunnen dit voorkomen door te kiezen voor de Bos Beek variant. Laten wij dat doen. Voorstellen in die richting zal de ChristenUnie steunen.

Het is goed dat de provinciaal adviseur ruimtelijke kwaliteit hier een plek krijgt. Wij vinden het belangrijk dat hij waakt over de kwaliteit, natuur en cultuur. Denk daarbij aan de historische ontwikkelingen van dit deel van de Utrechtse Heuvelrug en de ontwikkelkansen voor de nabije toekomst. Ook over de leefbaarheid van het toekomstig plein en de inpassing van de fietstunnel in relatie tot het onnodig kappen van historische laanbomen. Het kwaliteitsteam juichen wij toe. Daarin willen wij wel een rol voor de bewoners. Bij ruimtelijke kwaliteit gaat het niet alleen over de ruimtelijke kwaliteit op papier, maar is het vooral belangrijk hoe inwoners die kwaliteit beleven. Wij hebben daarom een amendement met als doel om inwoners echt een plek te geven in dat kwaliteitsteam.

Amendement A5 (ChristenUnie): betrek bewoners bij het kwaliteitsteam

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017, aan de orde hebbend het Statenvoorstel ongelijkvloerse spoor kruising Maarsbergen;

besluiten,

om op pagina 10, onder het kopje Kwaliteitsteam, toe te voegen:

"Eveneens zullen betrokken bewoners van ondermeer de Engweg en de Tuindorppweg een plaats krijgen in het Kwaliteitsteam."

Toelichting.

het huidige voorstel regelt via het Kwaliteitsteam wel de inbreng van de onafhankelijk adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Het voorstel zegt echter niets over de rol en participatie van bewoners in het verloopproces.

Ruimtelijke kwaliteit is een belangrijk onderwerp bij de inpassing. Hoe bewoners zelf die kwaliteit ervaren en beleven is daarbij echter wel cruciaal. De mate en mogelijkheid van inspraak en het geven van inbreng is belangrijk bij de acceptatie van ingrijpende maatregelen in de directe leefomgeving van mensen. Bewoners van de Engweg en de Tuindorppweg worden het meest direct geraakt in hun leefomgeving. Namens en vanuit deze bewoners zouden er mensen moeten participeren die op voldoende draagvlak onder de overige bewoners kunnen rekenen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij met de opmerking van de heer Schaddelee. Mijn vraag is: vindt u het een goed idee om in plaats van de overheid naar de 'feestwinkel' te sturen en beslissingen te laten nemen over optimalisatie, de bewoners van Maarsbergen deze beslissing te laten nemen?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat lijkt mij een prima idee, maar de vraag is wie uiteindelijk moet betalen. Volgens mij is de VVD de partij die zegt dat het te duur is. Het is leuk zo'n 'feestwinkel', maar als er geen geld voor is dan heeft niemand daar wat aan.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij heeft de VVD zijn best gedaan om € 2.800.000 extra budget vrij te stellen voor de 'feestwinkel'.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! € 2.800.000 is een mooi bedrag, maar het verplaatsen van de tankstations kost al het dubbele. Dan stuur je iemand met een kwartje naar de 'feestwinkel', terwijl je weet dat het goedkoopste toertje 50 cent is.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik heb vanmorgen een aantal keren de term 'feestwinkel' langs horen komen en ik vind dat niet rechtdoen aan waar wij het over hebben. Vol-

gens mij gaat het om een serieuze impact op omwonenden. Ik stel voor dat wij dit anders gaan noemen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Daar ben ik het helemaal mee eens. Volgens mij doen wij daarmee geen recht aan de dingen waar het over gaat. Het tweede punt dat na het vergroten van de leefbaarheid komt, is het verbeteren van de doorstroming. Beide varianten die voorliggen verbeteren de doorstroming, maar zonder flankerend beleid is het hooguit een verplaatsing van het probleem. Betere doorstroming zal immers meer verkeer aantrekken en daarmee houden wij rekening in het ontwerp. Als wij niet oppassen staat het gemeentebestuur van Woudenberg op de stoep. De N226 gaat immers dwars door Woudenberg. CDA-wethouder Gijs de Kruif gaf al eerder aan dat men een grote verkeersstroom vreest. Om die reden dienen wij een motie in om te komen tot een oostelijke ontsluiting van de A12 bij Maarn. Hierdoor kan een deel van het doorgaande verkeer over de N227 gaan. Niet dwars door Woudenberg, maar langs de Leusderheide. Deze extra ontsluiting zal zorgen voor een ontlasting van Maarsbergen. Wij hebben de historische kans om dat te doen, omdat het gebouw van Meubin, dat langs de A12 staat bij Maarn, te koop staat. Overigens heeft u mij teleurgesteld op dit punt. Vorig jaar juli waren wij ook op dit punt en toen heeft het college een motie van de ChristenUnie overgenomen die bijna exact hetzelfde is als de motie die ik dadelijk ga indienen. Toen werd toegezegd dat er snel gesprekken gevoerd zouden worden met de gemeente over het Meubin-terrein. Tegelijkertijd met de doorrekening van de Bos Beek variant zouden de overige gegevens over de oostelijke ontsluiting van de A12 bij Maarn ter tafel komen. Met die twee toezeggingen trokken wij toen onze motie in. Beide beloften zijn echter niet nagekomen. Ons rest niks anders dan het opnieuw indienen van de motie met daarbij de constatering dat een jaar onnodig verloren is gegaan. Verbetering van leefbaarheid en doorstroming bij Maarsbergen is nog niet zo simpel. De ChristenUnie heeft goede hoop dat wij concrete en waardevolle stappen kunnen zetten op dit lastige tracé.

Motie M4 (ChristenUnie): oostelijke ontsluiting A12 Maarn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017;

constaterende dat:

- *de provincie werkt aan verbetering van de doorstroming in Maarsbergen;*
- *dit forse impact heeft op de regionale verkeersstromen;*
- *de provincie in haar plannen altijd het belang van een integrale aanpak benadrukt;*

overwegende dat:

- *de verkeersdruk door de kernen van Maarsbergen en Woudenberg nu al groot is;*
- *een verbeterde doorstroming bij Maarsbergen extra verkeer zal aantrekken door deze kernen;*
- *dit vanuit het oogpunt van leefbaarheid, luchtkwaliteit en veiligheid ongewenst is;*
- *eerder – juli 2016 – door GS een motie werd overgenomen die verzocht een oostelijke ontsluiting op de A12 bij Maarn te onderzoeken;*
- *aan deze motie geen gevolg is gegeven;*

verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

- *de mogelijkheid van een oostelijke ontsluiting bij de reeds bestaande westelijke ontsluiting op de A12 bij Maarn te onderzoeken;*
- *Provinciale Staten ten spoedigste te informeren over de mogelijkheden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De ontsluiting bij Maarn lijkt mij een sympathieke gedachte, maar hoe meer asfalt aangelegd wordt hoe meer verkeer daar komt. Moeten wij de Utrechtse Heuvelrug niet behoeden voor de aanzuigende werking van meer asfalt?

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dat is normaal een redenering waar ik het mee eens ben, alleen in dit geval ligt er al een halve op- en afrit en dwingen wij veel verkeer om om te rijden of om door de dorpskern van Woudenberg te rijden. Als de route langs de Leusderheide er al ligt, maar alleen de op- en afrit ontbreekt, laten wij die dan gebruiken. Eén van de belangrijkste redenen waarom wij de oostelijke ontsluiting een paar jaar geleden niet wilden doen, was omdat het verkeer richting Zeist aantrok. Dat was in een situatie waarbij er nog geen tunnel lag bij het station Driebergen-Zeist. Volgens mij is dat argument van tafel. Als wij Maarsbergen willen ontlasten moeten wij niet alleen zorgen dat het verkeer makkelijker door het dorp kan gaan, maar ook zorgen dat het verkeer afneemt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dan heb ik toch nog een vraag aan de Christen-Unie, want ik ken u als een degelijke partij die goed op de centen let. U zegt dat u voor de Bos Beek variant gaat; dat is al een flinke kostenpost. Dan moet er ook nog een extra aansluiting komen. Dan komt er nog meer geld bij voor asfalt. Zijn wij dan niet dubbelop aan het doen en kunnen wij dat geld niet beter op een andere manier besteden.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Wij kunnen het geld misschien beter op een andere manier besteden, maar in 2016 hebben wij € 10.000.000 tot € 15.000.000 van ons mobiliteitsgeld niet uitgegeven. Nu zijn wij met elkaar discussiëren, omdat een variant € 20.000.000 duurder is. Volgens mij is geld niet het probleem, maar ontbreekt de wil.

De VOORZITTER: Het amendement A5 en de motie M4 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Voor ons ligt het voorstel over de ongelijkvloerse spoor kruising te Maarsbergen. Gedeputeerde Staten benoemen hierin de West variant met gesloten Tuindorpsweg als voorkeursvariant. De PvdD vindt dat dit ontwerp te kort door de bocht gaat. Zowel letterlijk als figuurlijk. Ons wegennetwerk is vergelijkbaar met een degraderend vaatstelsel. Een stent in Maarsbergen voorkomt met een dosis goede hoop een infarct ter plaatse. Maar doen wij iets aan de werkelijke oorzaak van dichtslibbende wegen?

De PvdD had graag gezien dat het ontwerp voor de spoor kruising in Maarsbergen ingebed zou zijn in een meeromvattend voorstel. Dat het ontwerp niet alleen zou aansluiten op de omringende wegen, maar ook op de uitgangspunten die in de structuurvisies zijn geformuleerd. Want een weg is meer dan alleen maar een weg. Dat is in het ontwerp proces van de spoor kruising in Maarsbergen inmiddels gebleken. Laten wij daarom bij het besluit tot aanleg van een nieuw kruispunt in Maarsbergen, verder kijken dan onze neus lang is.

Meer asfalt is symptoombestrijding en een gebed zonder einde. Het verminderen van drukte op de wegen vormt het sleutelbegrip voor het toewerken naar een meer oorzakelijke oplossing. Laten wij daarom parallel aan de ontwikkelingen in Maarsbergen sterker inzetten op het stimuleren van maatregelen die de wegen ontlasten. Laten wij de ov-faciliteiten optimaliseren, kijken hoe wij nog meer kunnen inzetten op goede fietsverbindingen en fietsgebruik en onderzoeken hoe de provincie als tussenoverheid een rol kan spelen in het stimuleren van flexwerken, waardoor er minder piekbelastingen zijn op ons wegennet.

Een kruispunt waar verschillende belangen om voorrang vragen, vraagt om een integrale benadering. Alleen zo kunnen wij de wegen in goede banen leiden. Het noopt ook tot oplossingsgericht denken, waarin verbanden die verder strekken dan het asfalt lang is worden onderkend en meegewogen. Het nare bij dit soort knooppunten is dat iedereen begint te dringen en aan het eind van de rit is er een aantal winnaars, ten koste van de verliezers. Het zijn de niet-economiseerbare en niet-verhandelbare waarden die de wereld rondom ons betekenis en inhoud geven, zowel voor de inwoners van Maarsbergen als voor de rest van onze provincie. De PvdD dringt daarom aan op de leefbaarheid -ook die voor de bewoners van de Engweg-, de inpassing van het ontwerp in de cultuurhistorische context en het duurzaam compenseren van de aantasting van de ecologische hoofdstructuur bij de uitwerking van het straks gekozen ontwerp zoveel mogelijk in het licht te zetten en voorrang te geven boven de neiging om rondjes te blijven rijden over een rotonde van begrotingen en uitvoeringsdetails. Want het gaat nu

juist om deze waarden die voor iedereen afzonderlijk en voor onze provincie als geheel van belang zijn.

Ik sprak zojuist over de menselijke betekenissen die achter verschillende waarden schuil gaan. Een van die fundamentele waarden is veiligheid. Vertrouwen is nodig voor een beleving van veiligheid. Dat betekent dat voor veiligheid geldt dat het zich verder uitstrekt dan het asfalt lang is. U kunt nog zo'n veilige weg aanleggen, maar als deze weg tot stand is gekomen door een ondoorzichtig proces, doorkruist deze weg het gevoel van vertrouwen van de inwoners van Maarsbergen. Juist in deze tijden waarin verschillen in onze samenlevingen op de spits gedreven worden en oneerlijke verdelingen tot wrijvingen leiden, hebben inwoners behoefte aan vertrouwen.

Onze fractie constateert dat de totstandkoming van het voorkeursvoorstel voor de West variant meer transparant en consistent had kunnen verlopen. Het organische proces om tot inzichten te komen, komt misschien de kwaliteit van het uiteindelijke besluit ten goede, maar doet afbreuk aan het gevoel van zinvolle participatie van de inwoners van Maarsbergen. Wij betreuren het dat de inwoners van Maarsbergen te weinig zijn voorzien in hun gevoel te worden gehoord en deel te hebben genomen in een transparant proces. Wij willen ons daarom excuseren naar de inwoners van Maarsbergen die teleurgesteld zijn over de gang van zaken. Ondanks het ondoorzichtige traject zijn wij ervan overtuigd dat de inbreng van inwoners weerklank heeft gevonden in de Staten en doorklinkt in de verdere uitwerking van de te kiezen variant. Als mens beschikken wij over de mogelijkheid om zaken naar onze hand te zetten. Het wordt echter tijd dat wij stoppen met het trekken aan het langste eind ten gunste van onze eigen belangen. Want hoe paradoxaal het ook klinkt: ook dan worden wij geconfronteerd met verliezers en verliezen. Lucebert schreef het al: "Alles van waarde is weerloos." Het zijn juist die kwetsbare waarden als leefbaarheid, natuur, schone lucht, relatieve stilte en een omgeving die rijk is aan historie die belangrijk zijn voor de inwoners van Maarsbergen en daarbuiten. Het is inmiddels wetenschappelijk aangetoond dat groen in onze omgeving tot een verbetering van welbevinden en welzijn leidt.

Met het realiseren van de spoor kruising worden meerdere hectaren van de ecologische hoofdstructuur aangetast. Wij hechten er daarom groot belang aan dat bij de ontwikkeling van de spoor kruising wordt toegezien op het compenseren van de ecologische hoofdstructuur. Dit op een locatie waar duurzame compensatie mogelijk is, want het lijkt zo makkelijk om hier een boom te kappen en daar een nieuwe te planten, maar zo werkt het niet. Natuur heeft de tijd nodig om tot ontwikkeling te komen. Wij willen dit principe benadrukken en u vragen om een duurzame compensatie van de aan te tasten ecologische hoofdstructuur te garanderen. Omdat dit voor ons en uiteindelijk voor iedereen van belang is, wil ik u vragen hierop een toezegging te doen. Slaan we in onze besluitvorming af op de westelijke variant met gesloten Tuindorpsweg of rijden we de rotonde op via de Bos Beek variant? De PvdD ziet dat met name de leefbaarheid en de cultuurhistorische waarden punten van zorg zijn in het ontwerpplan. Laten wij deze niet als onkruid wegtrekken ten gunste van de budgettaire voordelige West variant, omdat juist deze waarden van fundamenteel belang zijn; voor nu en in de toekomst. Omdat de Bos Beek variant de verschillende belangen het meest tot een eenheid kan brengen, is de PvdD van mening dat deze variant de voorkeursoptie zou moeten worden. Welke optie vandaag ook gekozen wordt, laten wij ervoor waken wegen dicht te timmeren. Graag zien wij de adviezen van onze ruimtelijk adviseur terug in het uiteindelijke ontwerp. Wij vinden het daarom een goed idee dat de adviseur een rol krijgt in het kwaliteitsteam dat het gekozen ontwerp nadere uitwerking zal geven.

De nadruk van mijn hoop voor vandaag ligt bij de inwoners van Maarsbergen. Ik hoop dat de Staten hen gerust kunnen stellen. Dat wij kunnen overbrengen dat wij hun zorgen en inbreng gehoord hebben. Daarnaast dat de keuze voor de variant die vandaag genomen wordt recht doet aan de belangen van de inwoners van Maarsbergen, de bewoners van de Engweg, de cultuurhistorische waarden, en de natuurwaarden die in het gebied aanwezig zijn. Daarom dient de PvdD het amendement van de SGP mede in.

Ter afronding: een goede doorstroming van verkeer schuilt niet in tunnels en wegen. Een optimale doorstroming schuilt in toekomstgericht denken en integrale en oorzakelijke oplossingen. Daarin zou-

den alle waarden en belangen moeten worden meegewogen, niet alleen de biljetten in onze portemonnee.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Hoe kijkt de PvdD aan tegen de impact van de ecologische hoofdstructuur? U zegt dat een goede compensatie van de ecologische hoofdstructuur belangrijk is. Echter, u geeft ook aan dat iedere inbreuk in de bestaande natuur in de ecologische hoofdstructuur voorkomen dient te worden. Hoe kan ik dat rijmen met uw voorkeur voor een Bos Beek variant die juist de grootste impact heeft op de ecologische hoofdstructuur?

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD vindt dat de vier varianten appels met peren vergelijken is. Wij vinden dat onvoldoende onderzocht is hoe de ecologische hoofdstructuur wordt aangetast. Wij willen dat daar opnieuw naar gekeken wordt. Daarnaast moet de impact op de ecologische hoofdstructuur gecompenseerd worden, maar wij kijken naar het totale plaatje. Dat is niet alleen de ecologische hoofdstructuur, maar ook de effecten voor de inwoners en de cultuurhistorische waarde.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Dat laatste begrijp ik. Volgens mij is het aantal hectares ecologische hoofdstructuur die moet verdwijnen en gecompenseerd moet worden, bekend. Uit mijn hoofd is dat 1,7 hectare voor de West variant en 2,5 hectare voor de Bos Beek variant. Dat is anderhalf keer zoveel. Hoe heeft u dat gewogen en waarom kiest u ervoor om die extra hectare ecologische hoofdstructuur op te offeren tegen andere belangen?

Mevrouw KELLER (PvdD): Daarom vragen wij de toezegging aan de gedeputeerde om dat goed te compenseren. De cultuurhistorische waarde, de maatschappelijke waarde en de sociale waarde voor Maarsbergen nemen wij mee in onze overwegingen.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Allereerst hartelijk welkom aan alle belangstellenden op de tribune. De bezetting op de tribune geeft aan dat wij een besluit nemen over een belangrijk onderwerp. Voor ons ligt het besluit over de ondertunneling van het spoor bij Maarsbergen. De fractie van de SGP is blij dat wij vandaag het besluit nemen; daar staan wij voor. De SGP voelt echter groot onbehagen bij het voorliggende voorstel. Naar onze mening wordt ons niet gevraagd in te stemmen met het beste voorstel, maar met een voorstel dat geen recht doet aan het grootste gedeelte van de inwoners van Maarsbergen. Het heeft een grote impact op de ruimtelijke structuren van het dorp en het levert het minste op voor het dorpsplein. Wij stellen vandaag geen vragen meer. De beantwoording geeft ons tot nog toe geen reden om te verwachten dat wij vandaag wel antwoorden krijgen.

Om aan de West variant niet meer woorden vuil te maken, dienen wij een amendement in over de Bos Beek variant. In die breed gedragen variant komen de voordelen wel uit de verf, namelijk: er ontstaat ruimte voor de structuur van het dorpshart, de landschapsinpassing is optimaal vergeleken met het landschapsadvies van de adviseur ruimtelijke kwaliteit, de heer Roncker, draagvlak en het is een integrale aanpak met ruimtelijke inpassing, optimale landschapsinpassing, tankstations, dorpsverbetering, verkeer enzovoorts. De Bos Beek variant ademt visie en maatwerk met aandacht voor de bewoners; daar gaat de SGP voor.

De geopperde aanpassingen aan de West variant zijn in financieel opzicht desastreus en maken er alsnog een Bos Beek variant van. Ik heb hier drie voorbeelden van: het verplaatsen van het tracé van de Engweg af maakt een Bos Beek variant, meer overkappen maakt een Bos Beek variant en de rotonde op de plaats van de tankstations maakt een Bos Beek variant. Waarom ligt deze variant voor? Onzes inziens wordt aan alle kanten gestuurd in het proces. De informatievoorziening is moeizaam. Er wordt geweigerd inzage te geven in stukken. Wij krijgen met 15 fracties twee uur de tijd om vragen te stellen over nieuwe informatie. Daarna wordt er steeds weggedoken achter deze sessie.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben geroerd door het warme betoog van de SGP en ik ken de SGP als een consistente partij die met een vertrouwen op de Bijbel en degelijke financiële onderbouwing weet te opereren. Mijn vraag is daarom of de huidige SGP-spreker het jammer

vindt dat toen de VVD in de gemeenteraad een amendement indiende om te helpen, de SGP daar tegen heeft gestemd?

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dank u wel voor uw compliment. U schat ons in als een degelijke partij en dat waarderen wij. U verwijst naar een stemming van onze fractie in de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug, maar dat is al zo lang geleden in mijn beleving. In die tijd is onze fractie anders gaan denken. Wij zijn als Statenfractie en lokale fractie niet altijd op één en hetzelfde spoor, maar dat mag. Dat gebeurt bij de VVD ook regelmatig.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik vroeg of hij het jammer vond, niet of ik het jammer vind dat de VVD-fractie in andere gemeenten wel eens anders stemt. Ik begrijp dat die consistentie niet partijbreed gedragen is. Is het niet heel erg jammer dat de SGP niet voor het amendement van de VVD heeft gestemd?

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij heb ik daarop voldoende geantwoord.

De SSK-normen worden uiterst flexibel toegepast, waarbij de engineeringkosten van circa € 12.000.000 in de raming zitten. Dat is net zoveel als een twee keer langere tunnel aanleggen in Soesterberg. Ik vraag aan de Statenleden of u dit gelooft.

Halve waarheden, onvolledige antwoorden, funeste second opinion op ramingen en raming van € 20.000.000 meerkosten geven onze fractie geen vertrouwen in het gevoerde proces. Het hele dorp is in puin, terwijl wij nog niet eens zijn begonnen. Een kerkelijke gemeente gespleten tot op het bot, om de woorden van de ChristenUnie te gebruiken. Beseffen college- en Statenleden wel wat het effect zal zijn in het dorp Maarsbergen als het voorliggende besluit aangenomen wordt? Eén ding is zeker, het zal zorgen voor grote verdeeldheid in het dorp en de Engweg wordt een onleefbare enclave.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De SGP gebruikt hier forse woorden. Er wordt gesproken over mispresentatie van de kosten en een slechte samenwerking met de burgers. Ik wil van de SGP-fractie concreet weten waar u het provinciaal bestuur van beticht. Is er moedwillig gebruik gemaakt van foute ramingen? Dan hebben wij te maken met een andere kwestie dan een keuze tussen twee varianten. Dan moeten wij de vertrouwenskwestie ter tafel brengen. Hoe ver wil de SGP-fractie daarin gaan?

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Onze fractie is er niet aan toe om er al een vertrouwenskwestie van te maken.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Dan ga ik ervan uit dat de ramingen naar het beste vermogen zijn ingevuld en kloppen en goed zijn doorgerekend. U moet wel een keuze maken of ze goed zijn gedaan naar het beste kunnen van betrokken medewerkers of is er moedwillig naar een te hoge kostenpost gerekend?

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Dank u wel voor uw vraag. Dat geeft ons de mogelijkheid om verhelderend te zijn. Ik zal één voorbeeld noemen. Er is in een sessie in de gemeenteraad van Doorn gezegd dat tankstations zouden worden verplaatst voor € 3.600.000. Een dag later bleek dat het € 5.200.000 was. Ik beticht niemand van bewust valse informatie, maar het is onvolledige informatie en de halve waarheid. Wij hebben ons financiële plaatje ook klaarliggen en deze zal ik straks benoemen.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb nog een ander punt van de vrij grote woorden van de SGP, namelijk: u zegt dat het hele dorp achter de Bos Beek variant staat. Ik vond dat een flink gedeelte van de bewoners er in de commissievergadering een andere mening op na hield. Waar baseert u dat op?

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Volgens mij gebruikt u woorden die ik niet gezegd heb. Ik heb gezegd dat het grootste gedeelte van het dorp voor de Bos Beek variant is.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Bij de insprekers was een groot deel van de bewoners tegen de Bos Beek variant en voor een West variant. Dat zou u ook moeten noemen.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Kijk op de tribune. Een gemeenschap van 800 inwoners en zoveel belangstelling vanuit Maarsbergen. Dan is er echt wat aan de hand.

De Staten steken miljoenen in nuttige zaken als flora en fauna, zoals het Hart van de Heuvelrug, wat rechtstreeks te maken heeft met Maarsbergen. Wij vinden het onbegrijpelijk om nu op onze portemonnee te gaan zitten. De automobilist betaalt, er is nog voldoende geld op de plank om extra geld te steken in dit verkeerstraject. Daar moeten wij royaal mee omgaan. Ik heb twee voorbeelden, ten eerste de A12 in Houten wordt nu aangepakt. Als wij toen hadden besloten om de A12 in Maarn gelijk mee te nemen waren wij een stuk goedkoper uit geweest dan nu. Ten tweede de rondweg oost in Veenendaal. Toen deze werd aangelegd werd gezegd: "Maak hem gelijk twee keer twee." "Nee, dat is niet nodig. Wij hebben voldoende ruimte voor de toekomst." Dat blijkt. Veenendaal is ook tot op het bot verdeeld en wij hebben een probleem om de twee keer twee aan te leggen. Laten wij een voorbeeld trekken uit het verleden en kiezen voor een toekomstbestendige duurzame oplossing.

Amendement A6 (SGP, ChristenUnie, PvdA): voorkeur Bos Beek

Provinciale Staten van Utrecht, vergadering bijeen op 13 maart 2017, aan de orde hebbende het statenvoorstel ongelijkvloerse spoorkruising Maarsbergen;

overwegende dat:

- *de leefbaarheid van Maarsbergen op één moet staan bij de besluitvorming;*
- *veel inwoners zich hebben geroerd bij de bespreking van dit statenvoorstel in onze commissie MME;*
- *er nog ruimte is voor financiële optimalisatie van het project Bos Beek;*
- *iedere optimalisatie van West ons dichterbij brengt bij Bos Beek;*

besluiten:

- *het eerste besluitpunt te wijzigen in:*
"De Bos Beek variant als voorkeursvariant vast te stellen, met de volgende optimalisaties:
  - *twee rijstroken;*
  - *minder vastgoedkosten;*
  - *minder engineeringkosten;"*
- *het derde besluitpunt te wijzigen in:*
"Het verschil tussen het beschikbare budget en de kostenraming van €21,8 miljoen als volgt te dekken:
  - *€2,5 miljoen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor de tankstations;*
  - *optimalisatie in de ramingen van €7,3 miljoen;*
  - *€12 miljoen extra ter beschikking stellen uit de reserve GWW/Mobiliteitsprogramma.*

Toelichting.

- *De Bos Beek variant is het breedst gedragen plan.*
- *De Bos Beek variant is een integrale aanpak van de problematiek (ruimtelijke inpassing, optimale landschapsinpassing, tankstations, dorpsverbetering, verkeer).*
- *De Bos Beek variant belast de bewoners van de Engweg aanzienlijk minder dan de West variant.*

De VOORZITTER: Het amendement A6 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik schors de vergadering enkele minuten. Daarna zal de gedeputeerde antwoorden.

Schorsing van 11.36 uur tot 11.44 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het woord is aan de gedeputeerde voor een reactie van het college in de eerste termijn.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik wil niet beginnen om over te gaan naar de inhoud en de beantwoording van de vragen en opmerkingen over de moties en amendementen, maar ik wil mij eerst richten tot de inwoners en omwonenden op de tribune die avond aan avond al dan niet de gemeenteraad, commissievergaderingen en Statenvergaderingen hebben bijgewoond. Avond aan avond bij elkaar hebben gezeten om te vergaderen en te overleggen. De onzekerheid die aanwezig was toen wij bij de laatste commissiebehandeling in Doorn bijeen waren. Het gaat om de leefomgeving van een grote groep inwoners. Het blijft een moeilijk besluit, terwijl het zo eenvoudig lijkt.

Wij zijn het allemaal eens dat het een onveilige situatie is met een gelijkvloerse kruising. Dat moet worden opgelost. Overal op een locatie waar de tunnel aangelegd kan worden is de ene groep er blij mee en de andere groep bewoners treurig en voelt zich benadeeld. Dat is heftig. Het college en de gedeputeerden gunnen niemand een provinciale weg in zijn of haar achtertuin.

Er zijn vandaag zware woorden gesproken door de Statenleden. Wij kunnen concluderen dat wij met het besluit van vandaag allemaal het beste voor hebben met het dorp Maarsbergen. Daar ben ik van overtuigd. Dat is de reden dat het college, horende alle overwegingen en argumenten uit de afgelopen periode en mede op het advies van de adviseur ruimtelijke kwaliteit Paul Roncken, het goed vindt dat bij de verdere uitwerking van het plan een kwaliteitsteam wordt ingericht. Een kwaliteitsteam waar mensen vanuit de positieve houding mee kunnen denken over de inpassing in het dorp en de mogelijkheden die de keuze voor de variant biedt voor het dorp.

Wat ik iedereen gun is dat vandaag een besluit wordt genomen. Een besluit waar geen onzekerheden in opgenomen zijn. Een besluit of het al dan niet toch de open Tuindorppweg moet worden. Een besluit of wij toch de West variant moeten optimaliseren waarbij wij dicht in de buurt komen van de Bos Beek variant. Ik gun ons dat wij een duidelijk besluit nemen. Dat gun ik in hoofdzaak de inwoners van Maarsbergen.

Ik vind het jammer om te horen dat de fractie van de SGP ontevreden is over het proces en zeer ontevreden over de besloten bijeenkomst die heeft plaatsgevonden. Hierin was de SGP vertegenwoordigd door de heer Van den Dikkenberg. Naar mijn idee zat er geen enkele tijds-klem op die bijeenkomst. Er is alle ruimte gegeven om alle vragen die er bestonden te beantwoorden. Er is zelfs op regelniveau in de begroting gekeken. Op regelniveau zijn alle vragen beantwoord. Aan het einde van de bijeenkomst is de vraag gesteld of alle vragen waren beantwoord. Daar heeft geen commissielid van de SGP aangegeven dat een vraag onbeantwoord was gebleven. Ik had liever gehad dat wij die bijeenkomst verlengd hadden met vragen, onduidelijkheden of opmerkingen over het proces. Wij gingen weg met de indruk dat alle financiële vragen die leefden beantwoord waren.

Er is een vraag gesteld over de mitigerende maatregelen. Het allerbelangrijkste voor het college is dat vandaag een besluit wordt genomen. Een besluit waar niet allerlei onderzoeken of tussenvarianten in mogelijk zijn. De SP geeft aan dat het college niet kan aangeven hoeveel de mitigerende maatregelen gaan kosten, wat deze maatregelen ook zijn. Wij kunnen inderdaad nog niet aangeven wat de mitigerende maatregelen gaan worden. Voor alle varianten geldt dat mitigerende maatregelen nodig zijn. Wij hebben in alle varianten rekening gehouden met de kosten die de mitigerende maatregelen met zich meebrengen. Daar bent u over geïnformeerd tijdens de vertrouwelijke bijeenkomst en heeft u gezien hoe die berekeningen tot stand zijn gekomen. De onderzoeken naar de vervolgvragen moeten nog worden gedaan. Daarnaast is het belangrijk dat wij in overleg met de inwoners gaan kijken welke mitigerende maatregelen wettelijk nodig zijn en welke mitigerende maatregelen wenselijk zijn. Dat is de reden dat het college heeft voorgesteld om een kwaliteitsteam in te stellen. Het kan zijn dat bepaalde keuzes vanuit de wet anders genomen worden door de bewoners. Daarom hebben wij nog geen keuze gemaakt welke mitigerende maatregelen nodig zijn, maar wij hebben daar wel budget voor gereserveerd.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde zegt dat zij samen met de inwoners in het kwaliteitsteam wil kijken naar mitigerende maatregelen. Het woord 'inwoners'

komt in het hele voorstel niet voor. Hoe wilt u de inbreng van de inwoners in het kwaliteitsteam vormgeven?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het oprichten van een kwaliteitsteam is op advies van de heer Paul Roncken. Daar zijn wij zeker voorstander van en daarom hebben wij dat overgenomen. In ons voorstel over de inrichting van het kwaliteitsteam komen de inwoners inderdaad niet voor. Ik vind het een vanzelfsprekendheid om daar inwoners van Maarsbergen in aan te geven. In uw amendement trekt u hem heel smal naar de bewoners van de Engweg. Als de keuze valt op de West variant, zoals het voorstel van het college luidt, biedt de West variant met gesloten Tuindorpsweg veel ontwikkelmogelijkheden voor de rest van het dorp waar ook de andere inwoners wellicht graag over meepraten. Als ik kijk naar het amendement van de PvdA kan ik ver meegaan met deze richting. Dat is de optimaliseringsvariant West variant met gesloten Tuindorpsweg en verplaatsing van de rotonde. In mijn ogen laat je in dit voorstel veel onduidelijkheden aan de bewoners van Maarsbergen. Hier zou ik een keuze willen maken voor een variant en als opdracht aan het kwaliteitsteam meegeven dat zij alle mogelijkheden onderzoeken van verplaatsing van het tankstation. Wij zijn zelf eigenaar van de grond van de Tinq, niet van de Shell, dus dat kan ingewikkelder worden. Ik zou een opdracht meegeven aan het kwaliteitsteam, maar wel een keuze uitspreken voor een variant. Wij hebben afgesproken dat wij door kunnen met de uitwerking. Anders moeten wij eerst het onderzoek doen of het gaat lukken om de benzinepomp te verplaatsen. Wij hebben allemaal de wens uitgesproken om de benzinepompen te verplaatsen en laten zien wat de mogelijkheden daartoe zijn. Ik zou het de inwoners van Maarsbergen gunnen dat zij vandaag duidelijkheid krijgen over de gekozen variant en wat daarna gedaan wordt. Niet dat de onzekerheid langer boven hun hoofd blijft hangen door het onderzoek naar het verplaatsen van het tankstation.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik kan uw betoog volgen, maar snap niet hoe ons amendement daarin iets anders zou betekenen qua onzekerheid dan de richting die u voorstelt. Wij gaan goed kijken of de noordelijke rotonde verplaatst kan worden. Mijn amendement zet dat iets steviger aan, dat wij dit niet als een van de opties zien, want de PvdA-fractie vindt dat heel belangrijk om de rotonde te verplaatsen. In uw voorstel is het een van de vele mogelijkheden, maar in beide opties blijft dezelfde mate van zekerheid voor de gekozen variant. Wij kiezen duidelijk voor de West variant met gesloten Tuindorpsweg. Waar zit de onzekerheid dan in?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dat ligt misschien aan de benaming die u gebruikt. U zegt: "Wij willen prioriteit geven aan verplaatsing van de noordelijke rotonde." Daarmee koppelt u in mijn ogen de uitwerking van de variant aan het verplaatsen van de noordelijke rotonde. Echter, wij gaan wel bezig met de uitwerking van het bestemmingsplan. Welke opdracht wilt u dan meegeven aan de uitwerking van het bestemmingsplan? Als u zegt dat het bestemmingsplan wel door kan gaan en wij onderzoeken de mogelijkheden; wellicht is een dubbele bestemming mogelijk of een apart inpassingsplan. Als u wel een uitspraak doet voor de West variant met gesloten Tuindorpsweg, maar daarnaast een ambitie uitspreekt om het tankstation te verplaatsen, het bestemmingsplan wel door kan gaan.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dat is ook onze inzet van het amendement. Wij hebben dit ingediend, omdat wij bang zijn dat deze oplossing er niet komt als wij het niet specifiek benoemen. Dan wordt het als een van de opties gezien.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mag ik u dan nog een aanvullende vraag stellen? Wij gaan er voor de volle honderd procent voor en vinden het belangrijk dat de tankstations verplaatst worden. De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft ook uitgesproken dat zij het belangrijk vindt, dus zij moet ook een plek krijgen in het proces. Maar wij kennen ook de risico's van de verplaatsing. Stel dat het niet lukt, mag het college dan toch zeggen de West variant met gesloten Tuindorpsweg aan te leggen, nadat wij met u hebben gedeeld waarom het niet gelukt is?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Daar gaat mijn amendement inderdaad over en dat kan ik nu niet bepalen. Daarom heb ik in mijn inbreng gezegd dat, mocht het niet lukken, u met een goed verhaal moet komen en moeten wij de situatie herzien. Die mogelijkheid laat ik bewust open in het amendement.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Bent u het met mij eens dat wij de bewoners dan vandaag met onzekerheid weg laten gaan? Ik zoek naar de gezamenlijke inspanning om alles te doen wat in onze mogelijkheden ligt om tot het verplaatsen van het tankstation over te gaan. Echter als het niet lukt, gaan wij daar met elkaar het gesprek over aan, maar laten geen onzekerheid voor de bewoners over welke variant het dan wordt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Dat is precies de intentie van het amendement. Wij kiezen voor de West variant met gesloten Tuindorpweg, met deze aanvulling dat primair wordt ingestoken op de noordelijke rotonde. Volgens mij zitten wij op dezelfde mate van zekerheid in zowel uw visie als die van mij. Bij mij wordt de noordelijke rotonde alleen niet als een van de opties gezien, maar als stevige randvoorwaarde voor de ruimtelijke kwaliteit.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb behoefte aan verheldering. Ik deel de intentie van mevrouw d'Hondt. Voor de duidelijkheid, als alleen de Tinq verplaatst zou zijn heeft dat dan invloed op de locatie van de rotonde?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Dan zou de rotonde wat verder naar het noorden verplaatst kunnen worden.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Hoe ver is iets verplaatsen naar het noorden?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): De West variant kan ook gemaakt worden zonder de uitplaatsing van de tankstations. Op het moment dat de Tinq verplaatst wordt zou de rotonde wat noordelijker aangelegd kunnen worden. Dat kost wel extra ecologische hoofdstructuur.

De heer DE DROOG (D66): Heeft u daar al met Paul Roncken over gesproken wat zijn advies daarbij is? Past dat in zijn beeld over de ruimtelijke kwaliteit?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): De heer Roncken geeft in zijn advies aan dat het een van de mogelijkheden voor en optimalisatie kan zijn.

De heer DE DROOG (D66): U stuurt hier duidelijk aan op de West variant met de gesloten Tuindorpweg. Een van de argumenten tegen de gesloten Tuindorpweg is dat de doorstroming in het dorp daarvoor minder wordt. Het idee kwam naar voren dat de gesloten Tuindorpweg geen Bosweg heeft. Als de Bosweg daar aan zit zou het eventueel een gunstig effect op de doorstroming hebben. Hoe kijkt u daarnaar?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): De mogelijkheden van de open Tuindorpweg in de West variant hebben wij onderzocht. De conclusie is dat de noordelijke rotonde de verkeerssituatie die ontstaat bij een open Tuindorpweg niet aan kan. Wij hebben daar te maken met hoogteverschillen: de Tuindorpweg ligt lager dan het spoor. Ook verkeerskundig kan de rotonde die situatie niet aan. Alle afwegingen daarvan zijn opgenomen in de onderzoeken. Het zou jammer zijn als wij dat toch als onzekerheid meegeven aan het kwaliteitsteam, terwijl wij daar alle verkeerskundige- en inpassingsaspecten van onderzocht hebben. Wat vraagt u dan aan het kwaliteitsteam?

De heer DE DROOG (D66): Wat ik het kwaliteitsteam wil vragen is om te bekijken of de open Tuindorpweg met een Bosweg alsnog geen betere variant is. Het biedt wellicht nog een kans.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Ik roep echt iedereen op om een keuze te maken. Bij het voorstel van de PvdA om te kijken naar een optimalisatie wordt uitdrukkelijk gekozen voor de West variant met gesloten Tuindorpweg. Zij wil dit concreet onderzocht hebben en meegeven aan het kwaliteits-

team. Niet om de bestemmingsplanprocedure te vertragen. Dat vind ik van een andere orde dan op dit moment onzekerheid te laten ontstaan of de Tuindorpweg gesloten of open moet worden. Dat is onzekerheid voor de mensen aan de Tuindorpweg, waarvan verkeerskundig blijkt dat de rotonde het niet aankan en wij andere verkeerskundige vragen oproepen. Daar heeft het team van de provincie en de medewerkers van de projectgroep de oplossing nog niet op gevonden.

Dan het proces over het betrekken van bewoners bij het kwaliteitsteam. Er ligt een amendement van de ChristenUnie dat daartoe oproept en een motie van Provinciale Staten. Wij hebben eerder afgesproken dat wij ieder proces dat wij doorlopen op het gebied van burgerparticipatie evalueren. Van elk proces kunnen wij dingen leren om een optimaal proces te hebben. Het zou mooi zijn als wij de evaluatie eerst zouden doen en dat voor de zomer afronden. Ik ben er voorstander van om inwoners te betrekken bij het kwaliteitsteam. De motie van de PvdA roept daarnaast op om het integraal gebiedsprogramma te kijken of er mogelijkheden zijn om ruimtelijke inpassingen en kwaliteitsverbetering voor de omgeving extra toe te passen. Het integraal gebiedsprogramma leent zich daar bij uitstek voor. Dit moeten wij samen met de gemeente Utrechtse Heuvelrug doen door haar de vraag voor te leggen om naar een financiële bijdrage te kijken voor de kwaliteitsvlag die wij graag willen planten in Maarsbergen; samen met de inwoners, de gemeente Utrechtse Heuvelrug en Paul Roncken.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Net zei de gedeputeerde dat zij de betrokkenheid van de inwoners vanzelfsprekend vindt. Vervolgens zegt zij dat zij daar na de zomer naar gaat kijken en evalueren. Gaan wij de inwoners wel of niet betrekken in het kwaliteitsteam?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Wij willen evalueren over het participatietraject. Je zou de uitkomst van de evaluatie eerder hebben om te weten hoe wij de volgende stap moeten zetten met het kwaliteitsteam. Dit kan ook parallel aan elkaar lopen, maar ik wil bespreken hoe u dat ziet. Het is meer een vraag. Ik ben heel erg voor betrokkenheid van inwoners, zeker in het kwaliteitsteam. Wij hebben de evaluatie met elkaar afgesproken. Wat wij uit deze evaluatie leren, moeten wij meenemen in het kwaliteitsteam. Hierbij doe ik niks af aan de betrokkenheid van de inwoners in het kwaliteitsteam.

Dan de motie van de ChristenUnie over de oostelijke ontsluiting van de A12 bij Maarn. Ik ben mij er niet bewust van dat er een open eind zit aan datgene wat toegezegd is om verder te onderzoeken. Wij hebben al eerder bij uw wens stilgestaan om wellicht de oostelijke ontsluiting van de A12 opnieuw op de agenda te zetten. Het rapport dat daarover destijds gemaakt is hebben wij met elkaar gewisseld. Wij zien dat veel nadelen op het gebied van natuur en landschap als neveneffect optreden. Daarnaast heeft het een grote impact op de omgeving. Dat levert ons geen nieuwe inzichten op. Ik begrijp dat u het belangrijk vindt, maar al kiezen wij voor de oostelijke ontsluiting dan zullen wij nog steeds de onderdoorgang nodig hebben. Daar verschillen wij wellicht van mening. U geeft aan dat wij Driebergen-Zeist krijgen met een onderdoorgang, maar dat was al meegenomen toen wij naar de A12 keken. Dat staat in het rapport van destijds vermeld. Het is niet alleen de N224, maar ook de N227 en de verbinding daartussen die veel knelpunten oplevert. Het levert dus geen verkeerskundig voordeel op en daarnaast komt de impact op het landschap en de natuur. Die keus adviseren wij daarom niet.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik had gevraagd of de gedeputeerde kon reflecteren op het proces. Niet over de geheime bijeenkomst, want daar is van alles gedeeld over de cijfers en de details. Het gaat mij om het proces met de inwoners. Aanvankelijk zijn wij goed gestart, maar toen de Bos Beek variant in beeld kwam is de weerstand ontstaan om daar serieus naar te kijken. Kan de gedeputeerde daar wat over vertellen?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Er is zeker geen weerstand geweest om naar de Bos Beek variant te kijken, maar toen wij afgelopen zomer een berekening hadden gemaakt, bleek dat het niet voldoende was. Wij wilden gelijke varianten met elkaar vergelijken en geen appels met peren. De berekening van de provincie gaf aan dat er grote financiële verschillen zitten tussen de varianten. Daarnaast konden wij de extra risico's aan de voorkant inschatten en vergelijken met andere varianten. Wij hadden ze nog niet gekwantificeerd; die berekening is pas later gedaan. De Bos Beek

variant kwam uit de klankbordgroep naar voren, eveneens als de dorpsvariant. Daarvoor had de provincie een kortere tunnel bedacht waar de bewoners niet blij mee waren. Later is daar de dorpsvariant uit ontstaan die wel op veel draagvlak kon rekenen. Zo hebben wij ook met elkaar het gesprek gevoerd over de Bos Beek variant. In een eerder stadium hadden wij terug kunnen gaan naar de tekentafel, maar wij wilden de inwoners graag duidelijkheid geven. Dat is het dilemma geweest: aan de ene kant zo snel mogelijk onduidelijkheid van tafel en aan de andere kant de varianten zo aanpassen dat deze goed met elkaar te vergelijken zijn. Dat heeft van ons allemaal wat gevergd, zeker van de medewerkers. Er is hard gewerkt om in kort tijdsbestek op dit detailniveau het ontwerp en de berekeningen te maken. Het is een hele moeilijke keuze geweest om op 4 juli 2016 geen besluit te nemen over Maarsbergen. Veel inwoners waren daar niet blij mee.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Niemand is blij met hoe dit proces is gelopen. Wat had u met de kennis van nu graag anders willen doen? Of had u niks in het proces kunnen verbeteren?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Toen wij bij de uitwerking van de dorpsvariant op de ingewikkeldheid van de tijdelijke weg stuitten, zijn wij teruggewezen naar de klankbordgroep. Toen was er een moment dat wij naar buiten moesten. In de eerste informatiebijeenkomst waren de bewoners van de Engweg in een klein comité al geïnformeerd over het concept. Ik kan mij voorstellen dat bewoners tijdens die informatiebijeenkomst overvallen werden en het als definitieve variant zagen. Echter was dat nog helemaal niet definitief. Wij wilden recht doen aan iedereen uit het dorp die meedenkt tijdens het participatieproces om in een vroeg stadium de dilemma's te delen. Dat was heel lastig. Inwoners voelden zich verrast en er ontstond weerstand, wat volkomen begrijpelijk was. Die avond hebben wij bereikt dat de bewoners van de Engweg tijd vrij wilden maken om in de klankbordgroep deel te nemen. Wij kunnen ons afvragen of wij het naar buiten treden naar de bewoners op een andere manier hadden kunnen doen. Daar heb ik op dit moment geen antwoord op. Ik ben voorstander van om mensen te betrekken in het proces, maar dat kan dit soort effecten teweegbrengen. Als iemand een idee heeft hoe het anders had gekund, dan horen wij dat graag.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): U heeft dus geen idee hoe wij dit soort situaties in de toekomst kunnen voorkomen, of heeft u daar over nagedacht? Er zijn meer projecten waar wij hetzelfde risico lopen.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): "Geen idee" wil ik niet zeggen. Wij moeten bewust zijn dat ieder dossier en ieder project maatwerk met zich meebrengt. Aan de voorkant moeten wij van gedachten wisselen, ook over de volgende fase die wij ingaan. Dat stel ik voor om ook hier terug te leggen. Wat voor opdracht geven wij mee aan het kwaliteitsteam? Wat verwachten inwoners als ze meedoen in het proces? Daar zal het bestuur duidelijkheid over moeten verschaffen. Het blijft bij ieder project maatwerk.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb behoefte aan verduidelijking over de tankstations. U zei dat er een optie is om de Tinq te verplaatsen en dat een optie biedt om de rotonde noordelijker te plaatsen. De Shell ligt aan de westkant van de weg. Hoe heeft dat een invloed op het meer noordelijk verplaatsen van de rotonde?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Als wij de Tinq verplaatsen zou dat betekenen dat wij de rotonde iets naar het noorden kunnen verplaatsen. Daarmee zou de Shell op dezelfde locatie kunnen blijven zitten.

De heer DE DROOG (D66): Plaast u dan de rotonde tussen de Shell en de Woudenbergseweg of gaan wij dan meer het landgoed op?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): De rotonde wordt dan meer het landgoed op verplaatst.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Klopt het dat u nog geen toezegging heeft gedaan over de duurzame compensatie van de ecologische hoofdstructuur?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): De aantal hectares die bij de varianten nodig is zullen op een goede manier gecompenseerd worden. Wij zijn dit niet alleen wettelijk verplicht, maar vinden het ook belangrijk.

Mevrouw KELLER (PvdD): Verstaat u onder de goede manier: duurzame compensatie?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): De goede manier is zoals de wet ons voorschrijft hoe wij met de compensatie om moeten gaan.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde sloeg net de spijker op de kop toen zij zei dat de opdracht die aan het kwaliteitsteam wordt meegegeven heel belangrijk is en hoe ver die opdracht reikt. Zij stelde dat wij daar vandaag duidelijkheid over krijgen. Wat is uw interpretatie van de reikwijdte van deze opdracht?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Over de reikwijdte moeten wij het ook met de Staten hebben. Dit gaat over het type ondertunneling. Paul Roncken geeft aan dat wij verschillende materiaalkeuzes kunnen aangeven. Daar komt de opdracht bij dat er een optimalisatieslag gemaakt kan worden als wij de tankstations kunnen verplaatsen. Dat zijn optimalisaties die wij meegeven aan het kwaliteitsteam. Het kan ook meedenken over de mogelijkheden voor de ontwikkeling van het dorpshart van Maarsbergen bij de West variant. De heer Roncken kan met zijn kwaliteitsteam goed advies geven over de mogelijkheden en de kansen. Dat kan de reikwijdte zijn. Wij hoeven die opdracht niet vandaag te formuleren, maar ik vind het van belang dat wij een aantal haakpuntjes meegeven aan het kwaliteitsteam. Dat zal in de volgende fase het belangrijkste onderwerp van gesprek moeten zijn.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik noemde in mijn eigen inbreng een aantal mogelijke optimalisaties, zoals een gedeeltelijke afdekking rond de Engweg, enkele meters verplaatsing van het tracé, hoogte van de eventuele geluidwerende maatregelen of fietsoptimalisaties. Wij zijn het snel eens over opties die weinig wezenlijke impact hebben op het geheel. Echter, kan afdekking of enige verplaatsing van het tracé binnen de marge van de West variant ook onderdeel uitmaken van de optimalisatie?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Als het binnen de marge van de West variant valt en het geen wezenlijk ander besluit gaat worden is het wat mij betreft mogelijk. Ik gun de inwoners van Maarsbergen duidelijkheid.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! De gedeputeerde heeft van mij een antwoord te goed over de aantijgingen: daar kom ik in de tweede termijn op terug. De discussie volgend, wordt er gesproken over de West variant met gesloten Tuindorpsweg met veel extra opties. Wij moeten vandaag een helder en duidelijk besluit nemen; dat is voor Maarsbergen prioriteit. Daarmee komen wij steeds dichterbij het voorstel van de SGP. Bent u het met ons eens dat de gevoerde communicatie over het dorpsplan opener is geweest dan het later is geworden? Als de transparantie van het begin was doorgezet tot het einde toe hadden wij minder problemen gehad in Maarsbergen dan nu.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Ik ben benieuwd naar de transparantie die u zoekt. Naar mijn idee gaat het bij u om de cijfers, want daar heeft u het elke keer over gehad. De cijfers hebben wij in een besloten bijeenkomst met elkaar moeten delen vanwege de onderhandelingspunten. Als u op die transparantie doelt ben ik het niet met u eens. Wij hebben iedere vraag beantwoord. Wij hebben iedere transparantie die ons gevraagd is gegeven. Ik weet niet op welke wijze wij transparanter konden zijn.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Dan blijven wij van mening verschillen over de transparantie in dit proces. Niet alleen wij, maar ook andere Statenleden hebben opmerkingen gemaakt dat het verbeterd kan worden.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Dat ging niet over transparantie, dat ging over: kunnen wij van dit soort participatietrajecten dingen leren? Dit is een moeilijk dossier, omdat bij alle varianten mensen wel en niet blij zijn. Wij hebben het gesprek gehad hoe je dat proces kunt verbeteren, omdat wij wel graag willen dat inwoners met ons meedenken. Het gesprek ging niet over transparantie van gegevens. Wij zijn op alle manieren naar u transparant geweest in de cijfers. U hebt iedere onderbouwing van ons kunnen krijgen. Die specifieke vraag is heel concreet aan alle Statenleden gesteld: "Heeft u alle vragen beantwoord gekregen?" Als daar was aangegeven dat niet op iedere vraag een antwoord was gegeven, hadden wij langer bij elkaar gezeten.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Wij hebben een verschil van opvatting. Wij vinden dat een optimale participatie een zo transparant mogelijk inzicht in alle zaken inhoudt. Anders ontstaat veel verdeeldheid in het dorp. Als wij meer openheid hadden gegeven, dan hadden wij meer rust gehad.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Over burgerparticipatie kunnen wij mooie beschouwingen houden. In de kern gaat het erover dat de overheid niet alleen wil luisteren, maar ook bereid is om plannen los te laten.

Er liggen sympathieke moties en amendementen van onder andere de PvdA om de West variant te verbeteren. Echter, ik hoor de gedeputeerde zeggen dat het niet kan, omdat wij vandaag de burgers zekerheid en duidelijkheid willen geven. Hoeveel ruimte is er om de West variant te optimaliseren en aan te passen anders dan u net zei dat er nog meegedacht mag worden over de kleur van het beton en de bankjes op het plein? Dit vraag ik omdat ik zeker wil weten dat GroenLinks, D66 en andere partijen niet voor valse hoop gaan stemmen.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Wij hebben net een heel gesprek gehad hoe wij de inwoners in hun kracht kunnen laten staan en dat u aangeeft: alleen maar over de kleur van het beton.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Dan moet er meer ruimte zijn. Die ruimte proef ik niet. Als wij de bewoners willen teleurstellen, dan moeten wij hen laten meedenken over iets en aan het eind zeggen dat er geen geld voor is en inhoudelijk niet de ruimte hebben om de plannen te realiseren.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Binnen de ruimtelijke inpassing van het tracé van de West variant met gesloten Tuindorpweg zijn er wel degelijk mogelijkheden om over de optimalisatie mee te denken. Dan gaat het niet alleen over de kleur van het beton. Dan doen wij geen recht aan alle inspanningen en tijd die inwoners van Maarsbergen er op dit moment al in hebben gestoken. Als het u te doen is om het tracé te verleggen, dan moeten wij helder zijn dat daar geen sprake van kan zijn. Dat is de keuze die wij vandaag maken. Wij kiezen voor een variant en die variant zou geoptimaliseerd kunnen worden. Ik ben positief over de amendementen, maar probeer ze aan de voorkant helder te krijgen zodat wij geen andere verwachtingen hebben bij de teksten van de amendementen. Ik ben er voorstander van om de opdracht aan het kwaliteitsteam mee te geven om te verkennen of de tankstations verplaatst kunnen worden, want dan kunnen wij de noordelijke rotonde optimaliseren. Daarbij wil ik meegeven dat wij naar de bewoners toe helderheid moeten bieden over de variant die wij kiezen en het bestemmingsplanproces dat wij inzetten.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik wil mij niet als tweede woordvoerder van de GroenLinks-fractie opwerpen, maar ik wil graag iets zeggen als een van de voorzitters van deze commissie als reactie op de heer Van Leeuwen van de SGP. Wij hebben als voorzitters in samenwerking met de griffie en gemeente alles in het werk moeten stellen om Statenleden een zo goed mogelijk besluit te laten nemen. Dat u opwerpt dat er een sfeer van grimmigheid en gebrek aan transparantie is vind ik erg kwalijk en niet correct. Ik vraag mij af of dat is wat u wilt bereiken.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Voor mij blijft er ruimte bestaan naar aanleiding van uw antwoord op de vraag van de heer Schaddelee. Afgezien van het beton geeft u aan dat er mogelijkheden zijn. Kunt u concreet maken welke mogelijkheden er zoal zijn van optimalisering?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Wij hebben nog niet gekeken wat de mogelijkheden zijn voor de ontwikkelingen van het dorpshart. Dat is bij uitstek een onderwerp waar wij samen met de adviseur ruimtelijke kwaliteit, de inwoners en de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug het gesprek over aan moeten gaan. De ontwikkelmogelijkheden voor het dorpshart wordt door velen als kracht van de West variant met gesloten Tuindorppweg genoemd.

Volgens mij heb ik de vragen beantwoord. Laat ik nogmaals zeggen: "Ik gun de inwoners van Maarsbergen geen provinciale weg in hun achtertuin, maar ik gun de inwoners van Maarsbergen wel een duidelijk en helder besluit vandaag."

De VOORZITTER: Wij gaan pauzeren voor de lunch. Om 13.30 gaan wij verder met de vergadering. Wij hadden voorzien dat er veel mensen op de publieke tribune zouden zijn. Voor hen zijn er broodjes in de zaal hierachter.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 12.34 uur tot 13.30 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb tijdens de schorsing per app gevraagd om tien minuten extra schorsing. Ik begrijp dat ik die vraag hier had moeten stellen. Ik vraag dus om een extra schorsing van maximaal tien minuten.

De VOORZITTER: De consequentie is dat de tijden voor het einde van de middag vaststaan. Als die tijden niet gehaald worden, dan gaat de vergadering vanavond verder.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 13.30 uur tot 13.37 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de tweede termijn van het voorstel tot het vaststellen van de voorkeursvariant en het opstellen van het inpassingsplan voor de realisatie van de ongelijkvloerse spoor kruising in Maarsbergen.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 denkt dat er wellicht mogelijkheden zijn om te kunnen optimaliseren. Wij zetten ons daar ontzettend graag voor in. Wij dienen een amendement in om te kijken of in de uitwerking van het inpassingsplan alsnog een aantal opties doorgekeken kunnen worden om het plan nog beter te maken dan het al is. Dat wil niet zeggen dat wij daarmee de West variant niet ondersteunen, maar wij willen kijken hoe ver wij kunnen komen met opties en mogelijkheden, ook om de inwoners van Maarsbergen de ruimte te geven en te laten zien dat in Provinciale Staten nagedacht wordt over mogelijkheden die er zijn.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Mijnheer De Droog: volgt u alstublieft uw hart. Dan hoeft u zich niet in zoveel bochten te wringen om iets te maken van een variant waar niks meer van te maken is. Wat voor optimalisaties verwacht u precies van de West variant? In de eerste termijn hebben wij van de gedeputeerde gehoord dat de ruimte om te optimaliseren iets meer is dan niks.

De heer DE DROOG (D66): In ons amendement is opgenomen dat als op een groter bedrag uitgekomen wordt door de optimalisaties, GS hier komt om een voorstel te doen hoe dat gedekt wordt in samenwerking met de andere partijen die ik al eerder genoemd heb. In optimalisatietermen heb ik het over enerzijds het noordelijk verplaatsen van de rotonde, het doorrekenen van de doorstroming in de open Tuindorppweg en in brede zin over het, in samenwerking met het kwaliteitsteam, inpassen van de West variant op een manier dat deze past in het karakter van de Utrechtse Heuvelrug.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Dit zijn punten waarvan wij in de eerste termijn hebben gehoord dat daar bijna geen ruimte voor is. Wij kiezen vanmiddag voor een

West variant met gesloten Tuindorppweg. Als u de West variant met open Tuindorppweg wilt, dan moet u daarvoor kiezen.

De heer DE DROOG (D66): In het amendement is opgenomen dat wij niet kiezen voor een West variant met open Tuindorppweg, maar voor een West variant met Bosweg. Dat laat de ruimte open voor een gesloten Tuindorppweg met Bosweg en een open Tuindorppweg met Bosweg.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! U bent mij inmiddels kwijt. Ik heb geen idee meer wat u wilt. Maak een duidelijke keuze. Daar hebben wij allemaal en met name de inwoners wat aan.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Mijnheer De Droog, denkt u dat u recht doet aan de inwoners van Maarsbergen door een besluit te nemen met allerlei open eindjes? U moet juist duidelijk zeggen wat wij gaan doen.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik vind het jammer dat u het zo persoonlijk naar mij richt op deze wijze. Als ik voor mijn hart zal kiezen, dan ligt mijn hart bij de Bos Beek variant. Toen wij hier de cijfers over kregen ben ik erg geschrokken. Ik ging ervan uit dat het dichterbij elkaar lag. Moet je maar kiezen voor een West variant waarbij de verdere optimalisatie uitgesloten is, omdat de Bos Beek variant niet mogelijk is? Is er geen mogelijkheid om de West variant nog één of twee tandjes verder te brengen, zonder op een bedrag uit te komen waar de Bos Beek variant op dit moment uitkomt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik waardeer de poging van D66 om iedereen te vriend te houden, maar wanneer komt het amendement? Dan ga ik daar nog eens goed naar kijken.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Die twee tandjes die erbij komen, hoe duur zijn die dan? Heeft u daar een bedrag voor?

De heer DE DROOG (D66): Ja, het zal dichterbij de Bos Beek variant komen. Ik ga er echter vanuit dat het ruimschoots onder het bedrag van de Bos Beek variant kan blijven. Als het zo ver is dat de bedragen bekend zijn, moet met een goed dekkingsvoorstel gekomen worden waarin meerdere partijen meefinancieren.

Mevrouw KELLER (PvdD): Dat weet u niet zeker. Waarom kiest u dan niet voor de Bos Beek variant? Daarvan weten wij hoeveel duurder het is.

De heer DE DROOG (D66): Net zo min als dat er zekerheid is over die € 33.000.000 voor de West variant en de € 55.000.000 voor de Bos Beek variant. Het blijft in de begrotingsfase professioneel gokken. Wij kunnen ook proberen om verder te komen en het professioneel gokken op te rekken.

Mevrouw KELLER (PvdD): Als blijkt dat het professioneel gokken tegenvalt qua kosten, kiezen wij dan toch om de optimalisering niet te doen, omdat het dan te duur is?

De heer DE DROOG (D66): Het is goed om te kijken wat er voor oplossing uitkomt en op dat moment een besluit te nemen of wij bereid zijn om dat geld bij te leggen. Het gat tussen beide varianten die voorliggen is wat mij betreft te groot.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Als ik het goed begrijp gaat u voorstellen om te kiezen voor een variant met een Bosweg. Of de Tuindorppweg open of gesloten is, is afhankelijk van het vervolgproces. Wat is voor u het belangrijkste voordeel om de Tuindorppweg open te houden ten opzichte van de gesloten Tuindorppweg bij het aanleggen van de Bosweg?

De heer DE DROOG (D66): Primair betekent het dat er een wens is vanuit Maarsbergen om te blijven denken in termen van oost en west; ze waren in Maarsbergen aan elkaar verbonden. Dat is een belang-

rijk argument voor de open Tuindorpweg. Het tweede argument is dat als de Tuindorpweg afgesloten wordt het verkeer via de Woudenbergseweg gaat en via de rotonde. De druk op het centrum van Maarsbergen zal toenemen. In de situatie met een open Tuindorpweg is de mogelijkheid om de Woudenbergseweg smaller te maken, zodat meer ruimte ontstaat voor de ontwikkeling van dat deel van het dorp.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Bestempelt u daarbij de Woudenbergseweg en de rotonde als centrum en de Tuindorpweg niet als centrum? Dat klinkt in mijn oren als een arbitraire keuze.

De heer DE DROOG (D66): Dat klopt, maar ik denk dat het aan beide kanten een positief effect zal hebben. Er blijft zowel verkeersbeweging over de Woudenbergseweg als over de Tuindorpweg. Het deel ten zuiden van de Tuindorpweg dat beschikbaar komt voor de kerk kan geoptimaliseerd worden en het dorps hart wordt rustiger rondom de Woudenbergseweg. Ik rond mijn verhaal af door het amendement in te dienen.

Amendement A7 (D66): optimaliseren West-variant

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017, behandelende het voorstel van Gedeputeerde Staten van 7 februari 2017, afdeling MEC, nummer 81A603FA;

gelet op ons voornemen voor het project 'ongelijkvloerse spoorkruising te Maarsbergen' een inpassingsplan op te stellen;

overwegende alle voorgaande besluiten en voorkeuren van het college B&W en de raad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug;

besluiten:

voorstel 'ongelijkvloerse spoorkruising Maarsbergen' als volgt te wijzigen:

- *de "Westelijke variant met Bosweg" als voorkeursvariant vast te stellen met dien verstande dat, in de periode tot het voorleggen van het inpassingsplan deze variant nog wordt geoptimaliseerd tot een variant die:*
  - *optimaal is ingepast in dorp en omgeving met als belangrijkste uitgangspunten ruimtelijke kwaliteit, sociale cohesie, milieu en verkeersafwikkeling;*
  - *past binnen het vastgestelde budget van 36,2 miljoen;*
  - *past binnen de noodzakelijke ontwerpruimte;*
- en*
- *dat bij deze optimalisatie de volgende opties worden meegenomen:*
  - *optimalisatie van de plaatsing van de noordelijke rotonde, waaronder verplaatsing van de tankstations;*
  - *open houden van de Tuindorpweg;*
  - *dat indien het gestelde budget onvoldoende toereikend is, GS in overleg met ProRail, Rijkswaterstaat en gemeente Utrechtse Heuvelrug tot een voorstel komt, waarin meerdere partijen gezamenlijk de optimalisatie betalen;*
  - *een provinciaal aanpassingsplan op te stellen als bedoeld in de Wro ten behoeve van de realisatie van de ongelijkvloerse spoorkruising te Maarsbergen, rekening houdend met bovenstaande optimalisaties;*
  - *na het PS-besluit tot een provinciaal inpassingsplan en keuze voor een variant, de benodigde gronden ten behoeve van de maatregelen minnelijk te verwerven en daar waar nodig over te gaan tot het voeren van een onteigeningsprocedure.*

De VOORZITTER: Het amendement A7 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik ga drie korte opmerkingen maken. Ten eerste is het van belang dat wij vandaag een besluit nemen en er geen vertraging meer optreedt. Ten tweede

blijkt dat de keuze tussen het wel of niet verplaatsen van de noordelijke rotonde een veel principiële keuze is voor de ruimtelijke kwaliteit dan de keuze tussen de twee varianten. Daartoe heb ik een amendement ingediend. Ten derde betrek ik met mijn motie de inwoners van Maarsbergen, met name van de Engweg, nadrukkelijk bij het inpassen in het vervolgproces.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag voor mevrouw d'Hondt aangaande haar amendement. Uw intenties deel ik, maar de weg naar de hel is met de goede bedoelingen geplaveid. U heeft ons eerder deze dag verteld dat wij geen andere partij kunnen laten meefinancieren. In uw amendement zegt u dat de provincie en de gemeente moeten bijdragen. Hoe kunnen wij dat handen en voeten geven als wij de gemeente niet kunnen dwingen tot bijdrage?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Wij kunnen ze niet dwingen, maar wij kunnen wel in gesprek gaan met de gemeente. Zij heeft hier nadrukkelijk baat bij en heeft die wens in de motie uitgesproken. Wij kunnen de druk op haar opvoeren om een bijdrage te leveren. Technisch gesproken wordt het alleen moeilijk om zelf een plan te verzinnen en daar een andere partij voor te laten betalen. Er moet zeker met de gemeente gesproken worden om dit te realiseren.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als ik het goed begrijp is uw intentie om wel die inspanning te leveren om te kijken of de tankstations verplaatst kunnen worden, waarbij zowel de gemeente als de provincie zich daarvoor inspannen.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Dat is correct.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij vinden de ruimte voor optimalisatie tegenover voldoende duidelijkheid in het besluit dat wij vandaag nemen belangrijk. Daar zit inherent enige spanning. Hoe meer ruimte voor optimalisatie, wellicht hoe minder duidelijk het besluit zal worden geïnterpreteerd. Wij kunnen de opmerking van de gedeputeerde plaatsen waarin zij aangeeft dat wij een besluit willen, dus kies voor de West variant met gesloten Tuindorpsweg. Tegelijkertijd komt er nog een voorlopig en definitief ontwerp en zou het jammer zijn als er onvoldoende ruimte is voor optimalisaties die tijdens dat proces naar boven komen. Dan denken wij aan een gedeeltelijke overkapping en wellicht aan het verschuiven van het tracé met tien of vijftien meter. Ik vraag aan de gedeputeerde of optimalisaties van die orde passen binnen optimalisatie.

Wij hebben ook gekeken naar de verschillende moties. De motie van de PvdA om samen met het kwaliteitsteam goed te kijken naar een goede inpassing en optimalisatie kunnen wij van harte steunen. Wat ons betreft is dat een belangrijke stap die de komende tijd gemaakt moet worden. Het amendement vinden wij ook interessant. Wij lezen dat het een primaire inzet is, maar dat de keuze of de tankstations verplaatst worden een gedeelde verantwoordelijkheid blijft met de gemeente. De gemeente zal dan ook een deel van de kosten voor haar rekening nemen. Dat is een belangrijke toevoeging. Tot slot ga ik nog één ding zeggen over het proces. Wij stellen voor om de geleerde lessen mee te nemen bij de uitwerking van de participatieparagraaf in de Omgevingswet. Dit is een casus waar lessen uit getrokken kunnen worden.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ons hart klopt bij de Bos Beek variant. Het is goed om te horen dat het hart van de D66 daar ook voor klopt. Van GroenLinks klopt het ook in die richting. Hoe dichterbij je bij je hart blijft, hoe minder wroeging je hebt en hoe minder tekst je nodig hebt. Wij zien uit naar het amendement van D66 en zullen dat open en onbevangen tegemoet treden, hopen dat het iets goeds oplevert.

Dan over de motie en het amendement die wij in de eerste termijn ingediend hebben. De motie over de oostelijke ontsluiting bij Maarn op de A12: de gedeputeerde verwees daarnaar als een rapport met gegevens uit 2008 en is herzien in 2011. Wij vinden dat niet actueel. Helemaal niet om op basis daarvan het oordeel te vellen dat het niks is. Onze motie vraagt het college niet om de oostelijke ontsluiting morgen al te regelen, maar om het serieus te onderzoeken. Het andere punt is het amendement over betere burgerparticipatie. Dat begint met een overheid die niet alleen luistert, maar ook plannen durft los te laten. Het is goed dat de gedeputeerde heeft toegezegd om dat voor de zomer te evalueren. Wij

verzoeken GS om in de evaluatie van de burgerparticipatie samen met PS op te trekken, want wij willen samen in verbinding staan met onze burgers. Laten wij dat dan ook samen evalueren. Ik vraag aan de gedeputeerde om dat te doen onder leiding van een extern bureau. In het amendement staat niet alleen bewoners van de Engweg en Tuindorpweg, maar onder meer bewoners van de Engweg en Tuindorpweg.

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! In onze eerste termijn hebben wij zware woorden laten vallen. Daar is op gereageerd en ik heb beloofd daar in de tweede termijn op terug te komen. Hierbij was voor ons de vertrouwenskwestie nadrukkelijk niet aan de orde. Wel hebben wij grote moeite met het gevoerde proces en de informatievoorziening. Ik noem een aantal concrete voorbeelden; de nadruk is komen te liggen op de geheime sessie. Dat was een goede sessie; wij hebben onze vragen kunnen stellen en veel inzicht gekregen in de cijfers. Wij hebben wel kritiek op de vorm. Wij hadden liever gezien dat de informatie van deze sessie ter inzage was gelegd. Wij hadden de nieuwe informatie dan kunnen laten bezinken, maar bij latere vervolgvragen werd teruggewezen naar deze sessie.

Onze vraag uit de eerste termijn ging niet over onze betrokkenheid, maar om de participatie van de initiatiefnemers van de Bos Beek variant. Bij de voorbereiding van de dorpsvariant is destijds openheid geboden over de onderliggende kosten op detailniveau aan de inwoners van Maarsbergen. Bij het proces voor de Bos Beek variant zijn deze gegevens voor de initiatiefnemers niet duidelijk gemaakt. Het gaat ons om de participatie van de inwoners en de transparantie naar hen toe.

Dan een verduidelijking van de door ons gebezigde termen in de eerste termijn. Sturing in het proces; een heel duidelijk voorbeeld is dat de West variant niet voldoet aan de voorwaarden die later zijn opgelegd aan de Bos Beek variant. Participatie is een beweging die van twee kanten moet komen, een open proces.

Informatievoorziening: op de vertrouwelijke bijeenkomst kregen wij allerlei nieuwe informatie en na die bijeenkomst konden geen vervolgvragen meer gesteld worden, want dan kregen wij het volgende antwoord: "U hebt uw vragen kunnen stellen tijdens de vertrouwelijke bijeenkomst."

Halve waarheden: op de informatiebijeenkomst vroeg ons commissielid Van den Dikkenberg meerdere keren met nadruk of de € 3.600.000 alle kosten van het verplaatsen van de tankstations waren. Keer op keer krijg hij als antwoord: "Ja." Twee dagen later bleek dat het toch € 5.200.000 wordt.

Mitigerende maatregelen van € 2.800.000: werkelijk alles werd in de commissie gedekt met die € 2.800.000. Voor de bewoners van de Engweg hebben wij € 2.800.000, voor het verplaatsen van de tankstations hebben wij € 2.800.000 en voor een stukje extra overdekken hebben wij € 2.800.000. Engineerskosten worden op € 9.500.000 geraamd, maar ProRail geeft aan dat het maximum aan engineeringkosten 25 procent van de bouwkosten uitmaakt. Dat betekent bij bouwkosten van € 22.000.000 maximaal € 5.500.000 in plaats van € 9.500.000.

De winst van de eerste termijn is dat het duidelijk is dat wij moeten kiezen tussen twee opties: de West variant of de Bos Beek variant. In de West variant zijn vrijwel geen mogelijkheden voor optimalisatie. De West variant is dus geen optie. De leefbaarheid van het dorp Maarsbergen komt onder grote druk te staan, de bewoners van de Engweg komen klem te zitten en de tankstations blijven waar ze zijn. Het amendement van de PvdA is sympathiek, maar het lost slechts één probleem op en kost al snel € 8.000.000. Wij sluiten af met het ondersteunen van de oproep van de heer Schaddelee van de ChristenUnie voor het externe bureau.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik heb het eerste gedeelte gemist, mijn excuses daarvoor. 50Plus kan erg kort zijn. 50Plus is voor de West variant. Het gaat hierbij om het eindresultaat; dat is waar het dorp en de inwoners nu en in de toekomst baat bij hebben. Wij zijn er voor om deze variant zo te realiseren dat alles wat gedaan kan worden om te optimaliseren, zoals naar voren komt in de motie en het amendement van de PvdA, gedaan wordt. Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich in meerdere of mindere mate kan vinden in het eindresultaat. 50Plus is voor de West variant, want bij de aanleg moet je aan de toekomst denken. De variant moet niet strak langs de rode contour, maar daar zo ver mogelijk vandaag. Dan blijft er een goede tussenruimte over waar in de toekomst wat mee

gedaan kan worden. Daar zou zelfs nog een woonwijk gerealiseerd kunnen worden. Wij steunen de motie en het amendement van de PvdA. Die van de D66 moet ik nog naar kijken.

Vanmorgen hoorde ik mevrouw Van Brummelen op de radio. Zij zal ook op de tribune zitten. Wat zij zei, zou ik ook gezegd hebben. Er wordt hier met miljoenen euro's gesmeten. Wij moeten niet op een miljoen kijken, want het is zo belangrijk voor de toekomst dat wij daar ruimhartig mee om moeten gaan. De vraag die ik nog heb voor de gedeputeerde is: zijn er op dit moment gesprekken met ProRail dat het wellicht meer gaat kosten? Is ProRail bereid om in dit project tegemoet te komen met een extra bijdragen?

De heer P. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! U bent voor de West variant en u gaf in uw betoog aan dat wij niet op een miljoen moeten kijken. Denk dan eens goed na over de Bos Beek variant.

Mevrouw HOEK (50Plus): Nee, want ik vind dat het zo ver mogelijk bij de rode contour vandaan gerealiseerd worden. Ik ben geen voorstander voor de Bos Beek variant, omdat de weg dwars door een prachtig gebied gaat.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Dus de West variant geeft geen nadelige effecten voor de natuur en de Bos Beek variant wel?

Mevrouw HOEK (50Plus): Iedere weg geeft nadelige effecten voor het verkeer, de dieren, de natuur en de mensen. Wij moeten het ook eigenlijk niet willen, maar het is nodig.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD heeft een volgende opmerking. Allereerst vinden wij dat mensen in Maarsbergen mogen kiezen wat zij willen doen met kwaliteitsstukken. Alles wat wij kunnen verzinnen over een skatebaan, parkje of geluidswallen doet de VVD liever niet. Wij herkennen in de motie van de PvdA dat die ruimte gegeven wordt. De VVD begrijpt dat de mensen aan de Engweg specifiek genoemd worden. Naast de grondwettelijke bescherming van hun eigendom, kunnen wij deze motie niet mede ondertekenen. Er staat namelijk een licht kritische noot over de maximum snelheid naar 130 km/h. Als dit uit de motie was gelaten, dan had ik er anders over gedacht. Ik zou hebben toegevoegd dat de intensivering van het spoorverkeer ook geluidsoverlast op de Engweg veroorzaakt. Vandaar dat medeondertekenen niet zal gebeuren, maar de VVD wil deze motie van harte steunen om de intentie die daarin zit.

Het amendement van de PvdA is qua intentie ook gelijk aan de VVD. De enige vraag die ik hierover wil stellen aan GS is: kan dit amendement ervoor zorgen dat de noordelijke rotonde aan te passen is in het ontwerp als de tankstations verplaatst worden? Is het mogelijk om een stuk in het ontwerp te zetten waarbij wij nog niet vast hoeven te zetten waar de rotonde precies zit?

De overige moties en amendementen steunen wij niet.

De VOORZITTER: Wij komen tot de beantwoording van de kant van het college.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik ga antwoord geven op de vraag van de VVD over de tankstations in relatie tot het ruimtelijk proces en het amendement van de D66 dat ik zojuist heb ontvangen en doorgelezen.

Het eerste punt is het verplaatsen van de tankstations. Ik heb zojuist aan mevrouw d'Hondt voorgesteld om de bestemmingsplanprocedure in te richten met de West variant met gesloten Tuindorppweg en om aan het kwaliteitsteam de wens mee te geven om de noordelijke rotonde te verplaatsen. Als daarvoor de verplaatsing van de tankstations noodzakelijk en de bestemmingsplanprocedure al loopt, dan kijken wij of wij daarnaast een apart postzegelbestemmingsplan krijgen. Wij richten het bestemmingsplanproces wel in op de West variant met gesloten Tuindorppweg. Zo stel ik het voor.

Dan het amendement van de D66. U maakt nog geen keuze voor een open of een gesloten Tuindorppweg, maar voor een West variant met Bosweg. Dat is nieuw, want wij hebben de West variant met gesloten Tuindorppweg waar wij de Bosweg nodig hebben en de West variant met open Tuindorppweg waarin wij geen Bosweg hadden opgenomen. U voegt daar een nieuwe variant aan toe. De keuze voor

de Tuindorppweg laat u open, want die maakt u onderdeel van het optimalisatieproces. De opdracht is dat het binnen het vastgestelde budget moet vallen van € 36.200.000. Zoals wij de berekeningen hebben gedaan kost de West variant met open Tuindorppweg zonder Bosweg al € 38.500.000. In uw voorstel komen daar de kosten van de Bosweg bij, los van de extra ecologische hoofdstructuur die daarvoor moet wijken. U stelt eveneens dat u optimalisatie wilt door het verplaatsen van de noordelijke ronde en verplaatsing van de tankstations. Dan komt voor mij het lastige: "als het gestelde budget onvoldoende is moeten wij in overleg treden met ProRail, Rijkswaterstaat en de gemeente Utrechtse Heuvelrug om tot een voorstel te komen waarin meerdere partijen gezamenlijk de optimalisatie betalen." Wat als partijen in gezamenlijkheid de optimalisaties die u voorstelt niet willen betalen? Dan hebben wij geen besluit en sturen wij de bewoners van Maarsbergen vanmiddag naar huis met een besluit met een open eind.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Het openhouden van de Tuindorppweg zien wij als één van de opties. Het moet niet allemaal in het pakket. Als er geen dekking is vanuit de Provinciale Staten geeft u aan dat u niet bereid bent om te gaan praten met andere partijen.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Nee, ik lees voor wat u mij vraagt om te doen: "Dat indien het gestelde budget onvoldoende toereikend is, GS in overleg met ProRail, Rijkswaterstaat en de gemeente Utrechtse Heuvelrug tot een voorstel komt, waarin meerdere partijen gezamenlijk de optimalisatie betalen." Het is een opdracht waarin u aangeeft dat meerdere partijen moeten betalen. Als zij niet bereid zijn om te betalen, moet ik hier bij u terugkomen. U zegt dat het niet 'en' is, maar er staat wel degelijk 'en'. U legt het anders uit dan ik het lees. De teksten uit het amendement van de PvdA vind ik veel fraaier en duidelijker naar de inwoners van Maarsbergen toe. Uw voorstel levert voor de tankstations of de bewoners van de Engweg niks op.

Ik heb nog één vraag van mevrouw Hoek onbeantwoord gelaten en dat is de positie van ProRail met betrekking tot de financiën. ProRail en Kees de Vries hebben in de commissie aangegeven dat de € 20.000.000 die zij bijdragen de beschikbare budgetten zijn. Zij zijn niet bereid om het meerdere bij te dragen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik heb in mijn tweede termijn gevraagd naar de ruimte in de optimalisaties.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Wij moeten reëel zijn. De ruimte om het tracé te verleggen in de West variant is heel beperkt, dat gaat niet om meters.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Dat is een keuze. Stel het kwaliteitsteam komt erop uit dat de geluidsoverlast voor de bewoners van de Engweg aanzienlijk is waardoor een hogere geluidswal nodig is en het alternatief zal zijn om de weg iets naar het oosten te verplaatsen. Zou het dan niet wenselijk zijn dat er enige ruimte is om wellicht één of meerdere woningen uit te kopen? Ik snap dat wij een tracé kiezen, maar er kunnen in een voorlopig ontwerp zaken naar boven komen waar wij de ruimte voor willen laten.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Dat is dan een keuze. Het is belangrijk dat wij helder zijn in wat wij vandaag besluiten. Als wij zeggen dat het tracé nog zoveel meter naar links of naar rechts kan, dat betekent dat wij geen definitieve keuze maken voor de inpassing van een variant. Als u het hebt over extra huizen ontegenen, brengt dat onzekerheid voor bewoners. Dat heeft niet mijn voorkeur.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De vraag die in de tweede termijn onbeantwoord is gebleven is de vraag over de evaluatie van de burgerparticipatie en het verzoek dat door de ChristenUnie en SGP is gedaan om dat samen met PS te doen onder begeleiding van een extern bureau.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Dat lijkt mij een prima voorstel.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Terugkomend op het onderwerp waar wij zojuist waren. Op het moment dat u voor de optimalisaties geen medewerking van andere partijen weet te vinden om het budget te dekken zeggen wij dat de optimalisaties niet doorgaan.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! De vraag van de heer Van Essen is ruimer dan u beantwoordt. Als ik de vraag interpreteer hebben wij een wet die normen stelt aan geluidsoverlast en luchtverontreiniging. Die normen mag de overheid niet overschrijden. Als het voorkomt dat niet kan worden voldaan aan de normen, kan ik mij niet voorstellen dat de overheid doorgaat met de uitvoering zoals deze geprojecteerd is. Dat zal tot het incalculeren van wijzigingen leiden.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Als uit onderzoek naar de mitigerende maatregelen blijkt dat wij daaraan niet kunnen voldoen, dan komen wij bij u terug. De heer Van Essen vroeg mij: kan het zo zijn dat wij kiezen voor een lagere geluidswal of verlegging van het tracé. Dat gaat niet om de wettelijke mogelijkheden, maar om de keuzes die overblijven. Daarvan heb ik gezegd: "Ik wil de bewoners betrekken bij de invulling van de te kiezen maatregelen, maar dat kan niet betekenen dat wij het tracé gaan verleggen of andere woningen onteigenen."

De heer JOUSTRA (VVD): U houdt zich dus gewoon aan de wet.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Dat mag u van mij verwachten, mijnheer Joustra.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik licht het kort toe, omdat misschien niet het juiste beeld heb gegeven. Uiteraard ga ik er vanuit dat de provincie de wet volgt. Waar het mij om gaat is helder te krijgen hoe groot de ruimte voor optimalisatie is. Daar heeft de gedeputeerde haar visie over gegeven en dat was helder.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Er is een bedrag gereserveerd voor de mitigerende maatregelen. Als blijkt dat ons besluit niet wettelijk ingepast kan worden, hoe gaat u daarmee om?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Dat is een als-dan vraag. Ik ga daar op voorhand niet vanuit. Op het moment dat zo'n situatie zich voordoet, komen wij bij u terug.

De VOORZITTER: Daarmee rond ik dit debat af. Ik had u en de tribune beloofd dat wij onmiddellijk na het debat overgaan tot stemmen. Daarvoor heb ik een stemmingslijst bij u laten bezorgen. Ik geef eerst de mogelijkheid tot stemverklaringen en daarna gaan wij over tot stemming. Eerst hebben wij tien minuten schorsing. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 14.22 uur tot 14.30 uur.

Stemverklaringen en stemming statenvoorstel ongelijkvloerse spoor kruising Maarsbergen.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde zijn de stemmingen over het statenvoorstel ongelijkvloerse kruising Maarsbergen. Als eerste hebben wij daarvoor de stemverklaringen. Ik heb de amendementen en moties in volgorde gezet, zodat het meest verstrekkende als eerste in stemming komt. Wij zijn met 49 leden aanwezig.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij amendement A5. Wij hebben de afweging gemaakt dat wij motie M3 beter vinden. Daarom zullen wij voor de motie en tegen het amendement stemmen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Wij willen dat GS in samenwerking met de inwoners van Maarsbergen zich gaat inzetten voor verbetering van de West variant, die naar onze verwachting vandaag wordt aangenomen. Daarvoor hebben wij ons amendement ingediend en zullen wij ons voor in blijven zetten.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben één verklaring bij amendement A7. Hoewel wij de poging van de D66 om iedereen tegemoet te komen waarderen, vinden wij het belangrijk dat er duidelijkheid wordt gegeven. Daarom zullen wij tegen dit amendement stemmen.

Nog een opmerking bij motie M4 van de ChristenUnie. Wij stemmen voor deze motie, omdat wij vinden dat de ontsluiting bij Maarn beter onderzocht moet worden.

De heer BEKKER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij amendement A7. GroenLinks is daar voorstander van om dat bij de uitwerking van de West variant optimalisaties worden benut. De heer Joustra heeft illustraties gegeven van situaties waarin optimalisaties zich kunnen aandienen. Wij vinden echter de duidelijkheid op dit moment het belangrijkste. Wij menen de toezegging gehoord te hebben dat in het verdere project met de inwoners samen naar inpassing en optimalisatie gezocht zal worden. Dat is de reden dat wij dit amendement niet zullen steunen, ongeacht de sympathiek intentie.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn tegen de West variant, maar wij zijn voor iedere kans om de pijn te verzachten. Om die reden zullen wij voor alle moties en amendementen stemmen met de aantekening dat amendement A7 verwarrend is, maar de goede kant op neigt te gaan.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben één stemverklaring. Zoals bekend is de PvdD voor de Bos Beek variant. Mocht deze niet door de stemming heen komen, dan stemmen wij voor amendement A4 van de PvdA.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een opmerking bij amendement A7. Omdat wij de zaak daar voor ons uitschuiven kunnen wij dat helaas niet meemaken en zullen wij daar tegen stemmen. Bij amendement A4 van de PvdA wordt één probleem opgelost waardoor het mogelijk is om de tankstations te verplaatsen. Echter, het is maar één onderdeel van de vele problemen. Daar kunnen wij niet tegen zijn, dus daar zullen wij voor stemmen. Afhankelijk of amendement A6 wordt aangenomen zullen wij voor of tegen het besluit stemmen.

Wij willen verzoeken om hoofdelijk te stemmen over amendement A6, omdat mensen vanuit hun hart voor de Bos Beek variant zijn.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar de stemming. Wij beginnen met de hoofdelijke stemming over amendement A6. De stemmingen beginnen bij nummer 33, de heer Meijer

Na hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A6. Voor het amendement hebben gestemd de heer Schaddelee, mevrouw Arissen, de heer De Droog, mevrouw De Haan, mevrouw Keller, de heer Van Kranenburg, de heer G. van Leeuwen en de heer P. van Leeuwen. Tegen het amendement hebben gestemd de heren Meijer, Mourik-Geluk en Van Muilekom, mevrouw Noordembos, de heren Van Oosterom en Overkleeft, mevrouw Poppe, de heer Van Reenen, mevrouw Schneiders, de heren Suna, Toutouh en Ubaghs, mevrouw Vaessen, mevrouw Vlam, de heren Westerlaken, El Yassini en Bekkers, mevrouw Boelhouter, de heren Boerkamp, Boswijk, mevrouw Broere, mevrouw Chidi, mevrouw Dekker, mevrouw Dercksen, de heer Dercksen, mevrouw Eijsbroek, mevrouw Ens, de heren Van Essen, Essousi, Germs en Groothuizen, Hoefnagels, mevrouw Hoek, mevrouw d'Hondt, de heren IJssennagger, Jansen en Joustra, de heer Kocken, mevrouw Koelewijn, mevrouw Kotkamp en de heer De Kruijf.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A7. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de D66 en de ChristenUnie.

Provinciale Staten aanvaardden het amendement A5. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van de VVD en het CDA.

Provinciale Staten aanvaarden het amendement A4. Tegen het amendement heeft gestemd de fractie van de PVV.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Ongeplijkvloerse spoor kruising Maarsbergen, PS2017MME02, met de aantekening dat de fracties van de ChristenUnie, PvdD en de SGP geacht worden tegengestemd te hebben.

Provinciale Staten aanvaarden motie M3.

Provinciale Staten verwerpen de motie M4. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PvdA, PVV, ChristenUnie, PvdD en SGP.

Statenvoorstel Gedragscode integriteit.

De VOORZITTER: Dit voorstel is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel Verordening systematische toezichtsinformatie provincie Utrecht.

De VOORZITTER: Dit voorstel is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel Zienswijze Kadernota RUD 2018.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het is niet de eerste keer dat wij over dit onderwerp spreken. Eind 2012 stond in het koersdocument om te komen tot de vorming van één RUD in Utrecht. In dit koersdocument werd uitgegaan van één RUD voor de hele provincie. Het tweede grote debat was in december 2013, waarin toestemming werd gegeven om de RUD 2.0 per 1 december 2014 op te richten. Het was teleurstellend dat de fusiebespreking met de ODRU toen al mislukt was. De staatssecretaris moest daardoor toestemming geven aan twee omgevingsdiensten in de provincie Utrecht. Ik heb de stukken en de notulen van die vergadering nageslagen om mijn geheugen op te frissen. Ik las dat de staatssecretaris voorstander was dat de provincie Utrecht aan zal geven wat de datum is waarop de beoogde fusie tussen de RUD en de ODRU een feit zal zijn. De toenmalig gedeputeerde wilde hier niet aan en zei toe dat de Staten periodiek over de voortgang geïnformeerd zouden worden. Tevens werd in de brief van de staatssecretaris melding gemaakt over het opstellen van een convenant betreffende de visie tussen de RUD en de ODRU. Mijn eerste vraag is of dat convenant daadwerkelijk is opgesteld. Ik kan dat niet terugvinden.

Vervolgens het periodiek informeren. Wij worden geïnformeerd, maar het is zeer summier. Het gaat vaak over het gegeven dat samenwerkingen tussen de RUD en de ODRU goed verlopen. Nergens lees ik dat er gesprekken gaande zijn over de beoogde fusie. Pas bij doorvragen in de commissie BEM komt er inzicht over de cultuurverschillen tussen de RUD en de ODRU en dat iedereen zijn eigen specialisme heeft enzovoorts. Gelukkig lezen wij in de notulen van BEM dat de fusie is voorzien in 2020. Dat is geen vanzelfsprekendheid. Bij mijn weten is het voor het eerst dat ik een datum hoor, waarvoor dank. Aan de ene kant is het heugelijk om een datum te hebben, maar aan de andere kant de vraag: waarom komen wij niet deze coalitieperiode tot de fusie, dus in 2019? Ik roep de gedeputeerde op om een actieve rol te spelen om dit mogelijk te maken en ons wederom periodiek te informeren. Ik zal geen motie indienen, dat kan bij de volgende zienswijze in 2018 nog.

Tijdens de laatste BEM heb ik een opmerking gemaakt over eventuele bemoeienissen van medewerkers van de RUD met het duurzaamheidsbeleid van bedrijven die zij bezoeken. Dit alles in het kader van 'schoenmaker blijf bij je leest'. De reacties van anderen inclusief de gedeputeerden waren voorstelbaar, namelijk dat het een wettelijke taak is. Ik ga op deze plaats niet oproepen tot burgerlijke ongehoorzaamheid. Echter, ik doe wel een beroep op het professionalisme van de individuele medewerkers.

Er valt genoeg te zeggen over onnodig risico's en de hoogte van de uurtarieven. Dat heb ik in BEM gedaan en daar kan ik verder niks aan toevoegen.

Ik heb lang getwijfeld of ik mijn fractie zal adviseren om voor de zienswijze te stemmen. Het is namelijk een van de weinige momenten waarop wij een beetje invloed kunnen uitoefenen. Eerlijk gezegd ben ik daar nog niet uit. Ik wacht de reactie van de gedeputeerde af.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik wil mij zoveel mogelijk beperken tot de uurtarieven. Wij hebben in de commissie BEM over de uurtarieven gesproken en geconstateerd dat deze aan de hoge kant zijn. In de zienswijze staat dat de RUD geacht wordt ervoor te zorgen dat de tarieven naar beneden gaan. Dat kan naar ons inzien teveel gelezen worden als een opdracht om te snijden in de uren. Het kan zijn dat de uurtarieven deze hoogte hebben op grond van de kwaliteit van de bijdragen van de medewerkers van de RUD. Wij willen niet dat in de kwaliteit van deze bijdragen van medewerkers wordt gesneden. Wij willen daar van de gedeputeerde een heldere uitspraak over horen.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het is gebruikelijk dat de RUD en de ODRU verschillende specialismes hebben. Het is gebruikelijk dat voor verschillende specialisten verschillende tarieven worden gehanteerd. Het is geen uniform uurtarief. Kan het niet zijn dat als zij gaan fuseren en er één omgevingsdienst komt, er gewerkt gaat worden met verschillende uurtarieven naar gelang de kwaliteit en het specialisme van de medewerkers?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Die fusie laat ik voor wat het is. Daar moeten wij in breed verband naar kijken. Er is een zienswijze waarin van de RUD gevraagd wordt om het uurtarief aan te passen. Daar staat niet: 'wij verzoeken u de kwaliteit in stand te houden en niet onnodig te snijden in de kwaliteit van de bijdragen van de medewerkers'. Daar willen wij een duidelijke uitspraak over van de gedeputeerde.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de voorzitter! Zo heb ik het niet gelezen. Ik heb in de zienswijze een oproep gelezen om te kijken naar de tarieven. Daar staat niet in om de uurtarieven te verlagen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben benieuwd naar het antwoord van de gedeputeerde. Daar wordt het hopelijk duidelijk.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De inbreng van beide sprekers geeft geen aanleiding om van mijn eerste termijn gebruik te maken.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag wat zeggen over paragraaf 5.2: risicomanagement. Wij vinden dat het college daarin een wat magere reactie geeft. Er wordt geconstateerd dat de risico's onvoldoende zijn gekwantificeerd. Deze kwantificering is nodig voor een adequate beoordeling van de risico's en een bepaling van de benodigde risicoreducerende maatregelen en het weerstandsvermogen, is de zin die u gebruikt. Daarna gaat u over op zalvende woorden als: "wij onderstrepen het belang" en "wij gaan het kritisch volgen". Dit moet wat ons betreft steviger. Het moet meer SMART zijn. Een afspraak kan gemaakt worden als dit op orde is. Wij vragen om dit op te nemen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! 50Plus wil opmerken dat als de samenvoeging van de ODRU en de RUD pas in 2020 gaat gebeuren daar een hele tijd overheen gaat. 50Plus maakt zich zorgen. Ik krijg van verschillende kanten signalen dat er een verschil is in de levering van de kwaliteit van de ODRU ten opzichte van de RUD, maar ook andersom. Mijn vraag aan de gedeputeerde is: hoe wordt de controle uitgeoefend ten opzichte van elkaar? Op een gegeven moment ontstaan situaties voor de VRU waarbij over de grenzen van het gebied heen wordt gegaan voor ondersteuning, dienstverlening enzovoorts. Hoe wordt dat op elkaar afgestemd? Zijn daar overleggen over om te kijken waar het mis gaat en hoe het geëvalueerd wordt? Wordt het alleen binnen de ODRU geëvalueerd of ook in relatie met de RUD en de VRU? Als ik het zo hoor kunnen er verbeterlagen gemaakt worden. Het is goed om met deze drie instanties samen in de spiegel te kijken.

De VOORZITTER: Dat was de bijdrage van de kant van de Staten in de eerste termijn.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Allereerst is door de heer Ubaghs de vraag gesteld over de fusie tussen de RUD en de ODRU. U grijpt correct terug: er is sprake geweest van één omgevingsdienst voor de provincie Utrecht. In 2014 was er aanleiding om een tweede omgevingsdienst op te richten. Op termijn moet het in deze provincie komen tot één omgevingsdienst. Echter, als er eenmaal twee zijn is het moeilijk om daar één omgevingsdienst van te maken. Elf gemeenten behoren tot de ene omgevingsdienst en de overige gemeenten tot de andere omgevingsdienst. Er zijn geen gesprekken gaande met als einddoel om tot fusie over te gaan. Wij hebben wel afgesproken, zowel het DB van de RUD als het DB van de ODRU, dat de Omgevingswet een mooi moment is om te zien hoe wij de krachten kunnen bundelen. De portefeuillehouder heeft in het coalitieakkoord de opdracht gekregen om na te streven dat er een fusie plaatsvindt tussen beide omgevingsdiensten. Daar probeer ik zo goed mogelijk naar te handelen binnen de mogelijkheden die mij ter beschikking staan. Het gaat om twee autonome dagelijks besturen en twee algemeen besturen. Daarbinnen moet draagvlak zijn om tot één omgevingsdienst over te gaan. Bij een gemeenschappelijke regeling is in het algemeen een trend merkbaar dat hoe groter, hoe minder invloed en dat daarmee gekoesterd wordt hoe op dit moment de samenwerking is. Dat wil niet zeggen dat wij het voor kennisgeving aan moeten nemen. Wij hebben een bureau ingeschakeld voor de verkenning van de raakvlakken tussen de beide omgevingsdiensten, in opmars naar de implementatie van de Omgevingswet. Wellicht kan er een tussenvorm ontstaan van twee besturen, maar met een dienst die zoveel mogelijk met elkaar samenwerkt. Naarmate daar taken bij komen, ontstaat de noodzaak om de krachten te bundelen. Er is dus geen fusieconvenant. Daarnaast is er niet zozeer een harde einddatum door beide besturen onderstreept, maar het plan is om bij de Omgevingswet en de invoering van de Omgevingswet in 2020 tot samenwerking van beide omgevingsdiensten te komen.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de voorzitter! Tot zover kan ik het redelijk volgen, behalve wat betreft het convenant. Ook uw voorganger heeft gezegd dat er een convenant zou komen; dat is in de notulen van december 2013 na te lezen. Wij zijn drie en een kwart jaar verder en het convenant is er nog niet. Waarom is dat convenant er nog niet? Het is zowel een opdracht van de staatssecretaris in haar brief geweest als een toezegging van uw voorganger.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! De constatering klopt: er is geen convenant. Het zou mij goed uit zijn gekomen als dit er wel was geweest. Dan heb je iets om op terug te vallen. Wat wij merken is dat de aandacht van het kabinet te snel is weggefallen. Het was een ambitie om tot omgevingsdiensten te komen in Nederland. De druk op deze ontwikkeling is stil gevallen. Ik wil bewegen naar het sluiten van een convenant, zeker in mijn ambitie om tot een fusie van de twee omgevingsdiensten op termijn over te gaan. Het heeft wel te maken met draagvlak bij beide omgevingsdiensten. Ik wil de verkenning voor het sluiten van een convenant opstarten en kijken of er een intentieverklaring te vinden is bij beide omgevingsdiensten. Echter, het is een besluit dat autonoom gedragen en genomen moet worden door de besturen van beide omgevingsdiensten.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de voorzitter! Dan verzoek ik u om die verkenning te doen. Mocht er geen convenant komen, dan wil ik dat u verklaart dat u de toezegging van uw voorganger, gedaan in deze Staten niet nakomt.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik stel dat ik er in commissieverband op terugkom. U weet dat voor mij de doelstelling helder is om te streven naar een samengaan van beide diensten. Ik zal zorgen dat de commissie goed aangesloten is op de vervolgstappen. Dan de opmerking van de SP over een zorg over het uurtarief, gebaseerd op de zinsnede waarin de twee tarieven van de diensten met elkaar vergeleken worden. Ik heb begrepen dat het u met name gaat om een appèl om het aanscherpen van de tarieven niet te zien als het snijden in de bezetting van de omgevingsdienst. Dat is beslist niet het geval. Sterker nog, er is recent uitbreiding geweest van taken omdat de natuurbeschermingswet gedecentraliseerd is naar de provincie. De uitvoering daarvan is neergelegd bij de omgevingsdienst. De achterliggende gedachte van het aanscherpen van de tarieven is dat het gaat om een nieuwe omgevingsdienst. Kosten worden voor een deel door de overhead bepaald, bijvoorbeeld een aanscherping van de activiteiten, de sturing op ICT, de inhuur zo scherp mogelijk inzetten en ziekteverzuim laag houden. Dat zijn onderdelen waarmee geschoven en geschakeld kan wor-

den in de kosten. De insteek is een efficiënt draaiende organisatie die zijn management en bedrijfsvoering op orde heeft. Er zit geen intentie in om te snijden in de organisatie.

De derde vraag kwam van de SGP en refereerde aan de paragraaf over risicomangement en de oproep en het verzoek om te kijken waar wij tot kwantificering over kunnen gaan. Ik kom u daarin tegemoet. De provincie wil duidelijk hebben wat de risico's zijn van de organisatie, maar ik blijf weg bij het risico dat alles gekwantificeerd wordt en je daarmee nietszeggend bezig bent. Ik zou die zin op uw verzoek op willen nemen met een kleine nuance, waarin ik zeg: "een oproep om de volgende keer, daar waar mogelijk, tot kwantificering over te gaan." Ik hoop dat ik daarmee op uw instemming kan rekenen.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik ben nog niet overtuigd wat ik mijn fractie zal adviseren.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Ik hoop dat ik het helder maak, mijnheer Ubaghs. Mijn intenties zijn er wel, want u weet dat ik een opdracht heb waarnaar ik moet handelen. Echter, ik zit in een weerbarstig kader en ik hoop dat u daar begrip voor op kunt brengen.

Dan de vraag van de 50Plus over het verschil in kwaliteitsperceptie ODRU versus RUD. De diensten werken in feite naast elkaar en zoeken elkaar op daar waar mogelijk. De RUD is meer een groene RUD en kan daarmee complementair zijn bij de ODRU. Als het gaat om groen en om bodem werken de twee omgevingsdiensten met elkaar samen. Er kan een kwaliteitsperceptie zijn bij mensen die daarmee te maken hebben. Het is de uitdaging voor beide omgevingsdiensten om dat zo goed mogelijk met elkaar te doen en daar geen verschil in te laten zijn. Aan de Acacialaan in Doorn zijn bijvoorbeeld twee omgevingsdiensten aan het werk geweest. Het beleid is om de activiteiten zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen en te zorgen dat de inwoners daar zo min mogelijk van merken.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik wil ook de link leggen naar de VRU, want brandweer, water en dergelijke hebben soms met elkaar te maken. Dan blijkt het niet goed op elkaar te zijn afgestemd. Hoe zit het met het overleg ten opzichte van elkaar? Wanneer speelt de VRU wel een rol? Vanuit het veld wordt ook gevraagd om betere afstemming.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Hoek constateert een terecht behoefte: daar wordt aan gewerkt. Er is een provinciaal milieuoverleg. Dat is een opdracht van het Rijk aan provincies om te zorgen dat in het veld de milieupartners elkaar vinden. Wij hebben twee keer per jaar een zaal vol met allerlei partijen, zoals de VRU, politie, keuringsdiensten, terreinbeheerdersorganisaties en iedereen die met handhaving te maken heeft. Dat wordt goed voorbereid door de provincie. Er is dus beslist sprake van afstemming. Een van de meest recente voorbeelden is dat er een convenant is opgesteld waarin de handhavers op elkaars grondgebied hun activiteiten mogen voortzetten. Voorheen moest een boa zijn activiteit staken bij het overgaan van de gemeentegrenzen. Op deze wijze kan het zo efficiënt mogelijk georganiseerd worden. Dat kan altijd beter, dat overleg is er niet voor niks. De provincie Utrecht is wel, samen met de provincie Noord-Brabant, de provincie in Nederland waar dat overleg het meest actief wordt geïnitieerd en begeleid. Specifieke voorbeelden hoor ik graag van u, want dan zal ik deze inbrengen in het provinciaal milieuoverleg. Ik hoop dat ik de Staten tevreden heb gesteld met de beantwoording op deze vragen in de eerste termijn.

De VOORZITTER: Dat gaat zo blijken. Is er behoefte aan een tweede termijn? Niet, dan blijkt het antwoord ja te zijn. Ik laat dit voorstel doorgaan naar de stemmingslijst.

Statenvoorstel brief BZK financieel toezicht vorm en bevindingen 2017.

De VOORZITTER: Dit voorstel is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel wijziging van de precariobelasting- en legesverordening provincie Utrecht.

De VOORZITTER: Dit voorstel is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus, route bushalte Abcoude.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Eindelijk is de dag aangebroken waarop wij het initiatiefvoorstel van 50Plus in stemming kunnen brengen. Bijna een jaar geleden wees 50Plus in de MME-vergadering al op de nadelen en onveilige situatie die was ontstaan door het weghalen van de bushalte uit de dorpskern van Abcoude en te verplaatsen naar de carpoolplaats langs de A2. Het traject van de afgelopen 11 maanden over dit onderwerp illustreert duidelijk waarom het onbegrip van de burger over het optreden van de overheid toeneemt. In plaats van onmiddellijk te erkennen dat de situatie ontoelaatbaar is voor de veiligheid van de burger, moet eerst een onderzoek uitgevoerd worden door Veilig Verkeer Nederland om dit te bevestigen. Vervolgens moet dit onderzoek worden doorgeproken, waaruit blijkt dat deze gesprekken geen enkel nieuw feit hebben opgeleverd. Het enige resultaat van deze vertraging is de voortdurende onveilige situatie voor de busreizigers die per voet naar de bushalte aan de A2 moet gaan.

50Plus heeft in de MME-vergadering van 13 februari nadrukkelijk bijval gekregen van de VVD, ChristenUnie, SGP, SP en het CDA voor het voorstel. Andere partijen zien ook dat veiligheid geborgd moet worden. Vooruitlopend op het antwoord van de gedeputeerde, bedankt 50Plus alvast de gedeputeerde vanwege haar toezegging om op basis van de maximale 50/50-kostenverdeling voor de realisatie van de veiligheid zo spoedig mogelijk met de gemeente De Ronde Venen in overleg te gaan. De discussie van D66, PVV en de PvdA over het splitsen van het dictum in het voorstel is onnodig. In het dictum staat letterlijk dat slechts verzocht wordt om bij de eerstkomende bijstelling van het vervoersplan te kijken of het voorstel van Veilig Verkeer Nederland om de aanleg van de bushalte terug te brengen dicht naar de dorpskern opnieuw in overweging kan worden genomen. Samenvattend houdt dit in dat de bushalte bij de carpoolstrook gehandhaafd wordt en het verlichte pad daar naartoe te allen tijde noodzakelijk blijft. Mogelijkerwijs kan er bij de rotonde een nieuwe bushalte geplaatst worden. Zoals eerder betoogd in de MME-vergadering, is aan de noordzijde van het voetpad woningbouw gepland. Het aan te leggen voetpad zal in de toekomst daardoor in waarde toenemen. Ik sluit af met het verzoek aan alle partijen om bij het geven van hun stem rekening te houden met de veiligheid van alle busreizigers die noodgedwongen te voet naar de bushalte aan de A2 moeten gaan.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Hoek, bent u het met mij eens dat door dit verzoek op de agenda te zetten Provinciale Staten en de Gedeputeerde Staten de indruk wekken dat de bushalte verplaatst wordt? Daar hebben wij een probleem mee. Wij willen de bushalte niet verplaatsen. Wij willen daar wel over praten als de conclusie is dat hij blijft staan. Het blijft voor ons raar om het punt op de agenda te zetten, terwijl u zegt dat het vrijblijvend is.

Mevrouw HOEK (50Plus): Ik wil heel graag dat de bushalte verplaatst wordt, maar wij weten dat dat niet zomaar kan. Wij vragen alleen of het meegenomen kan worden in de evaluatie. Die evaluatie zal pas over een aantal maanden plaatsvinden. Dan kan gekeken worden of het wel of niet noodzakelijk is. Dan kan de overweging meegenomen worden dat de nieuwe woonwijk gebouwd wordt. De inwoners uit het centrum van Abcoude moeten nu geen 600 meter, maar 1200 meter. In het centrum is geen directe aansluiting op lijn 126.

Wij laten het vrijblijvend.; de gedeputeerde heeft daar geen moeite mee. U heeft ook wel eens een wens wat niet lukt, maar wat u toch gaat proberen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): U praat er nu over om het mee te nemen in een volgende evaluatie, maar in het voorstel staat 'in de eerstvolgende bijstelling'. Dat is veel actiever en suggereert dat u het gaat bijstellen.

Mevrouw HOEK (50Plus): In het dictum staat om in de eerstvolgende bijstelling van het vervoersplan te kijken naar het voorstel van Veilig Verkeer Nederland om de aanleg van de bushalte terug te brengen dichterbij de dorpskern. Niets meer en niets minder.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Bedankt, mevrouw Hoek, voor het inbrengen van dit initiatiefvoorstel. Ik mis in uw betoog het onderdeel over de rol van de provincie hierin, zeker bij het laatste stuk. Er wordt iets gebouwd in De Ronde Venen in de buurt van de bushalte waardoor dat voetpad extra nodig zal zijn. Wat heeft de provincie daarmee te maken?

Mevrouw HOEK (50Plus): Daar heeft de provincie niet direct iets mee te maken. Het is aan de gemeente dat daar een woonwijk gebouwd wordt. Het zou heel fijn zijn als er een voorziening komt dat de bewoners uit die wijk op een eenvoudige manier met de bus naar Mijdrecht kunnen.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Ik vind het belangrijk om onderscheid te maken in wat de verantwoordelijkheid voor de provincie is voor het aanleggen van dat pad. U heeft het over gemeentelijke voorzieningen. Wat moet de provincie daarmee doen?

Mevrouw HOEK (50Plus): Het is de gemeente die daar een woonwijk bouwt, maar de voorzieningen zijn provinciaal.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Is 50Plus het met mij eens dat als een pad aangelegd wordt met lampen en in een latere fase een bushalte naar een andere plek verplaatst wordt, nog steeds een dienstregeling gemaakt kan worden waarbij de andere plek aangedaan wordt en dat de dienstregeling met de eerdere bushalte kan blijven bestaan? Ik krijg de indruk dat de gedachte is dat als zo'n voetpad er eenmaal is en de bushalte verplaatst wordt niemand meer over dat pad hoeft. Kan 50Plus zich voorstellen dat als een dienstregeling wijzigt, de bus 's avonds de ene halte aandoet en overdag de ander. Dan heb je nog steeds iets aan het verlichte voetpad.

Mevrouw HOEK (50Plus): Overdag maakt het geen verschil of het voetpad verlicht is of niet.

De heer JOUSTRA (VVD): Eigenlijk is de kern van de vraag: kunnen er dienstregelingen zijn die het ene moment wel alle haltes aandoen en het andere moment niet? Ik kan mij herinneren dat wij dienstregelingen hebben die dat doen, waardoor het niet zinloos is om een pad te leggen naar één bushalte.

Mevrouw HOEK (50Plus): Er is ook een bus die bijvoorbeeld niet op zondag rijdt. Ik vind trouwens dat openbaar vervoer alle dagen moet rijden, gezien onze 24-uurs economie. Wij weten ook dat de bus na 19.00 uur niet meer rijdt, maar zelfs dubbel in de piekuren. Een bustraject kan aangepast worden naar behoefte van het gebied.

De heer JOUSTRA (VVD): U begrijpt mijn lijn van redeneren niet. Als ik een voetpad aanleg en de bushalte op een plek waardoor dat pad niet meer nodig is, waarom zou ik dan een pad aanleggen? Mijn stelling is: je legt dat pad aan en als daar in de toekomst een bushalte komt, kan dat betekenen dat er een lijn is die die bushalte aandoet. Tegelijkertijd kan er een andere dienstregeling zijn die de bushalte niet aandoet, maar wel de halte waar het pad heenloopt. Zodra het pad er is en de bus aan de andere kant zijn er mensen die dat pad kunnen gebruiken voor de dienstregeling die alleen bij die halte aan komt.

Mevrouw HOEK (50Plus): Ik begrijp u nu. Dat is zo, want de bus komt nu vier keer in het uur aan. Degene die met deze snelbus gaat, moet over dat pad. De andere bus rijdt niet naar de andere halte.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Begrijp ik het goed dat de heer Joustra en mevrouw Hoek het heel erg met elkaar eens zijn, maar daarvoor een heel ingewikkeld pad bewandelen? Mag ik weten of beide het ermee eens zijn dat de provincie daar verantwoordelijk is om dat daar aan te leggen en daar geld aan moet besteden?

Mevrouw HOEK (50Plus): Ja, de provincie heeft bedacht om de enige bushalte te laten vervallen en een andere te optimaliseren in een sneldienst. De stopbus rijdt niet meer. Om daar te komen moet men nu over het brommer- en fietspad. Dat is in het rapport van Veilig Verkeer Nederland is gekwalificeerd als onveilig.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Hoek, zoals u al aangaf is het een onderwerp waar wij in de commissies uitgebreid bij stil hebben gestaan. Het initiatiefvoorstel roept op om in gesprek te gaan met de gemeente De Ronde Venen om te zorgen dat er openbare verlichting wordt aangebracht langs het fietspad. Het is goed om te melden dat de bushalte bij de carpoolplaats er al een langere tijd ligt. Het is geen nieuwe bushalte, deze ligt er al een aantal jaren vanuit het programma 'Beter benutten'. U heeft vanuit Rover kunnen lezen dat de snelbus vanuit Abcoude, lijn 126, enorm wordt gewaardeerd door de reizigers. U kent dus het standpunt van het college ten aanzien van verplaatsing van de bushalte. Daar zijn wij geen voorstander van, omdat het karakter van de buslijn als snelbus wordt weggehaald. Mensen die gebruik maken van de bus moeten meer betalen, omdat zij meer meters in de bus moeten afleggen.

Het is uw nadrukkelijke wens om in de vervoersplannen waarvoor wij meer aandachtspunten meekrijgen dit punt af te wegen. Dan kunnen wij aangeven hoe wij met het verzoek om verplaatsing van de bushalte om zijn gegaan. In die zin kan ik met het initiatiefvoorstel instemmen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD is trots op 50Plus. 50Plus heeft dit dossier zeer serieus ingevlogen en hier veel werk van gemaakt. Dat is echter niet voldoende reden om voor het initiatiefvoorstel te zijn. Wij zijn er inhoudelijk van overtuigd dat dit goed voorbereid is en goed voor mensen die gebruik willen maken van een bushalte die een stukje lopen is. Daarom stemt de VVD voor dit voorstel.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA strijdt voor goed openbaar vervoer zodat mensen die niet met de auto kunnen of willen rijden zich toch snel en goedkoop door de provincie kunnen verplaatsen. Dat is goed voor het milieu en goed om mensen mobiel te houden en daarmee actief te laten deelnemen aan de samenleving. Wij waarderen de niet aflatende zorg van 50Plus voor de sociale en verkeersveiligheid van deze halte. Wij hebben wat moeite met het instrument waarmee de 50Plus-fractie dit probleem agendeert. Als wij aan iedere verkeerd gepositioneerde bushalte een hele initiatiefnota moeten wijden, dan zitten wij hier nog wel even. Een motie vreemd aan de orde van de dag was een beter middel geweest. Bovendien heeft de gemeenteraad van De Ronde Venen het eigen college per motie de opdracht gegeven om een voetpad aan te leggen. Daarnaast heeft gedeputeerde Verbeek aangegeven in overleg te willen treden met de gemeente over de verdelen van de kosten hiervan. Deel één van het dictum is dus al geregeld zonder initiatiefvoorstel.

Deel twee van het dictum spreekt over een aandachtspunt in het vervoerplan van Syntus betreffende het verplaatsen van de halte naar binnen de bebouwde kom. Reizigersorganisatie ROCOV heeft echter aangegeven dit niet wenselijk te vinden vanwege het tijdverlies. Zij hebben geen klachten binnengekregen over de huidige situatie. Mocht dit alsnog gebeuren, dan vindt de PvdA het een prima idee om de locatie te heroverwegen. Immers de paar minuten tijdswinst van vele reizigers zal naar ons inzien niet opwegen tegen het onevenredig grote nadeel dat een kleine groep mindervalide reizigers hier eventueel van ondervindt. Dat lijkt op dit moment niet het geval.

Wij vatten het aandachtspunt preventief op en kunnen hier niet principieel tegen zijn. Wij steunen het voorstel van 50Plus, al kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat de gevraagde actie al grotendeels in uitvoering is. Ons enthousiasme was groter geweest als het juiste instrument was gekozen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij waarderen het zeer dat 50Plus het initiatief heeft genomen en onderzoek heeft laten doen door Veilig Verkeer Nederland. In onze ogen is het wenselijk dat het voetpad er komt.

Een initiatiefvoorstel is ook in onze ogen een zwaar instrument om dit te regelen. Echter, wij kunnen ons er inhoudelijk in vinden en zullen het daarom steunen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! Voor ons speelt mee dat het tweede gedeelte van het besluit tegen onze principes ingaat. Wij willen juist de snelbus hebben. Dit deel impliceert dat erover gepraat gaat worden, wat voor ons een brug te ver is. Wij zijn wel voor het eerste deel, maar dit gaat al gerealiseerd worden en hoeft ondersteund te worden met dit besluiten. Wij gaan tegen dit besluit stemmen.

De VOORZITTER: Als er geen verdere vragen of opmerkingen zijn gaat het voorstel door naar de stemmingslijst.

Moties vreemd aan de orde van de dag

De VOORZITTER: De motie vreemd aan de orde van de dag zal ingediend worden door de heer Van Essen en een aantal anderen. Ik geef hem als eerste het woord.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Het Utrecht Science Park is het economische hart van onze regio. Dat economische hart maakt de komende jaren een enorme groei door. Er komen meer dan 100.000 banen bij en veel meer studenten. Zoals bekend en helder verwoord in onze mobiliteitsvisie: om in de toekomst een goede bereikbaarheid van het Science Park te garanderen is naar de Uithoftram een schaa sprong nodig in OV en fiets. Dat gaat de nodige inspanning vergen en de nodige middelen vragen. De omvang daarvan gaat de middelen van de provincie en de gemeente te boven en vereist een forse investering en betrokkenheid van het Rijk.

Motie M5 vreemd aan de orde van de dag (GroenLinks, D66, PvdA en ChristenUnie): aandacht voor schaa sprong OV en fiets Utrecht Science Park

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017, ter bespreking van de motie vreemd aan de orde van de dag;

constaterende dat:

- *Utrecht volgens de Rijksstructuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR) de draaischijf is van Nederland;*
- *de stad Utrecht komende jaren zal groeien tot 400.000 inwoners, en de werkgelegenheid op het Utrecht Science Park (USP) tot 120.00 werknemers, wat een grote bereikbaarheidsopgave met zich meebrengt;*
- *het in 2007 tussen Rijk en Regio afgesproken mobiliteitsprogramma Ikgaverder een looptijd heeft tot 2020;*

overwegende dat:

- *zowel provincie als regio Utrecht zich erover heeft uitgesproken dat de gewenste groei alleen op leefbare en duurzame wijze kan plaatsvinden, indien dit gebeurt volgens de principes van Healthy Urban Living;*
- *er conform het huidige beleid van de provincie Utrecht (mobiliteitsvisie van de voormalige Bestuursregio Utrecht) in het USP wordt ingezet op het verder faciliteren van de groei van de topsectoren in dit gebied door te investeren in een schaa sprong in OV- en fietsbereikbaarheid;*
- *voor het realiseren van bovenstaande ambities het van belang is dat het volgende kabinet deze voldoende ondersteunt, zowel financieel als op andere manieren;*

voorts overwegende dat:

- *na de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart de Kabinetsformatie van start zal gaan en dit bij uitstek de gelegenheid is om op rijksniveau aanvullende afspraken vast te leggen;*
- *er op dit moment invloed uitgeoefend kan worden op de inhoud van het nog te vormen regeerakkoord;*

dragen het college op:

om, samen met het Rijk, binnen het geheel van multimodale mobiliteitsopgaven in de provincie Utrecht, zo spoedig mogelijk de benodigde en gewenste schaa sprong in OV en fiets in relatie tot het Utrecht Science Park te realiseren. En dat te doen in samenhang met de overige te onderzoeken oplossingsrichtingen in het lopende bestuurlijke traject met het Rijk en gemeenten.

En gaan over tot de orde van de dag.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! U zegt dat er op korte termijn 100.000 banen bij komen. Het Utrecht Science Park komt uit op een groei van 1000 banen per jaar, dus dan hebben wij het over honderd jaar.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Het Science Park is de groeimotor van deze regio. Ik zal nakijken waar het getal van 100.000 vandaan komt.

Zoals in onze eigen mobiliteitsvisie staat en voor de regio Utrecht geldt, is de schaa sprong nodig. De financiële middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar heeft tot 2030 zijn naar verwachting onvoldoende om deze schaa sprong mogelijk te maken en deze groeipotentie van de economie in onze regio te kunnen faciliteren.

Onze fractie is ter ore gekomen dat binnenkort een nieuw kabinet geformeerd gaat worden. Dat lijkt ons de uitgelezen mogelijkheid om deze ambitie goed op de kaart te zetten en te zorgen dat een volgende stap gezet wordt om deze schaa sprong mogelijk te maken.

Ik ben blij dat GroenLinks een motie indient, samen met de D66, PvdA en de ChristenUnie. Deze motie roept de gedeputeerde op om zich hard te maken voor de schaa sprong in OV en fiets voor een toekomstige bereikbaarheid van het Science Park.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Denkt de woordvoerder van GroenLinks dat bij een enorme schaa sprong van 100.000 banen er mensen zijn die met de auto naar hun werk gaan? Moeten wij dat ook faciliteren?

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Er zijn ongetwijfeld mensen die op een andere wijze naar hun werk gaan; dat is nu ook zo. Deze motie komt voort uit de mobiliteitsvisie van het BRU. Specifiek voor het Science Park en de stedelijke regio waar het Science Park onderdeel van uitmaakt, geldt de verwachting dat de enorme mobiliteitsgroei het best gefaciliteerd kan worden met openbaar vervoer en fiets.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Hoe ver wilt u dat aanvullende geld in laten zetten in de infrastructuur? Denkt u alleen aan het gebied van Amersfoort, Science Park en Utrecht of vindt u dat er meer gefaciliteerd moet worden, zoals de tram die doorgetrokken wordt naar De Uithof? Ik heb in een commissievergadering aan de gedeputeerde voorgesteld om een veel grotere cirkel te maken voor de infrastructuur van het openbaar vervoer. Dan kunnen meer mensen uit de provincie op een eenvoudige en snelle manier komen bij de plaats waar de 100.000 extra banen komen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Als het gaat om hoe de schaalvergroting eruit komt te zien lijkt het mij evident dat dit niet het moment is om daar de keuze in te maken. Wij hebben het daar in de commissie over gehad. Er is een plan van aanpak naar ons gestuurd waarin staat hoe het proces verder vormgegeven wordt. Het is er ons om te doen om te zorgen dat de mogelijkheden gecreëerd worden zodat de ambitie waargemaakt kan worden. Voor de bereikbaarheid van het Science Park moeten wij in alle windrichtingen goed kijken wat daar nodig is. Ik kan mij goed indenken dat een optie zoals u noemt daar onderdeel van uit kan maken. Het lijkt mij echter te vroeg om daar al een keuze in te maken.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik wil het u vooral meegeven voor de aansluiting op de andere provincies. De trein of de bus stopt niet bij de provinciegrenzen. Wellicht moet het ook in IPO-verband meegenomen worden. U vraagt of wij voor deze motie willen stemmen om het mee te nemen naar Den Haag.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Provinciale Staten staan voor de belangen van onze provincie. Wij zien dat de groei van banen briljant is. Het Science Park is de banenmotor van Utrecht. Het is belangrijk om dit signaal af te geven in het belang van een economisch bloeiende provincie in de verre toekomst. Het Rijk is daar uiteraard bij nodig.

De VOORZITTER: Ik hoop dat de heer Van Essen ook namens de andere indieners gesproken heeft, zodat ik het woord kan geven aan de gedeputeerde.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Terwijl ik hier naartoe loop lees ik de gewijzigde versie. Het Utrecht Science Park is een sterk groeiende regio en kent al 70.000 bezoekers. Dat groeit naar 110.000 bezoekers in 2020 en bijna 21.000 banen. De genoemde 120.000 banen zijn inderdaad de bezoekers. Het Utrecht Science Park is belangrijk voor de economische groei van onze regio.

U zegt om de koppeling met de kabinetsformatie te maken. Dat zou ik bestuurlijk onverstandig vinden, omdat wij daar vanuit het IPO een aanbod hebben neergelegd voor de energietransitie. Daarbij hoor ik u uitdrukkelijk de koppeling maken met het BO-MIRT-traject: de gebiedsverkenning Utrecht Oost die wij met de regiogemeenten en de partners op het Science Park aan het maken zijn. Het Rijk is daarbij een belangrijke partner aan tafel. Het is bestuurlijk onverstandig als wij tegen het proces in een kabinetsformatie lobbytraject zouden starten. Wat u vraagt zie ik niet als ondersteuning van het kabinetsformatietraject, maar van het BO-MIRT-traject. Daarvan zegt u: "In de gebiedsverkenning zien wij een scala aan mobiliteitsoplossingen, in de meest brede zin van het woord." Met één vervoersmiddel hebben wij niet de oplossing van het bereikbaarheidsvraagstuk van het Utrecht Science Park. Dat zullen meerdere keuzes moeten worden. Daaronder vallen ook de knooppuntenontwikkeling, de fietsverbindingen en de autobereikbaarheid. Dat hebben wij in de gebiedsverkenning Utrecht Oost afgesproken en ik zie deze motie als ondersteuning van het lobbyproces waar wij samen met het Rijk in zitten, om de urgentie van deze regio op het gebied van de economische groei en daarvoor noodzakelijke oplossing van de knelpunten op het gebied van mobiliteit te benadrukken.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De motie richt zich echt op het Science Park. In de beleidsvisie van het BRU hebben wij expliciet benoemd dat de groei van het Science Park zich leent voor fietsverkeer en openbaar vervoer. Het oplossende vermogen van automobiliteit is in dat specifieke gebied beperkt. Dat staat ook in de mobiliteitsvisie. De motie sluit daarop aan.

Ik ben blij te horen dat de gedeputeerde het belang van deze schaa sprong onderkent en dit mee wil nemen in het BO-MIRT. De gedeputeerde zegt dat het enigszins los staat van de kabinetsformatie. Echter, als wij kijken naar de beschikbare middelen voor openbaar vervoer is dat een zorgpunt. Vanuit de grotere steden is het signaal gegeven dat daar aandacht voor dient te komen. De kabinetsformatie kan de mogelijkheden verbreden om onze gezamenlijke ambities hierin waar te maken.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! In de greep van bereikbaarheid snap ik de heer Van Essen, maar het is jammer dat hij zijn tekst zo opstelt dat wij hier niet voor kunnen tekenen. Ik begrijp dat het niet 120.000 werknemers zijn, maar 120.000 bezoekers. Daarvan zijn 50.000 student, dat worden er 70.000. U geeft aan dat het een gewenste groei is, ik zie dit meer als opdracht. 'Healthy urban living' daarvoor zijn de criteria: dorpsleven en groen.

Met die constatering en overwegingen kost het ons moeite om hierin mee te gaan. Echter, als ik alleen naar de opdracht kijk begrijpen wij de motie. Voor de VVD geldt dat wij middelen voor OV en middelen voor wegen bij elkaar zien. Wij vinden dat de middelen voor OV niet heel zuinig zijn. Een paar maanden geleden hebben wij nog € 146.000.000 uitgegeven aan een tram. In de gedachten van de heer Van Essen kan ik wel meegaan, maar zijn constatering en overwegingen delen wij niet.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mijnheer Joustra, u bent zo bezorgd over de middelen voor de automobilist. Bent u het met mij eens dat iedere reiziger die met de bus of de trein gaat een plekje op de snelweg oplevert, waardoor u beter en harder kunt rijden? Meer geld voor het OV levert meer geld voor de automobilist op.

De heer JOUSTRA (VVD): Uw redenering wordt door Milton Friedman een 'Broken Window Fallacy' genoemd. Alle OV moet worden betaald door mensen in de auto. Voor het landelijk gedeelte geldt dat € 14.000.000.000 bij de automobilisten wordt afgenomen onder bedreiging van opsluiting. Daarvan wordt maximaal slechts 20% aan wegen besteed. Wij subsidiëren het OV ook met tientallen miljoenen die wij moeten innen bij mensen die zich van en naar het werk begeven.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik parafrazeer de heer Joustra, hij zegt: "Er is meer dan geld alleen." Dat geldt ook voor mobiliteit. Als de externe effecten mee worden gere-

kend, dan is het plaatje zoals u deze voorgespiegeld heeft heel anders. In Nederland betaalt automobieliteit niet de volledige rekening.

De heer JOUSTRA (VVD): Dat is een aanname van de heer Van Essen die ik niet deel. Als de heer Van Essen vindt dat er meer OV moet komen, geeft hij aan dat er ook meer autowegen moeten komen omdat deze het OV moeten financieren.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Hoewel voor het CDA de wereld niet begint en ophoudt bij De Uithof of in Utrecht, maar gezien de opmerking dat het in samenhang zal gebeuren met het onderzoek 'oplossingsrichting', het lopend bestuurlijke traject en de opmerking van gedeputeerde kan het CDA deze motie steunen.

Mevrouw POPPE (SP): Mijnheer de voorzitter! Voor de SP is het OV het stokpaardje. Om de bereikbaarheid van de gemeente Utrecht en haar omgeving te garanderen is het OV hard nodig. In het Science Park is te weinig ruimte om iedereen met de auto te laten komen. Als de OV verbindingen pas gerealiseerd worden als het Science Park is volgebouwd en men een andere manier heeft gevonden om op het werk te komen, dan span je het paard achter de wagen. Wij zijn ervoor om te kijken of er een budget gevonden kan worden in Den Haag om te onderzoeken of het OV verbeterd en uitgebreid kan worden. Daarbij kan ook ingezet worden op carpoolen, fietsverbindingen en de OV-knelpunten aan de rand van de stad. Wij hebben wel een probleem met de tram dwars door de stad. Wij hebben liever dat deze langs de knooppunten wordt geleid.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Volgens wij zijn wij het eens om de economische groei in deze regio te blijven faciliteren en aantrekkelijk te houden, zullen wij op het gebied van alle mobiliteiten moeten zorgen dat het hier goed gaat. Ik heb gehoord van de indieners van de motie dat deze zo uitgelegd kan worden. Daar zullen wij met elkaar het BO-MIRT-traject samen met het Rijk in vervolgen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Dit voorstel wordt doorgeleid naar de stemmingslijst. Ik stel voor de vergadering kort te schorsen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Daarna behandelen we vanavond de motie tweede motie vreemd aan de orde van dag en gaan we stemmen?

De VOORZITTER: Inderdaad. Dan komen de stemverklaringen en de stemmingen. Er moet nog een stemmingslijst gemaakt worden.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Is daarvoor geen alternatief te bedenken?

De VOORZITTER: Ik heb de hele dag al haast gehad en nu krijg ik het gevoel dat de rollen wisselen. Ik ben niet de indiener van de motie.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Is het een goed idee om alleen de laatste motie te behandelen?

De VOORZITTER: Nee. Dat kan toch niet?

De heer KOCKEN: Mijnheer de Voorzitter! Kunnen we de motie in de volgende vergadering bespreken?

De VOORZITTER: Ik denk dat het helder is. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 15.50 uur tot 16.03 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Aan de orde is het agendapunt 19, het afscheid van de gedeputeerde Krol.

Afscheid van gedeputeerde de heer Krol.

De VOORZITTER: Ik moet u melden dat ik een brief ontvangen heb waarin staat dat de heer Krol voornemens is een andere functie te aanvaarden. Dat leidt ertoe dat wij vanmiddag afscheid van hem nemen en zorgen dat er voor opvolging wordt gezorgd. Mede namens u zal ik een paar woorden tot hem spreken.

Mag ik beginnen met mevrouw Krol en de kinderen Lieke en Anna welkom te heten? Wat ik bijzonder op prijs stel is dat de schoonouders in ons midden zijn. Van harte welkom voor dit speciale moment waarop wij afscheid nemen van Bart.

Na tien jaar lid te zijn geweest van het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht neemt Bart Krol vandaag afscheid. "Afscheid is de geboorte van de herinnering" zei Salvador Dali. De herinnering aan Bart zal een zoete zijn. Tien jaar gedeputeerde is bijzonder, want de doorloopsnelheid in deze functie neemt al maar toe. Deze gedeputeerde is ook bijzonder.

Beste Bart, wij kennen jou als een markant figuur. Pratend kom je binnen en pratend ga je weer weg. Ook daartussenin ben jij maar moeilijk stil te krijgen. Jouw collega's weten echter dat jij gewoon veel te zeggen hebt. Bovendien zijn sommige zaken een omhaal van woorden waard. Ik denk aan thema's uit je portefeuille: landelijk gebied, natuur, transformatieopgaven, omgevingsvisie en het Hart van de Heuvelrug. Dat zijn onderwerpen waarop ik in mijn speech terugkom.

Omdat jij zelf lang van stof bent, voel ik niet de neiging om het vandaag kort te houden. Het vertrek van de nestor binnen GS doe je niet zomaar af met een paar protocollaire zinnen.

Jij bent een domineeszoon, dat zal weinigen in jouw omgeving ontgaan zijn. Jouw protestantse roots zijn onmiskenbaar. Die roots appelleren weer aan de denominatie van anderen, ook tijdens onze collegevergaderingen die ik wel eens heb omschreven als een oecumenisch samenzijn. Dat jouw inbreng nooit zwaar werd komt door de cabaretier in jou.

Terugblikkend op tweeënhalve termijn die je hier als gedeputeerde hebt gediend schiet mij als eerste en vooral het begrip 'waardering' te binnen. Er is veel waardering voor het feit dat je op verschillende manieren hebt bijgedragen aan een beter leefklimaat in de provincie Utrecht. Je was de initiator van het Akkoord van Utrecht, waarin de provincie, de natuur en de landbouworganisaties de handen ineen sloegen om de natuur in de regio verder op de kaart te zetten. Je speelde een cruciale rol in het realiseren van de Hart van de Heuvelrug, een unieke gebiedsontwikkeling met projecten die variëren van nieuwe natuur en ecoducten tot woningbouw en duurzame bedrijventerreinen. De ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van de Heuvelrug versterken; dat was het doel. Onderdeel hiervan was de transformatie van de vliegbasis Soesterberg tot een aantrekkelijke mix van militair erfgoed, bijzondere natuur, wonen en recreatie.

Een ander wapenfeit van jou is de vaststelling van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028, die aangeeft wat de provincie de komende jaren samen met haar partners wil bereiken op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling.

Tevens was jij trekker van de nationale omgevingsvisie NOVI, waarin de provincies hun krachten bundelen op thema's als energietransitie, aantrekkelijke steden en regio's en internationale samenwerking. Niet alleen in onze provincie heb jij naam gemaakt, ook in IPO-verband heb jij het vertrouwen gewonnen. Als voorzitter van de IPO-commissie lag jou kracht met name in de onderhandeling tussen IPO en de bewindslieden. Een hoogtepunt was zonder twijfel jouw optreden tijdens het IPO-congres verleden jaar, dat grote indruk heeft gemaakt.

De laatste jaren heb jij binnen het transformatiedossier jou ingezet om de succesvolle aanpak voor kantoorleegstand verder uit te voeren. Het leverde een positieve impuls op aan het woon- en werkklimaat in de regio.

Recht doen aan de belangen van landbouw en natuur en tegelijkertijd de kwaliteit van ons grondgebied behouden en verbeteren: dat was jouw ambitie, zei je. Mijns inziens ben jij daar glansrijk in geslaagd.

Daarnaast heb jij een goede balans weten te bewerkstelligen tussen wonen, werken en recreëren in de kleine, maar drukke provincie Utrecht.

Jou ervaring in de ruimtelijke ordening is achtenswaardig. Al vanaf 1998 ben jij actief in deze discipline toen jij startte als wethouder in Soest.

Gewaardeerde Bart, jij bent een buitengewoon goed communicator. Jij hebt oog voor het persoonlijke en beschikt over een groot netwerk waar de lijnen kort zijn. Jij weet hoe de hazen lopen en hoe jij dingen voor elkaar moet krijgen; als het moet buiten de regels om. Jij gaat het debat aan, provoceert af en toe, hebt het hart op de tong en snel je mening klaar. Soms is dat handig, soms ook niet. Altijd was daar jouw vakmanschap en je enorme betrokkenheid. Je trok met plezier de provincie in en hebt voor veel zaaltjes met boeren gestaan. Niet zonder reden dat jij werd genomineerd voor beste lokaal bestuurder 2014.

Toch was niet alles goud wat er blonk in jouw overwegend glimmende provinciale loopbaan. Geen mens ontkomt aan tegenspoed en ook geen gedeputeerde. Laten wij zeggen dat jij tegen wil en dank expert bent geworden in asbest en met name de sanering daarvan. Asbest in het voormalig provinciehuis; tot in de nachtelijke uren werd jij ter verantwoording geroepen over hoe dit te verwijderen. Dat na de sanering nog asbest werd aangetroffen gaf aanleiding tot heftige debatten in de Staten. Uiteindelijk hebben jou ongeëvenaarde dossierkennis en ruime bestuurlijke ervaring ervoor gezorgd dat dit hoofdpijndossier is afgekaart. Jij zit goed in jouw dossiers. Daarom kom jij er meestal goed uit. Ik ken jou als een lopende encyclopedie als het gaat over de provincie Utrecht. Dat is heerlijk om mee te werken. Wat blijft is de waardering en de trots die het college en de collega's voor jou voelen.

In deze tijd van opkomend populistisch leiderschap druk ik mij een moment populair uit. Ik baal ontzettend van jouw vertrek. Met mij vele anderen, inclusief de personen met wie jij scherpe debatten had. Iedereen in deze organisatie heeft een hoge pet van jou op.

Bij de ruimtelijke ordening moet je vaak nee zeggen, maar als jij het zegt wordt het gerespecteerd, want jij zegt het doordacht en onderbouwd. Daar had jij wel altijd veel tekst voor nodig. (Hilariteit) Jij sprak niet alleen uitvoerig over jouw werk, maar eigenlijk over alles. Zo werden wij in detail meegenomen in de verwickelingen rond de gezondheid van jouw hond, je laatste vakantie of het feit dat je huiskamer moest worden ontruimd omdat de parketvloer werd geschuurd. Van grote drama's tot kleine drama's, maar altijd grote verhalen. Wij hebben innig met jou meegeleefd. Dat kwam niet in de laatste plaats door jouw pakkende verteltrant.

Geliefde Bart, de mensen lopen weg met jou. En nu loop jij zelf weg richting een nieuw leven. Het burgemeesterschap had zeker niet misstaan, maar jij gaat als adviseur in het bedrijfsleven aan de slag. Verrassend. Jij krijgt te maken met declarabele uren. Dat is toch wat anders. Ook in jou nieuwe werkring zullen jou ervaring en talent als bruggenbouwer van grote waarde zijn. Best verstandig om met jou vertrek niet te wachten tot het einde van de ambtstermijn. Voor jezelf, maar vooral voor jou opvolger mevrouw Maasdam, die alle kans krijgt haar naam te bevestigen.

Wat de achterblijvers rest is de herinnering aan gedeputeerde Bart Krol. Een man met passie, een man met visie, een man met een Audi en de enige man die ooit een gans met gasmasker de Statenzaal in kreeg en sindsdien als gedeputeerde van dierenwelzijn door het leven gaat. De man voor wie het gebakken eitje bij de lunch van het college steevast hoogtepunt van de week was. Het zal een zoete herinnering zijn.

Nogmaals, Bart, heel hartelijk dank. Namens Provinciale Staten en de gehele organisatie wens ik jou, je vrouw Ankie, je dochters Lieke en Anna en natuurlijk puppy Pip alle succes en geluk toe.

Voordat ik jou de hand schud het volgende: de provincie Utrecht kent een exclusieve onderscheiding die wordt toegekend aan personen die zich langdurig op buitengewone wijze hebben ingezet voor de provincie. Met veel genoegen kan ik je zeggen dat het college van Gedeputeerde Staten in jouw afwezigheid heeft besloten jou de provinciale erepenning toe te kennen vanwege jouw bijzondere verdiensten voor onze provincie. Jouw grote betekenis voor landbouw, natuur, het behoud van het Utrechtse grondgebied en jouw succesvolle aanpak van de kantorenleegstand rechtvaardigen dit speciale eerbewijs dat ik jou graag overhandig. (Applaus)

Ik heb het verzoek gekregen van mevrouw Kotkamp om kort het woord te mogen voeren.

Mevrouw KOTKAMP (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik heb gevraagd of ik het woord mag voeren om Bart te bedanken. Ik voel mij als het groentje van de Staten tegenover de nestor van Gedeputeerde Staten. Ik ben pas deze Statenperiode begonnen, ook in de commissie waarin Bart al zijn portefeuilles heeft: RGW.

Zoals je weet was ik niet heel blij met de mail waarin jij aankondigde te vertrekken en ik ben eigenlijk nog steeds een beetje boos. Bij de behandeling van de Wet natuurbescherming ben ik de Staten in gegaan om meer te kunnen doen voor natuur en dier. Met een CDA-gedeputeerde die deze portefeuille al jaren had, stond ik klaar om mijn messen te slijpen. Bij de eerste commissie- en Statenvergadering werd al duidelijk dat, ondanks dat wij anders dachten over een aantal zaken, er veel ruimte en respect was om het hier echt over te hebben en de inhoudelijke discussie over deze onderwerpen te voeren. Jouw houding en de ruimte die jij bood om van mening te verschillen en toch tot iets te komen waar wij allebei en anderen mee konden leven, heb ik als plezierig en leerzaam ervaren. Jouw bereidheid om zelfs op zondag mails te beantwoorden droeg daaraan bij.

Een belangrijk onderwerp waar wij het vaak over gehad hebben en waar ik mijn best voor heb gedaan is de ganzen. In de volle breedte als symbool voor de bijzondere manier waarop wij in Nederland omgaan met natuur, dieren en het idee van de maakbaarheid hiervan. Over de complexiteit hiervan waren wij het altijd eens. Over de oplossing en de prioriteit hierin niet altijd, maar ik heb gewaardeerd dat wij hier nooit de discussie over hebben ontlopen. Jou houdt erg van praten en dat houd ik ook; daar vonden wij elkaar erg in. Wij maakten ook wel grappen over de ganzen en soms werd het iets teveel een spel. Vandaar dat ik jou een klein cadeautje wil aanbieden dat ik destijds zelf in het begin van mijn Statenperiode van de dierenbescherming heb gekregen, namelijk: een heus oudhollands ganzenbord. Ik wilde het eerste een lokgans laten zijn, maar bij het afscheid bij de faunabeheereenheid kreeg jij er al één. (Applaus)

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Geachte Statenleden, geachte familieleden en geachte medewerkers: Willibrord zei al een paar weken geleden: "Er is één moment in de Statenvergadering waarin ik jou niet aan tijd kan binden en dat is bij het afscheid." Dat zou een uitnodiging kunnen zijn om een lang betoog te houden, omdat dat in lijn zou zijn met datgene dat ik hier altijd gedaan heb. Zou ik dat beeld moeten bevestigen of zou ik moeten proberen het een beetje soberder te doen, al is het maar om het beeld van mij een beetje te corrigeren? Ik heb voor de laatste variant gekozen, want er is genoeg en al veel gezegd in de afgelopen jaren in dit huis wat niet nodig is om te herhalen.

Dit is een moment waarop je een gedachte kwijt zou moeten over het werk, de Staten, de democratie of hoe Nederland ervoor staat. Ik heb maar één gedachte, namelijk iets over wat ik in de afgelopen jaren ben gaan waarderen over het middenbestuur. Velen van u, en ik ook, zijn afkomstig uit de lokale democratie. Het zit hier vol met raadsleden en wethouders uit de gemeentelijke politiek. Als je bij de lokale politiek vandaan komt, kijk je met een zekere dedain naar de provincie. De jongens die zo ver van de burgers afstaan in dat mooie kantoor in Utrecht en niet echt weten wat er aan de hand is. De jongens die al zenuwachtig worden als drieënhalve inwoner op de tribune zitten, terwijl wij dat in onze raad elke dag meemaken. Bij de rijksoverheid tref je hetzelfde: die jongens met mooie kantoren en grote verhalen. Maar wat is dat middenbestuur en die provincie eigenlijk? Het gebeurt toch vooral in de gemeenten?

Als ik één ding heb mogen leren in de afgelopen tien jaar is dat beiden er verschrikkelijk naast zitten en misschien ik zelf ook wel. Er is geen overheidslaag die weliswaar niet heel bekend en bemind is. Het was mijn jongste dochter Anna die tien jaar geleden het woord 'gedupeerde' introduceerde in de familie. Ik heb hier de anekdote weleens verteld waarin ze vroeg: "Pappa, wanneer mag ik op school vertellen dat jij gedupeerde bent geworden?" Ik heb dat voorbeeld wel eens herhaald, vooral als het lastige debatten waren en je je achter deze tafel als gedupeerde voelt en voelde. Als ik één ding heb mogen leren is dat je dat niet bent. Er is een plek in het democratisch stelsel van Nederland waar je, gelegitimeerd door de kiezer, je mag bemoeien en druk mag maken over alles wat over gemeentegrenzen heen gaat, wat verder gaat dan het belang van de ene individuele gemeente, maar over de hele re-

gio. Bij alle grote vraagstukken van de regio over natuur, mobiliteit en de economische ontwikkeling van deze regio ben je als Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van Utrecht betrokken. Het mooie is dat als je zegt er wat mee te willen, er naar je wordt geluisterd. Er zijn veel momenten geweest in de afgelopen tien jaar waarin ik dacht: "Eigenlijk ben ik er niet zo van." Maar als ik vraag aan mensen om bij mij te komen en erover te praten, dan kwamen mensen bij elkaar, omdat de gedeputeerde of de provincie het vroeg. Het middenbestuur kan meer dan velen in Nederland lokaal en landelijk denken. Een plek waar je mag schakelen tussen lokaal en landelijk, een plek waar je je druk mag maken over de kleine-, maar ook over de grote zaken, een plek waar je de belangen van de regio bij Den Haag mag verdedigen, zo dat nodig is.

Ik heb in de afgelopen tien jaar mogen zien dat de transitie van een wat bezorgd en bescheiden middenbestuur aan het kantelen is. Wij zijn ons gaan concentreren op kerntaken en ons druk gaan maken over de dingen waar wij echt voor zijn; de dingen waar wij niet veel mee te maken hebben overlaten aan anderen die dat beter kunnen, zoals aan gemeenten of aan het Rijk. Wij namen op die grote kerntaken meer een zelfbewuste houding aan. Ik heb de afgelopen jaren gemerkt dat ons dat steeds beter afgaat. Wij zijn van de regionale vraagstukken, wij zijn de regionale overheid en wij horen daar verantwoordelijk en verstandig mee om te gaan.

Wat mij nog wel opvalt is dat wij vaak proberen daarbij spel en knikkers door elkaar te halen. Wij hebben vandaag zeven uur vergaderd en een paar verstandige besluiten genomen waarbij wij veel tijd besteed hebben om elkaar dat stevig aan te smeren. Wij denken dat het spel voor de buitenwereld ook interessant is. Echter, de buitenwereld ziet alleen maar de provincie; die ziet de provinciale overheid goeie, moeilijke, slechte of spannende besluiten nemen. De mensen uit Maarsbergen die vanmorgen op de tribune zaten, kwamen hier naartoe met de gedachte: "Als er maar een goed besluit wordt genomen over de tunnel in Maarsbergen." Ik merk dat wij soms denken dat het spel, het politieke debat dat wij daarbij voeren, belangrijker geworden is dan de inhoud van het de debat. De mensen zijn naar huis gegaan met de gedachte dat er een besluit is genomen. De één was daar blij mee en er waren mensen die verdrietig de deur uitgingen. Waar het de mensen om draait is dat de provinciale politiek gemotiveerd een besluit neemt dat uitgelegd kan worden en waar wij met verantwoording mee om kunnen gaan.

Zomaar een gedachte waarvan ik hoop dat u de komende jaren vanuit die gedachte verder gaat: wij doen ertoe, het middenbestuur is belangrijk in de regionale ruimte, regionale economie en de regionale mobiliteit. Ik hoop dat u in de komende jaren en uw werk die gedachte volhoudt als u aan het dagelijks werk bent.

Ik wil een paar mensen bedanken. Als eerste de commissaris, Willibrord. Dank voor jouw speech. Hij was langer dan die van mij, maar ik vond het prettig om op deze wijze toegesproken te worden. Ik heb weleens lelijk gezegd: "Een afscheidsbijeenkomst is een soort begrafenis waar je zelf bij bent." Dat kun je negatief duiden, maar je kunt ook zeggen dat je dat, normaal gesproken, niet meemaakt dat mensen alleen maar vriendelijke woorden over je zeggen. Vandaag wel. Dat is eigenlijk heel erg leuk. Waar ik niet heel erg liefhebber ben van afscheidsrecepties en afscheidsvergaderingen, moet ik eerlijk zeggen dat ik van jouw speech genoten heb met de lieve en vriendelijke woorden die jij daarbij in mijn richting hebt uitgesproken. Woorden die voor het overgrote deel lichtelijk overdreven zijn, behalve die over de hond, de familie, de parketvloer, het gebakken ei en de breedsprakigheid van de gedeputeerde. Ik dank mijn collega's zeer: Mariëtte al wat langer, maar ook Pim en Jacqueline voor de prettige vergaderingen waarin wij altijd hebben kunnen lachen. Ook in de niet zo leuke vergadering is altijd een moment van ontspanning en humor geweest. Het werk is ook niet zo belangrijk dat je jezelf altijd serieus moet nemen. Je mag jezelf soms even kritisch bekijken en er een kleine glimlach bij hebben. Dat hebben wij in het college altijd kunnen doen en ik heb jullie collegiale verhoudingen, humor en kritische houding zeer mogen waarderen. Ik zal jullie daar zeer in missen.

Ik dank ook Provinciale Staten, want ik had hier niet gestaan in mijn derde periode als jullie mij niet het vertrouwen hadden gegeven. Wij hebben al even het bekende asbestdossier aangeroerd. Ik kijk naar René in dat opzicht. Wij hebben met vreugde en verdriet een half jaar lang samengewerkt. Het heeft een soort wederzijds respect opgeleverd, dat je hier hard mag strijden op argumenten. Als je die

harde strijd met elkaar gestreden hebt, kun je op een goede en professionele manier weer met elkaar omgaan. Dat gold voor u allen.

Ik heb uw steun, uw humor, uw grapjes om mijn lange speeches, maar vooral uw vertrouwen zeer mogen waarderen. Ik noem met name Erna. Jij hebt de moeite genomen om te spreken. Je bent nog steeds boos, zei je in mijn oor toen jij het ganzenbordspel aan mij gaf. Ik beschouw dat als een compliment, omdat je zo goed met mij hebt mogen samenwerken waardoor je het jammer vindt dat ik wegga. Bedankt voor de prettige samenwerking, ook op lastige dossiers over dieren en dierenwelzijn. Dank voor de samenwerking en dank dat je dat vandaag expliciet hebt willen benoemen.

Ik bedank specifiek de CDA-fractie, deze en alle CDA-fracties die hiervoor in allerlei andere samenstellingen. Er zit niet één fractielid meer bij die er helemaal aan het begin al was, want Teus was net weg. Een groot deel daarvan zit wel op de tribune, want ik zie Henk Klein Kranenburg en mijn partijvoorzitter Paul van den Biggelaar die er vanaf het begin bij waren. En mijn twee oud-collega's Ralf de Vries en Remco van Lunteren. Ik heb in de periode hiervoor intensief en vriendschappelijk als goede vrienden met jullie mogen samenwerken dat maakt dit werk veel leuker om te doen.

Ik dank de aanwezige familie, Ankie, Anna en Lieke. Zij hebben mij nooit zoveel gezien. Ik heb 27 jaar openbaar bestuur gedaan en zij wisten niet beter dan dat ik 's avonds de hort op was. Dat hebben zij met liefde gedaan. Een enkele keer in de puberteit als ze echt boos op me waren riep er weleens één: "Je moet je er niet mee bemoeien, want je bent er nooit." Dat was waar. Dat was hetgeen waar zij mij het hardst mee konden raken. Jullie hebben het doorstaan dat ik veel weg was, maar ook dat ik er veel lol in had om dit werk te doen. Als je een vader of een man hebt die het leuk vindt om zijn werk te doen is het niet erg als hij veel weg is, want dan komt hij ook weer redelijk blij thuis.

Het zal u verbazen, maar ik heb van elke dag, elk moment, elk uur dat ik hier gedeputeerde mocht zijn genoten. Wij zitten weleens te zuchten in een lange Statenvergadering, maar het debat en het even onderling bespreken van lastige zaken heb ik met plezier gedaan. Daar heb ik van genoten. Natuurlijk zal ik het zeer missen.

De laatste die je daarbij hoort te bedanken zijn de medewerkers van de provincie Utrecht, want zonder hen was er geen klap van terecht gekomen. Dank jullie wel.

Mirjam, ik wens jou alle succes!(Applaus)

De VOORZITTER: Dit was agendapunt 19. Nu is er echt een vacature, want hij heeft toegegeven dat hij weggaat.

Voordracht en beëdiging mevrouw drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers tot gedeputeerde.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de CDA-fractie hoe zij dit probleem denkt op te lossen.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het kan u niet meer verbazen dat de CDA-fractie graag mevrouw Mirjam Maasdam wil voordragen voor de vacature die is ontstaan door het vertrek van de heer Krol.

De VOORZITTER: Wij hebben goed aandacht besteed aan het Reglement van Orde. Dit schrijft voor dat wij bij een voordracht van personen schriftelijk moeten stemmen, tenzij wij afzien van stemming omdat niemand dit verlangt. Als het voorstel niet van u komt zijn wij voornemens om schriftelijk te gaan stemmen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik stel voor aan de collega's om bij acclamatie akkoord te gaan met het voorstel van de CDA-fractie.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! In mijn fractie wordt de behoefte aan een stemming geuit.

De VOORZITTER: De stemming is voorbereid. Dan worden de stembriefjes rondgedeeld. Voordat ik tot stemming kan overgaan, moet er een stembureau worden benoemd. Er worden een viertal Statenleden benoemd en uit hun midden een voorzitter. Zou u ermee akkoord kunnen gaan dat in het stembureau de heer Dercksen, de heer Meijer, mevrouw Boelhouwer en mevrouw Eijsbroek zitten? Ja, dan hebben wij dat besluit genomen. De stembriefjes worden uitgedeeld.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag benadrukken dat dit ter ondersteuning is en kracht geeft aan een nieuwe gedeputeerde als zij de stemmen achter zich heeft.

De VOORZITTER: De bedoeling is om een naam op te schrijven als u gaat stemmen. In principe kunt u elke naam als lid van de Staten opschrijven, maar de CDA-fractie heeft één kandidaat gesteld. U mag niet opschrijven 'voor' of 'tegen'. U moet de naam van de betreffende kandidaat opschrijven. Dan mag u nu stemmen en daarna worden de stemmen opgehaald. Mag ik de vier leden van het stembureau vragen om plaats te nemen achter de tafel van GS en mag ik de andere leden vragen om op hun plaats te blijven zitten.

(Het stembureau telt de stemmen.)

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de voorzitter van het stembureau.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Er zijn 48 stemmen uitgebracht en deze zijn unaniem uitgebracht op mevrouw Maasdam. (Applaus)

De VOORZITTER: Mevrouw Maasdam, mag ik u verzoeken naar voren te komen zodat wij u kunnen beëdigen tot lid van het college? Mag ik de andere aanwezigen vragen, als zij daartoe in staat zijn, om te gaan staan?

"Ik zweer dat ik, om tot gedeputeerde benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen.
Zo waarlijk helpe mij God Almachtig."

Mevrouw MAASDAM (CDA): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u nu feliciteren. (Applaus)
Ik heb van de nieuwe gedeputeerde het verzoek gekregen kort het woord tot u te mogen richten.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Daar sta ik dan. Ik kan jullie vertellen dat ik begin met een trendbreuk. Dat zal zijn dat ik iets korter van stof zal zijn dan mijn voorganger. Ik wil beginnen met mijn dank uitspreken voor het vertrouwen dat door de Staten in mij is uitgesproken. Mijn dank aan de fractie van GroenLinks: het is mij door de stemming duidelijk hoe de uitslag ligt. Ik ben erg blij dat het zo breed gedragen is. Ik weet mij daardoor gedragen en heb veel zin in deze klus. Ik besef ook dat er een verplichting en verantwoordelijkheid op mijn schouders rust waar ik met verve invulling aan ga geven.

Dat ik hier sta is wel bijzonder; daar refereerde de commissaris vanmorgen al aan tijdens mijn afscheid. Vanochtend heb ik namelijk voor de tweede keer afscheid genomen als Statenlid. Dat voelde raar. Ik moest een paar weken geleden een afscheidsbrief schrijven en dat voelde raar, want ik ben met veel plezier Statenlid en de afgelopen periode fractievoorzitter geweest. Tijdens die periode heb ik heel fijn samengewerkt met mijn collega-fractievoorzitters en binnen de coalitie. Met veel plezier heb ik met de Statenfractie gewerkt en dat blijf ik doen, al is dat in een andere rol.

Ik ga iets moois, iets nieuws doen, maar ik geef op wat mij aan het hart gaat. Dat wil ik jullie vertellen. Wat het ook bijzonder maakt, is dat ik destijds weg ben gegaan omdat ik een te drukke combinatie had. Dat heeft mij veel geleerd, namelijk dat de wereld voor mij anders is, maar het heeft mij en mijn partij ook geleerd dat je niet altijd voor alles een 10 hoeft te halen. Je mag ook zaken combineren en het moet mogelijk zijn om zaken te kunnen combineren. Dat kan gaan om een baan en het Statenlidmaatschap of een gezin. Soms betekent het dat je even een stap terug moet doen, wat niet betekent dat je gelijk van het podium verdwijnt. Wat in mijn geval zo bleek te zijn. Ik ben erg blij dat het CDA destijds mijn besluit om weg te gaan niet heeft opgevat als een besluit om echt afscheid te nemen, want mijn betrokkenheid bij die partij blijft altijd. Ik ben ook blij dat ik destijds terug mocht komen als lijsttrekker en later als fractievoorzitter.

Dat ik hier sta heb ik ook te danken aan Bart. Bart die mij overviel op 12 december 's avonds laat met zijn melding dat hij ging vertrekken. Bart gaat een fantastische baan vervullen als adviseur. Dat gaat hard werken worden, Bart, maar dat gaat helemaal goed komen. Bart was een gedeputeerde waar wij trots op waren en trots op zijn. Er zijn zeker een aantal aspecten in zijn functioneren waar ik van geleerd heb en die ik mee wil nemen, zoals zijn oog voor processen, zijn oog voor de positie van de provincie, het kunnen verbinden, maar ook nadrukkelijk aan kunnen geven waar de grenzen van de taken van de provincie liggen. Het is niet alleen het verbinden maar ook grenzen durven trekken met behoud van relaties. Dat zijn lessen die ik mee wil nemen. Dank daarvoor.

Ik wil mijn eigen Statenfractie bedanken voor de prettige tijd en de tijd die wij gaan krijgen in de nieuwe vorm van samenwerking. Ten slotte wil ik de mensen op de tribune die voor mij gekomen zijn bedanken; mijn eigen man die eindelijk in de Statenzaal aanwezig is. Ik ben blij om hem te laten zien waar ik al die tijd doorbreng. Er zijn ook mensen die hier niet aanwezig zijn waarvan ik weet dat zij aan mij denken of dat zij op een later tijdstip de video zullen terugkijken. Dat zijn onder andere mijn eigen ouders.

Ik heb heel veel zin in deze uitdagende klus en ik heb veel zin in de samenwerking met mijn collega gedeputeerden, de commissaris en alle ambtenaren. Ik ben heel blij als ik het enthousiasme en de bevlogenheid zie waarmee iedereen hier aan het werk is voor de publieke zaak. Ik heb er onwijs veel zin in. (Applaus)

De VOORZITTER: Wilt u plaatsnemen achter de collegetafel? Ja, dat is even wennen.

Ik stel voor om te schorsen voor de receptie en het diner. Ondertussen wordt alles gedaan om daarna zo snel mogelijk de laatste drie agendapunten af te werken.

Ik nodig u uit een receptie om de vertrekkende en de komende gedeputeerde te feliciteren.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.55 uur tot 19.12 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw d'Hondt dient een motie vreemd aan de orde van de dag in.

Motie vreemd aan de orde van de dag: aandacht voor een ideale NRU, ingediend door de PvdA.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het zal u niet ontgaan zijn dat het campagnetijd is. De volksvertegenwoordigers gaan de straat op om met mensen in gesprek te gaan over hoe wij met een nog mooiere coalitie kunnen bouwen aan een mooier Nederland. Eén van de wijken waar wij veel komen is het Utrechtse Overvecht. Dat is een kwetsbare wijk met veel sociale problematiek. Om de verkeersdruk rondom Utrecht te verlichten moet in deze wijk een noordelijke randweg worden gerealiiseerd. Onlangs is echter gebleken dat er binnen het huidige budget slechts geld is voor één verdiepte onderdoorgang van deze randweg in plaats van drie. Er komen dus twee viaducten te liggen. Met andere woorden: Overvecht wordt een soort achtbaan met alle sociale onveiligheid die de viaducten met zich meebrengen van dien. Een variant met drie verdiepte liggingen is niet alleen veiliger, maar ook mooier en fietsvriendelijker.

Onlangs heeft wethouder Van Hooijdonk gezegd zich in de kabinetsformatie te willen inzetten voor dit probleem. Het zou daarbij enorm helpen als de provincie bijvalt. Daarom vragen wij met de motie om deze taak op te pakken en samen met de stad Utrecht op te trekken richting de formateur en aandacht te vragen voor dit belangrijke mobiliteitsprobleem.

Na vier jaar puinruimen valt er iets te verdelen in Den Haag. Laten wij ervoor zorgen dat diegenen daarvan profiteren die dat het hardst nodig hebben.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Het maakt het voor mij lastig om te weten waar ik het over heb als de teksten zijn aangepast en ik deze nog niet heb. U zegt dat u het koppelt aan de kabinetsformatie. Dat zou ik gezien het IPO over de kabinetsformatie bestuurlijk geen verstandige keuze vinden, omdat de kracht van het IPO-aanbod op de energietransitie een paraplu is. Wij geven hiermee aan dat de provincie heel wat te bieden heeft op de diverse onderdelen. Het is raar naar onze IPO-partners als wij opeens een eigen kabinetsformatieaanbod meesturen. Niet alleen raar, maar er zijn ook bestuurlijk afspraken om ons te committeren aan het IPO-kabinetsstandpunt. Ik wacht de tekst van de blijkbaar gewijzigde motie af.

De VOORZITTER: Ik ben enigszins verbaasd, want ik neem aan dat mevrouw d'Hondt iets heeft om in te dienen.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 19.18 uur tot 19.24 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Excuses voor de verwarring. Ik zal het dictum van de motie voorlezen, want dat is het enige dat gewijzigd is. "Gedeputeerde Staten op te dragen om: aan te sluiten bij de inzet van de gemeente Utrecht om aandacht te vragen voor deze belangrijke mobiliteitsopgave bij de landelijke politiek en de Staten hierover te informeren." Ik vraag niet om iets anders te doen dan de IPO-lobby of om daar tegenin te gaan. De gemeente Utrecht heeft al besloten tot een inzet naar de formateur en ik vraag of u zich daarbij aan kunt sluiten. Dus geen extra eisen of lobbytrajecten op te zetten.

Motie M6 vreemd aan de orde van de dag (PvdA): aandacht voor een ideale NRU

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 13 maart 2017 ter bespreking van de motie vreemd aan de orde van de dag: Versterken lobby voor een ideale NRU,

constaterende dat:

- *er tussen Rijk, provincie Utrecht en de gemeente Utrecht afspraken zijn gemaakt over de bereikbaarheid van de regio en de afspraken onder andere betrekking hebben op de opwaardering van de Noordelijke Randweg Utrecht;*
- *in maart 2014 de gemeenteraad van Utrecht de voorkeursvariant voor De Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) heeft vastgesteld met 2 x 2 rijstroken, een maximumsnelheid van 80 km/uur en drie ongelijkvloerse kruisingen;*
- *de gemeenteraad, bewoners, bedrijven en belangengroepen een duidelijke voorkeur uitspreken voor een verdiepte ligging van de NRU bij alle drie de pleinen;*
- *met het huidige beschikbare budget slechts één onderdoorgang mogelijk is;*
- *tijdens de raadscommissie van 16 februari 2017 wethouder Van Hooijdonk heeft aangegeven om de mogelijkheid van 3 onderdoorgangen op te houden;*

overwegende dat:

- *de alternatieve varianten met één onderdoorgang op basis van het huidige beschikbare budget geen ideale oplossing is;*

- een variant met drie onderdoorgangen die *nóg* beter is voor de leefbaarheid en het landschap door een beter waarborging van de effecten op onder andere lucht, geluid, verkeer en ruimtelijke inpassing, dan de reeds afgesproken variant;
- bij een variant met drie onderdoorgangen meer ruimte ontstaat voor aantrekkelijke netwerken voor fietsers en voetgangers;
- bij een variant met drie onderdoorgangen het Noorderpark beter bereikbaar wordt voor fietsers en voetgangers uit de stad Utrecht
- de huidige planning niet in het geding mag komen;

dragen Gedeputeerde Staten op:

aan te sluiten bij de inzet van de gemeente Utrecht om aandacht te vragen voor deze belangrijke mobiliteitsopgave bij de landelijke politiek en de Staten hierover te informeren.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M6 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie is inmiddels vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw d'Hondt heeft mij vanmorgen uitgelegd dat wij niet aan een andere partij kunnen vragen om geld. Is dit indirect niet hetzelfde? Mijn andere vraag is: waarom de NRU en waarom niet de N201, de N233 of de N411?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): De eerste vraag kan ik vrij makkelijk beantwoorden, want dat is het verschil tussen een motie en een amendement. Een amendement neemt een besluit en wij kunnen niet besluiten over andermans portemonnee. Bij een motie kunnen wij dingen vragen, verzoeken of oproepen om het college mee te geven.

Het antwoord op de tweede vraag is dat het om een kwetsbare wijk gaat met veel sociale problematiek. Het gaat om de sociale veiligheid van die wijk. Dat is het verschil met andere mobiliteitsprojecten in de provincie.

De heer JOUSTRA (VVD): Hoe is de sociale veiligheid te verbeteren door de weg anders aan te leggen dan in het IPO is afgesproken?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Een viaduct is sociaal onveiliger dan een verdiepte aanleg. Als het op een andere manier kan, willen wij dat graag. Ik wil hiermee aangeven dat wij dit probleem nadrukkelijk onder de aandacht brengen bij de formateur die met nieuwe ogen naar het mobiliteitsbudget gaat kijken. Dat is onze vraag. Wij willen daarmee de inwoners van Overvecht een veiliger omgeving bieden dan bij de plannen die er op dit moment liggen.

De heer JOUSTRA (VVD): U vindt de sociale onveiligheid van mensen in Overvecht een ander gewicht hebben dan de sociale onveiligheid bij Woerden of de N201 of N233?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Nee, maar daar gaat geen snelweg dwars door een drukbevolkte wijk. Ik vind het allemaal even belangrijk, maar in Overvecht is al sprake van een gestapelde problematiek. Daarom willen wij daar extra aandacht voor. Het is logisch dat voor de andere projecten ook aandacht is, maar dit is zo'n groot probleem dat wij daar extra aandacht voor willen vragen.

De heer JOUSTRA (VVD): Voor zover ik begrijp loopt de NRU niet door Overvecht, maar langs de rand. Daarnaast gaat de randweg in Veenendaal tussen panden en wijken door. Ik kan niet volgen hoe de PvdA dit verschil duidt.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): In Veenendaal is geen sprake van een fly-over, maar daar wordt de weg verbreed. Dat is wat anders dan bewust een soort spookgebied creëren in een wijk.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik ken de rotondes ook en als je daar niet voor 07.00 uur rijdt sta je altijd in de file. Als dat verholpen wordt, hoe zit het dan aan het einde van de ring? Kan de instroom en uitstroom dan weggelaten worden? Op dit moment is het een soort natuurlijke regulering van de aanvoer van verkeer, maar als het straks doorrijdt hoopt het op aan het einde bij de A27 of de andere kant op richting Vleuten. Moet het niet breder getrokken worden en het hele gebied onder de loep nemen om het in zijn geheel aan te pakken, behalve dan de drie rotondes niet meer gelijkvloers te maken?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Dat is zeker een goede suggestie, mevrouw Hoek. Wij vragen aandacht voor dit probleem. Het is ons met name te doen om de wijk Overvecht, maar dat hier een grote mobiliteitsopgave ligt schetst u heel goed. Dat willen wij graag onder de aandacht brengen van het nieuwe kabinet.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Moet dan de motie niet anders geformuleerd worden? Zoals geformuleerd is het gericht op de drie rotondes. Ik denk dat het dan breder getrokken moet worden. Misschien moet daar bij een volgende vergadering nogmaals naar gekeken worden.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Ik heb net een gewijzigde motie rondgedeeld die in deze richting is aangepast.

De VOORZITTER: Wij gaan nu luisteren naar de gedeputeerde.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik heb de tekst inmiddels gelezen en u sluit aan bij de kabinetsformatie. U vraagt aandacht aan de formateur voor de sociale onveiligheid. Het ene is niet onveiliger dan het andere. Het is een ontwerp-opgave en daar gaat de formateur niet over. Het is sympathiek wat u vraagt, maar bestuurlijk is het erg ingewikkeld. U koppelt het aan de kabinetsformatie waar wij juist binnen het IPO afspraken over hebben gemaakt om als provincies een aanbod te doen. Als u zich zorgen maakt over de sociale veiligheid, zou ik dat meegeven als ontwerp-opgave. Daarvoor hoeft u niet naar de formateur.

In de beschikking van de subsidievoorwaarden hebben wij aanvullende voorwaarden gesteld voor de plannen. Als u wilt dat er gelobbyd wordt, laten wij dan afspreken dat wij binnen de huidige planning blijven. Als u het blijft koppelen aan de kabinetsformatie, vind ik het onverstandig gezien het IPO-aanbod over de energietransitie waarover wij afspraken hebben gemaakt met de andere provincies.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De koppeling met de energietransitie snap ik niet helemaal. In het dictum staat niks over de sociale veiligheid. Daarin staat alleen dat wij graag bij het kabinet onder de aandacht brengen dat dit een groot probleem is.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD is tegen sociale onveiligheid in de wijk Overvecht, maar de VVD vraagt zich af of deze motie daar invloed op heeft. Wij zullen daarom deze motie niet steunen.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn tevreden dat de gedeputeerde voor de NRU al één onderdoorgang heeft weten te realiseren binnen het financiële kader. D66 zoekt naar het optimale plaatje met het hart op de goede plek. De doorstroom op de NRU is ook in het belang van de oostelijke ontsluiting van Utrecht en wij willen de gedeputeerde vragen waar de mogelijkheden liggen gelet op de planning van het project. De motie geeft in de overwegingen prima weer waarom D66 zich zowel vanuit de stad als de Staten probeert in te zetten voor aanvullende doorgangen. Wij zouden graag samen met de gemeenten, de provincie en het Rijk optrekken om dit mogelijk te maken. Dat kan, maar hoeft niet perse al in de formatie. Wij vinden het vooral belangrijk dat het op gang komt. De vraag aan de indiener is: is het de bedoeling dit aan de formateur voor te leggen of om meer samen op te trekken? Gelet op het belang van de leefomgeving van Overvecht, het langere termijnbelang van de NRU en de verbinding tussen stad en land vinden wij het van belang dat deze motie op een brede steun kan rekenen.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het is een sympathiek voorstel. Als drie onderdoorgangen gerealiseerd kunnen worden in plaats van één is dat mooier en beter, zeker voor de doorstroming. Echter, wij hebben wel begrip voor het bezwaar dat de gedeputeerde heeft om dit bij de kabinetsformatie op de rol te zetten. Wij kunnen meegaan met het verzoek om aan te sluiten bij de gemeente Utrecht; dan laten wij de gemeente het traject bepalen. Wij staan daar achter, maar het moet ook duidelijk zijn dat de planning niet in gevaar komt. Als de gedeputeerde de motie in die zin kan uitvoeren zullen wij hem steunen. Dan moet u wel het gedeelte van de formateur uit de motie halen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn blij dat de PvdA aandacht vraagt voor deze problematiek. Wij herkennen dat het ontwerp met slechts één verdiept kruispunt en twee fly-overs een zeer suboptimale variant is. Dit jaar is het jaar dat daar iets aan kan veranderen. Wij hebben de gedeputeerde goed beluisterd en er moet een mogelijkheid zijn om het woord 'formateur' te vervangen door iets anders, waardoor het duidelijk blijft dat de Staten graag zien dat naar een andere variant gezocht wordt, gezamenlijk door de gemeenten, de provincie en het Rijk. Dat hoeft niet persé gezien te worden als een beïnvloeding van de kabinetsonderhandelingen. Dat willen wij voorstellen en wij zijn blij met dit initiatief. GroenLinks is meerdere malen benaderd door vier bezorgde bewoners die aangeven dat wij te kort doen met twee fly-overs. Zo staan wij daar ook in. Wij zien graag dat daar een goede oplossing komt die niet alleen komend jaar maar ook over 20- of 50 jaar nog steeds de landschappelijke kwaliteit geeft die wij graag zien.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Het is goed dat de PvdA dit punt aankaart. Sociale veiligheid is voor de ChristenUnie een groot probleem in onze lokale fractie. Wij zijn voor het proberen om daar twee onderdoorgangen bij te krijgen. Het is mooi dat ervan uitgegaan wordt dat wij met de gemeente samen optrekken. Lokaal is er een wethouder van GroenLinks en een VVD gedeputeerde, dat is een interessante combinatie om op een formateur af te sturen. Ik heb twee vragen. De ene vraag is aan de gedeputeerde: als wij dit niet via de formateur moeten regelen, wat is dan wel een begaanbare route? Hoe kan dan de provincie lobbyen voor de twee extra onderdoorgangen? De tweede vraag is richting de PvdA en eveneens richting ons allemaal: hebben wij hier GS wel voor nodig? Kan PS niet een bepaald signaal afgeven? Als wij gaan lobbyen is dat misschien minder krachtig dan wanneer de gedeputeerde dit gaat doen, maar het is het proberen waard. Wat zou erop tegen zijn om dit te doen? Volgens mij zijn drie onderdoorgangen beter dan één. Laten wij het proberen.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp het gevoel dat dit punt onder de aandacht gebracht moet worden. Mag ik een paar tekstsuggesties doen? Ik zou de passage: "Bij de formateur voor het nieuwe kabinet" weglaten om niet de indruk te wekken dat wij contrair aan het IPO-aanbod iets anders willen doen. Bij "overwegende dat:" staat het tweede punt haaks op het onderhandelingsresultaat dat wij hebben bereikt. Hier wordt uitgesproken dat een variant met drie onderdoorgangen beter is voor de leefbaarheid en het landschap. Wij hebben juist uitgesproken en in de subsidiebeschikking vastgelegd die in juli 2016 naar de gemeente Utrecht is gestuurd, dat wij het onderhandelingsresultaat niet op financiën hebben binnengehaald, maar op de leefbaarheid. In de subsidiebeschikking staat namelijk: "de luchtkwaliteit en de geluidsoverlast voor bewoners langs de op te waardenen weg verslechtert niet, zoals aangegeven in de richtlijnen." Als wij zeggen dat deze wel verslechtert, dan staat dat haaks op ons eigen onderhandelingsresultaat. Dat zal wat ongelukkig zijn. Om een krachtig signaal af te geven moeten wij de huidige planning respecteren.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik herinner mij dat de gedeputeerde heeft gezegd dat de provincie heeft afgesproken dat de leefbaarheid vooruit moet gaan en dat als voorwaarde gesteld heeft voor de bijdrage van de provincie. Zoals ik het lees is dat niet in strijd met de motie. Hier staat dat met drie onderdoorgangen het nog beter wordt. Dat lijkt mij evident. Dat is niet in strijd met dat de provincie wil dat het beter wordt. Het kan beter worden, maar het kan ook nog beter worden. Dat is wat deze motie vraagt.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dan krijgen wij een semantische discussie. Wat ik aangeef is dat dit een onderdeel is geweest van ons onderhandelingsresultaat. Wij heb-

ben ingezet op de leefbaarheid, omdat wij vinden dat daarin maatregelen genomen moeten worden. Het is raar dat wij voorbijgaan aan de overeenkomst en de afspraken, door te zeggen dat de leefbaarheid erop vooruit moet gaan. Daarvoor hebben wij de additionele voorwaarden gesteld. Deze motie gaat eraan voorbij dat er al afspraken met het Rijk en de gemeente Utrecht zijn gemaakt. Dat vind ik een gemiste kans. Mijn voorstel is om drie aanpassingen te doen, namelijk: verwijzen naar die overeenkomst, aangeven dat de huidige planning gerespecteerd wordt en de passage over de formateur uit de motie te halen.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Fijn dat wij zo concreet kunnen sparren over de tekstsuggesties. Ik stel voor om het dictum aan te passen en de passage over de formateur uit de motie te halen en te vervangen door 'de landelijke politiek'. Dan koppelen wij het los van dit concrete tijds- pad. U wilt de planning niet in de war brengen en dat wil ik ook niet. Daarin kan ik dus ook meegaan. Echter, het gaat in de motie alleen om het dictum. Een onderdoorgang is nog beter voor de leefbaarheid dan een viaduct. Daar heeft u in de uitvoering van de motie niet veel mee te maken. U hoeft alleen te doen wat in het dictum staat. Deze wil ik dus handhaven. Dat is hoe de Staten daarover denken.

De heer De DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb nog een suggestie, aansluitend op de suggestie van de gedeputeerde om bij het tweede punt onder "overwegende dat" ervan te maken: "een variant met drie onderdoorgangen die nog beter is voor de leefbaarheid en het landschap" eindigend met "dan de reeds afgesproken variant" om het onderscheid te maken tussen het bestaande pakket en de aanvullingen hierop.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dat lijkt mij een uitstekende suggestie.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Als ik het goed begrijp dan hebben wij een onderhandelingsresultaat waarvan de PvdA wil kijken of hier aanvullingen op mogelijk zijn en dat door iemand anders te laten betalen. Dat moet vooral voor de inwoners van Overvecht en wij hoeven geen speciale aandacht voor mensen op andere plekken in onze provincie. Is dat correct samengevat?

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik zeg niet dat wij geen aandacht moeten hebben voor alle andere problemen in onze provincie. Dat staat niet in deze motie. Middels deze motie willen wij aandacht vragen dat de NRU een groot probleem is. Als de VVD andere problemen in de provincie ziet moet zij daar zelf plannen voor ontwikkelen.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dat dacht de VVD gedaan te hebben door de zaak provinciaal te bespreken en daarmee tot compromissen te komen. Wij zijn er niet van om alle aandacht op één detail te vestigen. Om de problematiek van de provincie Utrecht op te roepen hebben wij ongeveer negen moties nodig.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik laat het bij deze motie. Dit vinden wij een belangrijk probleem waar ik uw inzet voor vraag.

De VOORZITTER: Ik heb één vraag aan u. U hebt zelf een tekstwijziging aangebracht in het besluit en u heeft ja gezegd tegen een tekstwijziging van D66. Bent u in staat om deze in de motie te voegen en deze dan opnieuw uit te draaien? Het derde onderdeel was dat het binnen de planning moet vallen.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik reageer kort op de inbreng van de heer Joustra, omdat het een legitieme vraag is. Het is een belangrijk verschil dat wij weten dat de NRU aangepakt gaat worden. De vraag is niet of hier iets gaat gebeuren, maar wat er gaat gebeuren. Als wij hoge viaducten aanleggen dan liggen die daar de komende honderd jaar nog. Daarom is het een andere situatie dan andere mobiliteitsknelpunten.

Mevrouw d'HONDT (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De verkiezingen zijn niet de reden dat wij deze motie indienen of de kabinetsformatie, maar dat de gemeente Utrecht twee weken geleden heeft gezegd dat zij hiervoor wil gaan en onze steun vraagt. Dat is de oproep die ik hier neerleg.

De VOORZITTER: Heeft iemand nog de behoefte om te reageren? Dat is niet het geval. Ik geef gelegenheid om de wijzigingen in de tekst aan te brengen. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 19.51 uur tot 20.02 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik vraag aan de gedeputeerde een reactie op de gewijzigde motie M6.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Alle drie de punten waar wij in het debat over gesproken hebben zijn aangepast. Hier kan ik mee aan het werk. Ik begrijp het punt dat wij meer knelpunten hebben in de provincie Utrecht. Wellicht kunnen wij daarvoor andere moties tegenmoeten zien. Het is goed om dat vanavond uitgesproken te hebben, maar de NRU is één van de knelpunten waarvan u allen gezegd heeft deze zo snel mogelijk aan te pakken.

De VOORZITTER: Ik kijk of er een reactie is. Dat is niet het geval. Ik sluit het debat over dit onderwerp en ga over naar de stemverklaringen en de stemming.
In de tussentijd hebben wij een viertal afwezigen, namelijk: twee van de D66, één van de PVV en één van de SGP. Daarmee komen wij uit op 45 stemmen.

Stemverklaringen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij motie M5. Wij zien het Utrecht Science Park als een geweldige economische kans. De bereikbaarheid is daarbij steeds meer een aandachtspunt vanwege het succes. Naast de auto zijn er andere mobiliteitsvormen nodig. Vanuit die optiek kunnen wij ons vinden in het dictum van de motie, overwegend dat de provincie al in gesprek is met het Rijk over de aanpak. De motie kan zijn als ondersteuning van de inzet van de gedeputeerde daarin.

Dan hebben wij nog een stemverklaring bij motie M6. Op het moment dat je wilt lobbyen heb je focus nodig. In de provincie zijn veel knelpunten die aandacht behoeven, zoals Vinkeveen, Veenendaal en Rhenen. Deze motie is daarin voor ons te beperkt. Te meer daar wij zelf al afspraken hebben gemaakt met het Rijk. Ik vind het professioneel dat de gedeputeerde met de motie uit de voeten kan, maar wij kunnen dat wat minder.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben stemverklaringen bij de moties M5 en M6. Wij vinden het bijzonder dat wij op gaan schrijven wat de gedeputeerde al doet. Als wij dat vaker gaan doen zitten wij hier steeds langer. Om daar niet aan mee te werken zullen wij hier tegen stemmen.

Stemmingen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel gedragscode integriteit PS/GS, PS2017BEM02.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel verordening systematische toezichtsinformatie provincie Utrecht, PS2017BEM03.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel zienswijze kadernota RUD 2018, PS2017BEM04.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Brief BZK, financieel toezicht vorm en bevindingen 2017, PS2017BEM05.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel wijziging van de precariobelasting- en legesverordening provincie Utrecht 2012 en de bijbehorende tarieventabel voor het jaar 2017, PS2017BEM07.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus, route bushalte Abcoude, PS2017MME01, met de aantekening dat de fracties van de PVV en de ChristenUnie geacht worden te hebben tegengestemd.

Provinciale Staten aanvaarden motie M5, PS2017PS. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de PVV en de SGP.

Provinciale Staten aanvaarden motie M6 (gewijzigd), PS2017PS. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de VVD, CDA, SGP en 50Plus.

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik wens u een hele plezierige avond. Dank u wel voor uw inbreng.

Einde van de vergadering om 20.10 uur

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 10 april 2017.

De voorzitter,

De griffier,